

INFORMATIVNO-POLITIČKI TIJEDNIK
IZLAZIO OD 1945. DO 1956.
OĐNOVLJEN 2003.

HRVATSKA RIJEČ

ISSN 1451-4257
9 771451 425001

BROJ
569

Subotica, 28. veljače 2014. Cijena 50 dinara

KAKO SE HRANIMO?

LEMEŠKI DISNOTOR-
POTENCIJALNI BREND

NAGRADNA IGRA
»HRVATSKE RIJEČI«

INTERVJU
MLADEN PETREŠ

Susret Vučić-Pusić
**Različito
poimanje
prošlosti**

OGLAŠAVANJE ZAHTIJEVA VRIJEME I NOVAC

NE EKSPERIMENTIRAJTE!

RJEŠENJE JE

VOJVODANSKA
Svaštara

www.svastara.rs

Prodaja kompleta tjednika »Hrvatska riječ«

NIU »Hrvatska riječ« prodaje neukorištene komplete tjednika od 1. do 300. broja, po cijeni od 3000 dinara. Komplet se može preuzeti osobno u prostorijama NIU »Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II u Subotici ili preuzeti putem pošte. U tom slučaju, poštanske troškove snosi kupac.

**KOMPLETNO PROLJETNO
ČIŠĆENJE RAČUNALA**

Samo 790 dinara

UKLANJANJE VIRUSA

**OPTIMIZACIJA
OPERATIVNOG SUSTAVA**

ČIŠĆENJE RAČUNALA

Pripremite svoje računalo za proljeće!

Akcija traje tijekom ožujka i travnja!

Detalji na sajtu: www.tippnet.rs

Posjetite naš servis:
Karađorđev put 2, Subotica
024/555-765

Јавно комунално предузеће „Суботицагаз“ • Суботица
Szabadkai Gázművek Kommunális Kőzvéllalat • Szabadka
Јавно комунално подuzeće „Suboticaplin“ • Subotica

Za Vaš topli dom

24000 Subotica, Jovana Mikića 58
tel: 024/641-200, fax: 024/641-220
Dežurna služba : 024/641-211

Kad će već taj vikend!?

Često razmišljate o tome kako nemate dovoljno vremena za odmor? Maštate da željno iščekivani vikend provedete na nekom mjestu gdje ste uvijek dobrodošli? Koliko takvih mjesta poznajete? Bubamara s našeg sajta redovito posjećuje prestižne gradove i hotele, ali također i sela i etno-kuće gdje doživljenu dobrodošlicu prenosimo svima vama.

Piše: Marjan Antić
urednik web-sajta

Jeste li vidjeli bubamaru na našem web-sajtu? Sjećate li se one radosti kada smo bili djeca i doživjeli da bubamara sleti na naš dlan? Sreća koju nam još iz djetinjstva donosi ta bubamara, to vjerovanje koje uvijek izmami osmijehe na naša lica, predstavlja izvor naše ideje da sva saznanja podijelimo s vama, prezentirajući vam informacije kao te male slatke bubamare. Uživati u prenošenju nečega dobrog drugima najbolja je motivacija za vrijednu i iskusnu ekipu obožavatelja turizma da na jednom mjestu prikupe i predstave najbolje destinacije u našem bliskom okruženju. U gradovima u kojima živimo, posebno na malim udaljenostima od njih, postoje vrhunski i zbilja prestižni sadržaji koji su veoma povoljni za svakoga tko brine o sebi i svojem zdravlju, te želi sebi pokloniti dodatnu energiju i zadovoljstvo u životu. Prave prezentacije turističkih destinacija su kratke, slikovite, raspoređene u sekcijama koje prvenstveno govore o vikend-odmoru izvan kuće, ali i programima za mršavljenje, antistres i detoksikaciju organizma, vikendima za zaljubljenе, obiteljskim paketima, city-break ponudama, najpovoljnijim last-minut aranžmanima, najboljim vinarijama, golf terenima, toplicama, termama, aqua-parkovima, kavanama i restoranima, gastronomskim čarolijama karakterističnim za sve naše krajeve. Sve to je zaokruženo wellness i spa motivima koje prati privilegirani osjećaj zadovoljstva i relaksacije. Zato dozvolite sebi, ali i nama, da vas podsjetimo na sve te činjenice, uz dodatne prigode za one koji požeļu putem newslettera primati redovite informacije o najnovijim turističkim ponudama iz nama bliskog okruženja.

Ne morate egzotičan odmor doživljavati isključivo kao destinaciju koju ćete posjetiti jednom godišnje na 10 ili 15 dana. Zar nije bolje otići više puta godišnje na vikend-odmore i uživati u mjestima koja su tu oko nas, uvijek spremna da nam ponude nešto više... Na kraju, danas se više nema niti vremena da se čovjek može onako opustiti i prepustiti užitku u dugom odmoru, svi smo osuđeni na brz život, zato ga valja malo usporiti i priuštiti sebi one magične dane odmora koje nam vikend donosi.

Zato znajte da ste uvijek **dobrodošli** na naš web-sajt o vikend-turizmu sa istim imenom: **www.dobrodosli.net**

Fotografije sa web-sajta Dobrodošli
Autori: preuzeto iz arhiva Terme Tušev
& Lošinj Hotels & Villas, u Hrvatskoj

Obećanja pljušte

Međusobne optužbe Republike Srbije i Republike Hrvatske za genocid neće biti povučene, poručeno je početkom tjedna nakon sastanka potpredsjednika vlada ovih dviju zemalja Aleksandra Vučića i Vesne Pusić u Beogradu.

Proces pred Međunarodnim sudom u Haagu zbog tih tužbi počinje već u ponedjeljak, a Vučić i Pusić su se »suglasili« kako ni konačna presuda neće staviti točku na priču o uzrocima rata i odgovornosti za ratna događanja, ali da to više neće biti tema za političare, nego za povjesničare. Dakle, i dalje se ostaje na različitim poimanjima prošlosti.

Glede manjinskih pitanja, o kojima se također razgovaralo na ovom sastanku, Vučić je, među ostalim, izjavio kako je na sebe preuzeo realizaciju tiskanja udžbenika na hrvatskom jeziku, koje još nije završeno, iako je dogovoreno. Radi podsjećanja, posljednji put su problemi u obrazovanju na hrvatskom jeziku predloženi na susretu predsjednika Nikolića s čelnicima hrvatske zajednice u Srbiji, 10. siječnja ove godine u Beogradu, a rješenje ovoga problema sada je obećao potpredsjednik Vučić.

Obećanja pljušte i u aktualnoj predizbornoj kampanji, pa tako i ona o mogućnostima gospodarskog razvoja i reformama, što i nije čudno, jer uz veliku nezaposlenost i stagnaciju gospodarstva, najnoviji statistički podaci govore kako je prosječna neto zarada u Srbiji u siječnju iznosila 37.966 dinara, što je realan pad od 26,3 posto u odnosu na prosinac 2013. godine.

Podaci o cijenama stanova također ne govore ništa dobro. Cijene stanova u Srbiji su pale u odnosu na 2008. prosječno oko 30 posto, ali je manja i tražnja i prodaja, a stručnjaci kao uzroke navode malu kupovnu moć i skupe stambene kredite. Priča se usložnjava, jer postoji opasnost od aktiviranja dijela hipotekarnih kredita na temelju koji je kupljeno oko 70.000 stanova, što bi dovelo do velikog broja novih stanova na tržištu i utjecalo na daljnje smanjenje izgradnje novih stanova.

Ne zaboravimo niti na probleme umirovljenika, jer »stari nisu stvari«. Zakonom o proračunu predviđeno je usklađivanje mirovina za oko 1 posto za cijelu ovu godinu, po pola postotka prvog travnja i prvog listopada, a prosječna mirovina koju prima više od milijun umirovljenika iznosi 25.574 dinara. Obećanja o stabiliziranju financijske situacije pljušte, mada se ne spominje i mogućnost usklađivanja mirovina s potrošačkim cijenama.

Obećanja će pljuštati i dalje do izbora u ožujku, a građani najbolje znaju koliko stežu svoje remenove, a pitanje je o čemu su razmišljali danas vodeći političari iz Vlade u ostavci tijekom devedesetih, kada je većina njih i tada bila »važna« na političkoj sceni Srbije i kada je siromašenje Srbije započelo.

Z. S.

SADRŽAJ

AKTUALNO

Radio Novi Sad

STOTA EMISIJA NA HRVATSKOM JEZIKU 7

TEMA

Gospodarske prilike u regiji

FATALNA PRIVLAČNOST KINESKIH INVESTICIJA 8-9

INTERVJU

Mladen Petreš, predsjednik Mladeži DSHV-a

JEDINSTVO NAM JE NAJPOTREBNJE 12-13

SUBOTICA

Toksične materije ne smiju ulaziti u kanalizaciju

SPRIJEČITI ZAGAĐENJA NA SVOM IZVORU 19

DOPISNICI

HKPD »TOMISLAV« IZ GOLUBINACA

TRUD I RAD JE VIDLJIV 28-29

KULTURA

Međunarodni dan materinskoga jezika – 21. veljače

GOTOVO SVAKODNEVNO U SVIJETU NESTANE PO JEDAN JEZIK 32

SPORT

Dijana Šefčić, bacačica kugle

SAMOZATAJNA ŠAMPIONKA 49

Proteklog sam vikenda išao Pačirskim putom. Prošao sam pokraj Križevačkog tržnog centra. Zastave su iscijepane, ali još nisu pale. Parkiralište je sablasno pusto. Nema glazbe. Nema nikoga. Ipak, na ogradi još uvijek stoji baner »Petkom, subotom i nedjeljom 10 posto popusta«. No, neće više biti veselica, vjenčanja, maskenbala, niti prela u KTC-u. Neće biti akcija, izvlačenja dobitnika, kupovine, pranja auta, niti točenja goriva, a neće biti ni ukusnog ručka za povoljnu cijenu.

Projekt je jednostavno propao, KTC se povukao iz Srbije. No, na službenim interentskim stranicama to još nije razvidno. Na internetskoj stranici KTC-a objekti u Srbiji se i dalje vode kao djelatni.

Sjećam se otvorenja u Subotici, pjevala je *Danijela Martinović*. Sjećam se kratkog obraćanja, velike gužve, jedva se moglo prolaziti kolicima od silne navale kupaca. Prvi dan nisam uspio ništa kupiti, toliki je bio red. Vratio sam se sutradan. U početku sam išao skoro svakog tjedna, zatim svakog mjeseca, a kasnije samo sezonski.

I mnogi drugi su se odviknuli odlaska u »veliki shopping«. Zatvorili su i Ziper i Tuš, Metro radi s pola prostora, kriza je očita. Ali mi je posebno žao KTC-a. Koliko se sjećam, bio je to prvi strani supermarket u nas. Uz veliki market »024« i stari Rodić, sjećate se onog skladišta na Paličkom putu, KTC je bio velika trgovačka tvrtka u našem malom gradu. Zatim je niknuo novi Rodić, slijedili su Tempo, Tuš, Valdi, Idea, Metro...

Bilo mi je žao što u KTC-u nije bilo više hrvatskih proizvoda. Zapravo, po asortimanu možda netko ne bi ni znao da je to hrvatska trgovina. Ali je bilo nečeg posebnog. Jesu li to bili znanci koji su radili tamo, znanci koje sam tamo sretao, ne znam, no osjećaj kupnje u KTC je bio lijep. Megamarket nije bio prevelik, djeca su mogla ići sama bez bojazni da će se izgubiti, bilo je za svakoga po nešto. Jednom sam vidio kako je netko došao traktorom u kupnju. Dakle, bilo je doista opuštano.

A sada je otpušteno. Nemam pojma kako su se snašli ti ljudi koji su tamo radili. Ne znam hoće li tamo biti nekog drugog biznisa. Ili će stajati prazno dok se ne sruši.

Jednom, za 50 godina, ljudi će govoriti kako je tamo bila trgovina iz Hrvatske. A mnogi neće vjerovati. Kao što ne vjeruju ni da je Bačka svojedobno igrala u hrvatsko-slovenskoj ligi. Što je, tu je. Ostaje nam da se pomirimo da smo suviše udaljeni da bismo bili inkorporirani u neke životne tijekove.

Mislim, nije smak svijeta. Život ide dalje, s KTC-om ili bez njega. Samo mi nemojte dolaziti s dirigiranim hinjenim optimizmom. Neće biti bolje.

Nikola Perušić

Suradnja usprkos tužbama

Neće biti povlačenja međusobnih tužbi za genocide. Sudovi neka se bave pitanjima iz prošlosti, a mi ćemo se baviti budućnošću, izjavili dužnosnici dviju zemalja

Potpredsjednici vlada Srbije i Hrvatske *Aleksandar Vučić* i *Vesna Pusić* poručili su da dvije zemlje neće povući međusobne tužbe za genocid, ali su suglasne da to pitanje ne smije opterećivati sadašnjost i budućnost. Pusićeva je boravila u Beogradu početkom tjedna, samo sedam dana uoči početka procesa pred Međunarodnim sudom u Haagu.

Teme razgovora bila su, kako je rekao Vučić, sva važna pitanja. Osim međusobnih tužbi za genocid, bilo je riječi i o ekonomskoj suradnji, problemu nestalih osoba na kojem inzistira hrvatska strana, stambenom zbrinjavanju izbjeglica na kojem inzistira srpska strana, pitanju ćirilice i latinice.

Pusićeva i Vučić rekli su na konferenciji za tisak da se sudovi trebaju baviti pitanjima iz prošlosti, a da se zvaničnici dviju država trebaju baviti pitanjima koja su važna za sadašnjost i budućnost. Odnosi dviju zemalja trebaju se postaviti u realne i pragmatične okvire, rekli su Vučić i Pusićeva.

TEMA ZA POVJESNIČARE, A NE ZA POLITIČARE

Četverotjedno iznošenje dokaza pred Međunarodnim sudom u Hagu neće biti prijatno, ali je na predstavnicima vlasti u Beogradu i Zagrebu da ne dozvole da se ta atmosfera prelije na aktualne odnose dviju država, poručila je Pusićeva.

Hrvatska ministrica je ponovila poznati stav Zagreba da, usprkos naporima, nisu ispunjeni uvjeti za povlačenje tužbe za genocid, prije svega oni koji se odnose na rješavanje problema nestalih.

Srbija, s druge strane, smatra da je učinila sve što je bilo u njezinoj moći.

»Ne bježimo od toga da potražimo one koji su činili zločine, ali više podataka i tragova nismo imali. Zbog mladih ljudi smatrali smo da je pogrešno ulaziti u taj postupak, a sada će svatko dokazivati svoje u sudnici. Mi svakako nećemo šutjeti i čuvati argumente, ali to ne treba podizati strasti u odnosima«, rekao je Vučić.

Čak niti konačna presuda neće staviti točku na priču o uzrocima rata i odgovornosti za ratna događanja, suglasili su se Pusićeva i

Vučić, ali napominju da će to biti tema za povjesničare, a ne za političare.

»Ne mislim da je lako staviti točku, velika većina građana i vodstvo u Hrvatskoj smatraju da je Srbija devedesetih izvršila agresiju, a u Srbiji smatraju da je Hrvatska izvršila najteže etničko čišćenje u Krajini i to neće promijeniti nikakav sudski proces. Ali, može se promijeniti život ljudi«, rekao je Vučić.

EU INTEGRACIJE

Upitana, hoće li Hrvatska ometati Srbiju na europskom putu zbog neriješenih pitanja, Pusićeva je odgovorila da neće.

»Hrvatska će imati pristup koji smo već najavili. Postoje dva dijela puta prema EU – proces i članstvo, oba su važna, članstvo nema smisla bez reformi«, rekla je Pusićeva i precizirala da će Hrvatska prema svemu što se tiče ispunjavanja kriterija iz EU imati isti stav kao i druge članice, a da će sve ostalo što nije dio toga biti bilateralno rješavano.

»Interes je da Srbija udovolji tim kriterijima. Kriteriji su visoki, ali kratak odgovor na pitanje je 'ne'«, dodala je hrvatska ministrica.

MANJINSKA PITANJA

Vučić je rekao da je na sebe preuzeo realizaciju tiskanja

udžbenika na hrvatskom jeziku, koje još nije završeno, iako je bilo dogovoreno, tako da će djeca koja žele učiti iz tih udžbenika uskoro to i moći.

Nada se da će Hrvatska učiniti sve da zaštiti prava srpske manjine, kao što to čini Srbija kada je riječ o hrvatskoj manjini.

»U Srbiji je nemoguće da bilo tko ruši, razbija ploče na latiničnom pismu. Nadam se da će se (u Hrvatskoj) poštovati ćirilčno pismo«, istaknuo je Vučić.

Potpredsjednici vlada Hrvatske i Srbije najavili su i da će zajednički predložiti EU da pomogne unapređenje željezničkog prometa, čime bi se putovanje između Zagreba

i Beograda skratilo sa sedam na tri sata.

O SITUACIJI U BOSNI I HERCEGOVINI

Srbija će u Bosni i Hercegovini imati ulogu kako to nalaže i omogućava Dejtonski sporazum, rekao je Aleksandar Vučić dodajući: »Nećete od mene čuti nijednu riječ protiv Bosne i Hercegovine.«

»Želimo da ljudi žive dobro, ali oko toga se trebaju usuglasiti predstavnici sva tri konstitutivna naroda«, rekao je Vučić.

Vučić je dodao da je bio iznenađen koliko su predstavnici EU imali ideja i prijedloga za rješavanje situacije

u BiH, ali i da je on imao mnogo realističniji stav, dok je Pusićeva rekla da Hrvatska smatra da je neobično važno da EU zadrži i interes i prisustvo u regiji, pa i u BiH.

»To što se zove umor od proširenja ne smije biti vodeći princip za napredak ove regije. To je mišljenje koje branim«, rekla je Pusićeva i dodala da Hrvatska ima svoj prijedlog za BiH koji razmatra s europskim partnerima.

Na pitanje da li se u Hrvatskom saboru zagovara treći – hrvatski entitet u BiH, Pusićeva je odlučno odbacila tu tezu rekavši da tako nešto uopće nije na dnevnom redu, ali da jeste model stabilizacije BiH.

Vučić je Pusićevoj, kao što je i obećao prilikom posjeta Zagrebu, uručio gotovo 39.000 fotografija teritorije Hrvatske koje je JNA snimila iz zraka još šezdesetih godina prošloga stoljeća. Pusićeva je zahvalila na daru i rekla da će Hrvatskoj to olakšati rješavanje 800.000 zahtjeva za legalizaciju.

H. R.

RADIO NOVI SAD

Stota emisija na hrvatskom jeziku

Radijska emisija na hrvatskom jeziku Radio Novog Sada emitirana je stoti, jubilarni put, u subotu 22. veljače. Emisija na hrvatskom jeziku, koja se subotom u 21 sat emitira na Trećem programu radio Novog Sada – programu na jezicima nacionalnih zajednica, počela je s emitiranjem 10. ožujka 2012. godine. Urednica i voditeljica *Jelena Tumbas*, kao jedina zaposlena u radijskom programu na hrvatskom jeziku u pokrajinskom javnom medijskom servisu, govoreći o svojim iskustvima i očekivanjima kazala je: »Poslije gotovo dvije godine emitiranja emisije na hrvatskom jeziku, brojno stanje 'uredništva' se nije promijenilo, kao ni termin emitiranja, koji je od početka bio kritičan, jer je to vrijeme kada većina slušatelja svoju pozornost usmjerava na televizijske programe. Nadam se da će taj termin u budućnosti biti promijenjen, tj. da će se ova polusatna emisija emitirati u ranijim satima, kako bismo pridobili nove slušatelje. Veću satnicu programa više ne priželjkujem, jer je za jednog uposlenika polusatna emisija tjedno sasvim dovoljan angažman. No, ukoliko u daljnjoj budućnosti (mislim na vrijeme kada se RTV više ne bude financirao isključivo iz proračuna), bude kadrovskih promjena, tj. povećanja broja uposlenika, svakako da bi bilo u interesu naše zajednice da i programa bude više.«

A. J. M.

Fatalna privlačnost kineskih investicija

Cijela je regija uprla oči u najmnogoljudniju zemlju Dalekog istoka, odakle svijet zapljuskuju najmodernije tehnologije – ali i brojni kreditni aranžmani

Kinezi su u Srbiju počeli stizati tijekom sankcija, u drugoj polovici devedesetih godina. Otvarali su male dućane sa svojom jeftinom robom i osvojili simpatije siromašnih. Mnogo proizvoda postalo je dostupno slabo platežnom građanstvu. Istodobno, loša kakvoća tih proizvoda napravila im je i anti-reklamu. Srednji sloj se nije radovao kupnji u trgovinama nekvalitetnom robom. A konkurencija, mali broj preostalih vlasnika butika, čupao je kosu – za razliku od stroge kontrole njihovih trgovina, Kinezi kao da su bili imuni na državne zakone, u tom periodu bilo je nezamislivo dobiti fiskalni račun, deklaraciju proizvoda, upute na srpskom jeziku za kupljenje proizvode.

Stvari su se od onda sasvim promijenile, Kinezi nam

dolaze drugim povodom. Njihove su tehnologije i proizvodne snage najjače na svijetu, a po kapitalu su toliko snažni da kreditiraju mnoge države.

SRBIJA

Kineske tvrtke u Beogradu dovršavaju gradnju mosta Zemun – Borča koji će revolucionarno utjecati na promet u glavnom gradu. A, već su na vidiku i novi projekti. Među njima je ugovor vrijedan 334 milijuna američkih dolara koji se odnosi na izgradnju autoceste na dionici Ljig – Lajkovac – Ub – Obrenovac ukupne duljine 50 kilometara s rokom izgradnje 37 mjeseci, koju bi trebala graditi državna kompanija »Shandong high-speed group«. Ova kompanija trenutačno gradi preko 2.000 kilometara cesta i oko

1.000 kilometara željezničkih pruga u svijetu, ima svoja predstavništva u više od 30 zemalja svijeta.

Proteklog je mjeseca, pak, kineska elektroenergetska korporacija »Sinomach-Cneec-cneetc« otvorila u Ubu svoje predstavništvo za Europu. Zainteresirana je za ulaganja u velike energetske projekte: izgradnju termoelektrane Kolubara B, otvaranje ugljenokopa Radljevo, hidroelektranu Đerdap 3 te male hidroelektrane. Ta nacionalna kineska korporacija spremna je uložiti 1,3 milijarde eura samo u Kolubaru B i Radljevo, rekao je regionalni direktor te korporacije Ni Veihong. Ni je kazao da je ta korporacija odabrala baš Srbiju za otvaranje svog prvog predstavništva za Europu zato što Kina i Srbija imaju dobru pravnu osnovu za suradnju i

dodao da će osim spomenutih projekata ta korporacija realizirati i srednje i male investicije u različitim oblastima - prometnoj infrastrukturi, energetici, poljoprivredi i tekstilnoj industriji, spremni su da u svojim budućim poslovima što više angažiraju srpsku strojarску industriju, domaću opremu i usluge... Iz Srbije će dogovarati projekte širom regije – od Ukrajine do Jadranskog mora, a već je dogovoren projekt izgradnje termoelektrane od 700 megavata u Rumunjskoj, vrijedan oko milijardu eura. Ta korporacija planira projekte u BiH, RS, Hrvatskoj i ostatku regije. Ova je kompanija već potpisala ugovore za proizvodnju briketa od ugljene prašine, proizvodnju pružnih prijelaza, kemijskih proizvoda te za poljoprivredu, tekstilnu industriju, izgradnju

Idejno rješenje mosta Zemun-Borča

i pronade partnere. Svakom članu dat ćemo informacije o projektima u regiji«, kaže Rendulić.

Za »Poslovni dnevnik« Rendulić je najavio da će dovesti kineski kapital mimo Europske unije. Na upit kako će to uraditi kada se politika ne libi reći da je zapadni kapital dobrodošliji od kineskog, Rendulić je odgovorio: »Uniji je kineski kapital dobrodošao ako se usmjerava u Bruxelles, ali ne i ako ide mimo njega. Promijenit ćemo tu percepciju.«

Ne čudi da je otvaranju ovog ureda nazočio i bivši premijer i predsjednik Republike Hrvatske *Stjepan Mesić*, jer je on u prosincu posjetio Peking i Šangaj u sklopu poslovnih inicijativa i institucionalizacije suradnje i uključivanja privatnog sektora. »Barijera za ulazak kineskih investicija nema«, poručio je tada Mesić.

MAĐARSKA

U utrku za investicijama iz Kine uključili su se i sjeverni susjedi. Premijer Vlade Republike Mađarske *Viktor Orbán* prije mjesec dana izjavio je kako će predložiti Kinezima ulaganje u razvitak željezničke mreže u visini milijarde eura. Kinezi, pak, imaju fond od 10 milijardi eura za jugoistočnu Europu.

U sklopu toga će se Mađarska i Srbija skupa natjecati za revitalizaciju pruge Beograd – Budimpešta.

»Naš cilj je da se znatno skрати putovanje koje sada traje 8 sati. Po trenutačnim kalkulacijama ulaganje zahtijeva između 2-4 milijarde eura«, izjavio je državni tajnik Ministarstva vanjskih poslova i vanjske ekonomije *Péter Szijjártó*.

Nikola Perušić

kontejnerske luke i solarne elektrane.

Kineske su tvrtke, inače, aktivne i u Bosni, točnije u Republici Srpskoj. Gradnja termoelektrane »Stanari« u Doboju uvelike je u tijeku.

HRVATSKA

U Zagrebu je, pak, proteklog tjedna otvoren ured

za kineske investitore koji žele ulagati u Hrvatsku! Svi hrvatski poduzetnici će preko ovog ureda i podružnica u Šangaju i Pekingu moći naći partnere u Kini, kažu u udruzi »Chinese Southeast European Business Association« (CSEBA). Udrugu je osnovao poduzetnik *Mario Rendulić*. Dobio je odobrenje Komunističke par-

tije Kine da kineske privatne tvrtke u jugoistočnu Europu ulaze preko njegova ureda, a mrežu će proširiti na još 23 zemlje, uključujući Rumunjsku, Bugarsku, Srbiju, Tursku, Grčku, Ukrajinu, Moldaviju, Rusiju... »CSEBA ni na koji način neće ovisiti o službenoj politici, nego otvara prostor privatnom biznisu da se snađe

PRUGA BEOGRAD – BUDIMPEŠTA

Kinesko izaslanstvo je koncem lanjske godine dobilo podatke o stanju pruge Beograd – Subotica, kao i broju putničkih i teretnih vlakova koji dnevno prometuju tom dionicom. Tom je posjetu »Željeznicama Srbije« prisustvovao i ambasador Kine u Srbiji *Zhang Wanxue*, a izaslanstvo je predvodio glavni član Sektora za međunarodnu suradnju Državne nacionalne komisije za razvoj i reforme NR Kine *Hu Fang*! »Željeznice Srbije« navele su da će se kroz Srbiju remontirati i modernizirati oko 200 kilometara pruge za prosječnu brzinu od 160 km/h, dok će na dijelu pruge između Novog Sada i Subotice brzina vlakova moći biti i do 200 km/h! Idejni projekt je već urađen, a Saobraćajni institut CIP radi pojedinačnu projektnu dokumentaciju za modernizaciju ove pruge po fazama.

IZVANREDNI IZBORI U SRBIJI

U Srbiji (ne)će biti bolje, ako ...

Kako predizborna kampanja odmiče, sijevnule su i varnice u izjavama političara. Tako je savjetnik predsjednika Srbije i dužnosnik Srpske napredne stranke *Marko Đurić* naveo da je vlast koju je vodio SNS u prethodnih godinu i pol dana ostvarila ciljeve o kojoj su generacije sanjale, a drugi su samo govorili i radili suprotno, prenosi Tanjug, a među ostalim je nglasio kako se »mi na ovim izborima moramo izboriti da tajkunsko-politička klasa ne donosi odluke«, te je naveo da je namjera »*Dragana Đilasa*, kao jednog od najvećeg tajkuna i čovjeka koji podržava *Miroslava Miškovića*« da stavi što više državnih institucija pod svoju kontrolu. No, to nije bio i kraj ocjena glede rada predsjednika Demokratske stranke *Dragana Đilasa*. »*Aleksandar Vučić* je sav svoj politički autoritet i osobni kredibilitet uložio u borbu protiv korupcije i organiziranog kriminala. Mišković je bio iza rešetaka, a Đilas duguje odgovor kako je postao jedan od najbogatijih ljudi u Srbiji, dok je zemlja propadala«, rekao je Đurić.

Istoga dana, prošloga ponedjeljka, Demokratska stranka je optužila SNS za cenzuru, navodeći da je kabelski distributer na jugu Srbije u nedjelju namjerno isključio signal »TV Prva« u vrijeme gostovanja *Dragana Đilasa* u emisiji te televizije. U priopćenju DS-a se navodi da je direktor tog kabelskog distributera predsjednik Općinskog odbora

SNS-a u Lebanu. Uslijedio je i Đilasov intervju za »Danas«. Na pitanje novinara: »A kada iz SNS poruče da vi osobno 'personificirate sjeme zla, koje mora biti iskorijenjeno', kakav to dojam na vas ostavi?«, Đilas je odgovorio: »Pričajući o drugima, najviše su rekli o sebi. To je još jedna radikal-ska retorika. Radi se samo o

»Nedopustivo je da nam se poljoprivredna zemlja prodaje, da nam se sela prazne i da nam gradovi umiru. Ništa od toga se neće promijeniti sve dok se ne promijeni Ustav«, poručio je Čanak. »Čije su naše pare i čija je naša zemlja, pitanja su koja postavljamo već 24 godine i koja ćemo postavljati i sada, jer se to

rio o gospodarstvu u razgovoru za »Danas«. Nakon konstatacije novinara da SNS svoju kampanju zasniva na priči o reformama, Đilas je ustvrdio da prethodna vlada nije započela niti jednu reformu.

»Svatko u Srbiji danas na svojoj lisnici osjeća 'reformu' umivenih radikala. I oni koji su ostali bez posla, i oni koji se ne mogu zaposliti, i naročito srednji slojevi, kao što su profesori, liječnici, sudije, kojima su plaće smanjene. Dvije godine potrošene su u ogromnom zaduživanju, kojim se krade budućnost naših potomaka«.

Đilas je naglasio kako je ključna stvar u ekonomiji imati viziju, te da je u Srbiji kupovna moć mala, što znači da Srbija mora mnogo više izvoziti, prije svega energiju i hranu u regiju, Europu i Rusiju.

Prošloga ponedjeljka je bilo još riječi o ekonomiji. Predsjednik Ujedinjenih regiona Srbije *Mlađan Dinkić* ocijenio je da u Srbiji neće biti bolje, ako nova vlada ne napusti politiku štednje i stezanja kaiša. On je na skupu u Smederevskoj Palanci rekao, kako prenosi Beta, da bi umjesto takve politike, nova vlada trebala potaknuti investicije i zapošljavanje.

»Svi imamo samo jedan život. One koji kažu: treba da trpimo danas da bi nam sutra bilo bolje, pitam – dokle više da trpimo? Malo sutra će nam biti bolje, ako se ne radi, ne zapošljava i ne investira.«

Z. Sarić

tome da su radikali promijenili dlaku, ali ne i ćud«.

»SELA SE PRAZNE«

Stižemo i na teren gospodarstva. Glede te teme, lider Lige socijaldemokrata Vojvodine *Nenad Čanak*, na nedavnom predizbornom skupu u banatskom mjestu Opovo, izjavio je da Vojvodina ne smije biti nedovoljno razvijena regija u Srbiji, prenosi Tanjug. Prema njegovim riječima siromaštvo i nezaposlenost u pokrajini neće biti moguće riješiti ukoliko se Srbija ne decentralizira i dodao da se u Vojvodini ne odlučuje o poljoprivredi i subvencijama.

mora promijeniti«, rekao je lider LSV-a, naglasivši da će ta stranka inzistirati da u budućem Ustavu bude precizirano da se zemlja ne smije prodavati strancima.

Potpredsjednik LSV-a *Aleksandar Jovanović* je na istom skupu rekao da se ta stranka zalaže za pokrajinsku zakonodavnu, izvršnu i sudsku vlast, te izvorne prihode i imovinu Vojvodine, što Ustav iz 2006. ne garantira. »Svaki građanin Vojvodine je njime do sada zakinut za 650 eura«.

STEZATI KAIŠ ILI NE?

Lider DS-a *Dragan Đilas* je, među ostalim, također govo-

ODRŽANA SKUPŠTINA PODRUŽNICE DSHV-A SRIJEM

Zadatak svih – očuvanje identiteta

Predsjednik Petar Kuntić se osvrnuo i na predstojeće parlamentarne izbore te naglasio kako će DSHV na njima nastupiti u koaliciji s Demokratskom strankom, Novom strankom, Udrugom sindikata »Sloga« i Bogatom Srbijom te da se očekuju dobri rezultati u kojima bi DSHV i dalje ostao parlamentarna stranka i imao svoga zastupnika u Skupštini Srbije, što je iznimno važno za daljnji rad i razvitak stranke

Treća po redu redovita skupština Podružnice Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini Srijem održana je u petak, 21. veljače, u prostorijama Hrvatskog doma u Srijemskoj Mitrovici. Skupštini je nazočio i predsjednik stranke *Petar Kuntić*, koji je na početku rada skupštine pozdravio radno predsjedništvo te nazočne delegate, pohvalio njihov rad i doprinos koji su dali stranci i istaknuo kako očekuje da će Podružnica Srijem po snazi i veličini postati druga podružnica u Vojvodini.

NA IZBORIMA U KOALICIJI

Predsjednik se osvrnuo i na predstojeće parlamentarne izbore te naglasio kako će DSHV na njima nastupiti u koaliciji s Demokratskom strankom, Novom strankom, Udrugom sindikata »Sloga« i Bogatom Srbijom te da se očekuju dobri rezultati u kojima bi DSHV i dalje ostao parlamentarna stranka i imao svoga zastupnika u Skupštini Srbije, što je iznimno važno za daljnji rad i razvitak stranke.

Predsjednik *Petar Kuntić* se osvrnuo i na veliku ulogu u očuvanju hrvatskog identiteta koju na ovim prostorima imaju svećenici Katoličke crkve, te izrazio zadovoljstvo

što su svećenici složni i što se veliki broj ljudi, među njima i mladež, okuplja na župama. Značajno je djelovanje i hrvatskih društava, kojih nije mali broj u Srijemu, a aktivno djeluju i članovi stranke.

AKTIVNO ČLANSTVO

Mjesni odbor DSHV-a Srijemske Mitrovice, zajedno s Vrdnikom i Novim Sadom aktivan je bio u prikupljanju potpisa prigodom izbora 2012. godine, čulo se u izvještaju o radu Podružnice Srijem. Djelovalo se i na otvorenju Ureda za manjinska pitanja u Srijemskoj Mitrovici – on je i otvoren i dobro funkcionira. Naglašeno je da su Hrvati jedina nacionalna manjina koja je uspjela proglasiti ustanove kulture od posebnog značaja za svoju zajednicu u Srijemskoj Mitrovici. Kroz stručnu praksu i javne

radove uspjeli su mladima pomoći oko pronalaženja posla te je osnovan u skupštini grada i savjet za međuljudske odnose. Hrvatska zajednica u Srijemskoj Mitrovici u dogovoru s lokalnom samoupravom predstavlja most suradnje između Srbije i Hrvatske, odnosno Vukovarsko-srijemske županije i srijemskomitrovačke općine. Predsjednik DSHV-a podružnice Srijem *Andrej Španović* pohvalio je mladež koja je sudjelovala u mnogim projektima – mladež je išla u Ilok, sprijateljila se i ostala u kontaktu s mladeži HDZ-a u Iloku, posjetili su grad Gospić i išli su na putovanje u Zagreb, a istaknuo je koliko je važno da mladi upoznaju svoju državu i da vide da neko brine o njima i izvan njihovog grada. Promenili su i prostorije stranke, te su dobili opremljeniju i veću prostoriju u kojoj je smješten

i ured Hrvatskog nacionalnog vijeća.

»U budućem periodu nas očekuju izbori za republički parlament gdje ćemo se mi uključiti i pomoći koliko je u našoj moći. Trudit ćemo se da i suradnju s Vukovarsko-srijemskom županijom poboljšamo i uspostavimo da mi budemo taj most preko kojega će se odvijati suradnja. Poslije izbora za nacionalno vijeće očekujemo da će doći do neke decentralizacije pa da se, kao što je otvoren i ured za nacionalno vijeće, isto tako otvori i jedno radno mjesto Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, jer smatramo da u Srijemu ima dosta toga što bi se trebalo istražiti, a što ima veliki utjecaj za hrvatsku zajednicu u Vojvodini«, iznio je predsjednik Podružnice DSHV-a Srijem *Andrej Španović* u planu i radu za budući period.

Ana Dujić

HRVATSKA NEZAVISNA LISTA

Odluka o ne sudjelovanju na izborima za Skupštinu Republike Srbije

»Na sjednici Glavnog odbora udruge Hrvatska nezavisna lista donesena je odluka o ne sudjelovanju na izborima za Skupštinu Republike Srbije. Iz razloga što niti jedna stranka s kojom smo obavili razgovore nije garantirala zastupljenost pripadnika hrvatske nacionalne manjine u Skupštini Republike Srbije«, navodi se u priopćenju Hrvatske nezavisne liste koje potpisuje predsjednik *Zlatko Išković*.

MLADEN PETREŠ, PREDSDJEDNIK MLADEŽI DSHV-A

Jedinstvo nam je najpotrebnije

Misija i cilj svake političke stranke je sudjelovati u vlasti, pa neću biti skroman, te ću reći kako je to i naš cilj. Sve ovisi o našoj moći da motiviramo glasače i privučemo ih ideji i programu koji nudimo, kaže Mladen Petreš

Razgovarao: Siniša Skenderović

Prije nekoliko tjedana Mladen Petreš je izabran za vođu Mladeži DSHV-a. O problemima, aktivnostima, idejama, stremljenjima mladih aktivista DSHV-a razgovarali smo s novoizabranim predsjednikom.

HR: Nedavno ste postali predsjednik Mladeži DSHV-a. Kolika je odgovornost predsjednika u uspješnom provođenju programa mladeži i stranke?

Odluka o prihvaćanju ove dužnosti za mene nije bila laka i mišljenja sam da dužnost predsjednika Mladeži DSHV-a nosi veliku odgovornost, jer je to osoba koja je izravno odgovorna i zadužena za provođenje zadane politike i programa stranke zasnovane na zaštiti kulturnog i povijesnog identiteta Hrvata na ovim prostorima. Predsjednik Mladeži je duž-

nost u smislu spona koja treba pridonijeti boljem povezivanju starijih članova stranke, tj. vodstva stranke i članova Mladeži. Njegov zadatak je sa suradnicima naći način kako usmjeriti polet, energiju i znanje i inkorporirati te osobine u politički život stranke i tako poboljšati rad DSHV-a. Zahvalio bih bivšem najužem vodstvu Mladeži, tj. Siniši Skenderoviću koji je bio predsjednik u tri mandata i Josipi Vojnić Tunić, njegovoj zamjenici, što su postavili čvrste temelje organizacije, a nama nasljednicima je zadatak nastaviti njihovim stopama i dalje na pravi način promicati DSHV.

HR: Koje su akcije i aktivnosti koje planirate i dalje provoditi?

Zadržat ćemo kontinuitet rada u organiziranju masovnih skupova, prije svega Prela Mladeži koje je sada

postalo tradicionalno i koje svake godine okuplja mlade Hrvate iz cijele Vojvodine, a opravdalo je smisao svog postojanja, a to je ostvarivanje komunikacije među mladim Hrvatima. Svake godine imamo veliki odziv mladih i uvijek se traži mjesto više. Rezultati ovog skupa su očigledni, što se najbolje vidi u organizaciji Mladeži te tako danas imamo više od 13 mjesnih organizacija Mladeži u svim područjima stranke s tendencijom povećanja, što jasno govori o interesu mladih Hrvata da budu dio tima koji će na najbolji način znati štiti njihov hrvatski identitet na ovim prostorima.

HR: DSHV više nije prepoznat kao stranka sijedih glava. Kako je pomlađivanje stranke utjecalo na rad DSHV-a i vaše stajalište po pitanju odnosa vodstva s članovima Mladeži?

U godinama prije reosnutka Mladeži, DSHV jest bio prepoznat kao stranka sijedih glava zbog starosne strukture članova koja je išla u korist starijih iskusnih ljudi. Međutim, do velikog preokreta dolazi 2007. godine kada je ponovno pokrenut rad Mladeži. Zbog dobrih rezultata u svom radu i promicanju ideja i programa, Mladeži se priključuje sve veći broj mladih, prije svega hrabrih i nacionalno svjesnih. Od tada svojim akcijama koje su mladi provodili mijenja se imidž stranke kako u matičnoj tako i domicilnoj državi, mladi ljudi aktivni u radu stranke počeli su polako ali sigurno rušiti uvriježene stavove spram starosne strukture članova DSHV-a.

HR: Kakav je odnos vodstva stranke spram mladih unutar organizacije?

Činjenica da su svi četvero članova vijećničke skupine DSHV-a u skupštini Grada Subotice bili članovi najužeg vodstva našeg pomlatka, jasno govori o namjerama te velikom povjerenju koje vodstvo stranke ima prema mladima. Postavljanje mladih na tako odgovorne pozicije u lokalnom parlamentu da zastupaju interese hrvatske zajednice u političkom ringu parlamenta Subotice, koji je kao grad administrativni i kulturni centar Hrvata u Srbiji, raspršilo je sve nedoumice o tome koliko je doista iskrena namjera vodstva stranke prema mladima koji su vrijedni, aktivni i uspješni.

HR: Bili ste član prvog Predsjedništva reosnovane Mladeži. Od prvobitne velike zainteresiranosti po pitanju priključenja radu Mladeži, kakav je odziv mladih trenutačno i kako mlade u većem broju privući ideji i programu DSHV-a?

Na izbornoj skupštini koja je održana prije mjesec dana, a na kojoj sam izabran za predsjednika Mladeži, bilo je oko 50 izaslanika i još skoro jednako toliko simpatizera. To su ljudi na koje možemo uvijek računati u svojim aktivnostima i koji će biti buduća snaga na kojoj će se sam rad Mladeži zasnivati i koji će promicati naš rad u svojim sredinama. Naravno, u teškim uvjetima ekonomske krize, kada je mlade teško motivirati i zainteresirati, probuditi iz apatije, svjesni smo svih prepreka koje su pred nama. Nažalost, još uvijek postoji veliki animozitet prema Hrvatima. Brojnost i velika želja za aktiviranjem tih ljudi koji su bili na skupštini govori mi kako ćemo ipak napredovati, rasti još više kao organizacija, kvantitativno

i kvalitativno, a daje nam i snagu, jer vidimo da imamo za koga raditi.

HR: Dopredsjednik Mladeži DSHV-a je Mario Vrselja iz Srijemske Mitrovice. Je li to pokazatelj decentralizacije vodstva?

Pokazatelj velikog slaganja i kohezije unutar Mladeži jest dogovor da moj najbliži suradnik u budućem radu bude Mario Vrselja iz Srijemske Mitrovice. Ovim dogovorom pokazali smo kako smo organizacija koja želi jedinstveno raditi unutar DSHV-a i hrvatskog korpu-

mladi ljudi pred kojima je cijeli život prepuste apatiji i beznađu. Realna je opasnost da pojava koja je sve više prisutna, ali ne samo kod nas već i diljem Europe, jest pojava »izgubljene generacije« koja neće biti u stanju tijekom svoje mladosti naći uposlenje, te tako neće moći zasnivati svoje obitelji. Kako mlade privući ideji djelovanja unutar DSHV-a i hrvatske zajednice kad oni jednostavno ne vide smisao ni u čemu, a kamoli u društveno političkom djelovanju kroz političku stranku Hrvata? Nadam se

Mladen Petreš rođen je u Subotici 1988. godine.

Član Mladeži DSHV-a je od reosnutka 2007. godine. Na

Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu diplomirao

2013. godine. Živi u Donjem Tavankutu.

sa, povezivati i jačati prijeko potrebno jedinstvo Hrvata u Republici Srbiji. Bolji rezultat možemo postići jedino složnim radom svih nas iz svih sredina iz koji dolazimo. Neće biti podjela na male ili velike mjesne organizacije, subotičke i ostale. Jedinstvo je ono što nam je sad najviše potrebno, osobito zbog izazova koji nas očekuju, a koji neće biti laki.

HR: Kako mlade pokrenuti iz letargije i apatije u koju sve češće padaju zbog loše situacije u skoro svim segmentima društva?

Nažalost, generacije koje sada čine člansku strukturu jesu generacije koje su neprekidno okružene krizama i to raznim njenim vidovima, od materijalne do duhovne, moralne, te one identiteta. Najveća opasnost je da se

da će se pojaviti pokretačka snaga koja će mlade ljude izvući iz opasne kolotečine u koju sve češće upadaju, a naša će misija biti da pomognemo u traženju svjetla na kraju tunela.

HR: Suradnja s drugim hrvatskim institucijama i NGO, te udrugama kulture?

Zaštita kulturnog i povijesnog identiteta Hrvata cilj je i misija svih nas aktivnih u zajednici. Asimilacija nezaustavljivo prijeti, a smatram da zajedničkim snagama, suradnjom DSHV-a s udrugama i NVO sektorom koje djeluju u hrvatskoj zajednici u Srbiji, možemo doći do svima nam istog cilja, a to je zaštita hrvatske opstojnosti na ovim prostorima.

HR: Raspisani su parlamentarni izbori. Kako će se

Mladež DSHV uključiti u kampanju?

Mladež DSHV-a se već aktivno uključila u kampanju za predstojeće parlamentarne izbore koji će biti održani 16. ožujka. Protekle subote u domu DSHV-a prikupljali smo potpise podrške listi na kojoj DSHV nastupa u koaliciji s Demokratskom strankom i ostalim partnerima. Mladež DSHV-a je uradila sav tehnički dio posla i bila logistička podrška akciji. Za kratko vrijeme prikupljen je velik broj potpisa. U idućem razdoblju nas očekuje promicanje predizbornog programa koji građanima nudi politički blok u kom nastupamo, neposrednim susretom s našim članstvom i simpatizerima te potencijalnim glasačima.

HR: Plan aktivnosti u idućem razdoblju?

Najvažnija aktivnost u idućem razdoblju je aktivno uključivanje članova Mladeži u izbornu kampanju koja će biti veoma kratka. Izbori su blizu, te moramo biti efikasni i dati maksimum svog rada kako bismo ostvarili što bolji rezultat. Misija i cilj svake političke stranke je sudjelovati u vlasti, pa neću biti skroman te ću reći kako je to i naš cilj. Sve ovisi o našoj moći da motiviramo glasače i privučemo ih ideji i programu koji nudimo. Na jesen nas očekuje još jedan ozbiljan posao, a to su po svemu sudeći elektorski izbori za novi saziv Hrvatskog nacionalnog vijeća. Vjerujem da će se DSHV maksimalno uključiti u ovu kampanju i izbore kako bismo pobijedili. Tu će Mladež ponovno biti najveća podrška stranci u svim izbornim aktivnostima. Ostale aktivnosti su organiziranje nekoliko skupova Mladeži u podružnicama stranke te druge aktivnosti predviđene planom rada.

KAKO SE HRANIMO?

(Ne)kvalitetna prehrana

*Kriza udara i na naše tanjure,
a obroci trpe zbog opće besparice*

Prijašnja tema u kojoj smo tražili vaše mišljenje i komentare odnosila se na svakidašnju živu u općoj financijskoj krizi i objektivnu selekciju trenutnih mogućnosti između općih potreba i luksuza. Anketirani građani nekoliko vojvođanskih mjesta iznijeli su svoju realnost, iskazujući čega su se sve odricali u posljednjih nekoliko godina. Prehrana je u svim njihovim odgovorima bila na posljednjem mjestu, jer jesti se jednostavno mora i hrana ne predstavlja luksuz. Ali, je li baš tako...

HRANA KAO LUKSUZ

Oni koji nisu iz Vojvodine često znaju aludirati na popularne Balaševićeve stihove »Al' se nekad dobro jelo«, jer ovdašnji prostori Bačke, Srijema i Banata su oduvijek sinonim za pune tanjure raznovrsnih delicija i đakonija. Nažalost, svega toga baš i nema na svakodnevnoj ponudi prosječne obitelji s barem jednim uposlenim ukućanom, a još manje na umirovljeničkim trpezama. Meso, bilo koje vrste, sve je rjeđe na jelovnicima, a sve više ga mijenja povrće i tjestenina. Naravno ne zbog zdravijih životnih navika i

skrbi o zdravlju, nego zbog financijske prisile. Krumpir je neizostavan sastojak brojnih tjednih obroka, jer brzo zasiti a može ga se pripremati na brojne načine. Dobro je što ga djeca iznimno vole, osobito u popularnijim, modernijim verzijama poput pommes fritesa ili čipsa. Pokraj centralnog dnevnog obroka, mora se nešto pojesti i izjutra i navečer, a tada se, također, pribjegava brojnim industrijskim nadomjescima izvornih domaćih mesnih prerađevina. Umjesto domaćih kobasica, slanina, krvavica, švargli i ostalih u pjesmi opjevanih đakonija, koje su već odavno postale nedostupne velikom dijelu populacije, za doručak i večeru se režu jeftine salame i mesni naresci i na kruh mažu paštete upitne kvalitete. I sve to kupljeno najčešće na brojnim akcijskim prodajama, često s ističućim rokovima uporabe. Jer, to je jedino dostupno sve tanjim kućnim proračunima. Uostalom, evo kako svoju današnju prehranu vide neki od anketiranih žitelja gradova i sela na ovim našim »opjevanim« prostori-

Robert Lukić, neuposleni mlinar, Sonta: »Stara izreka kaže da je najteže imati pa nemati. Globalno, mi smo

upravo u toj poziciji. Osobno, pripadnik sam izgubljenih generacija. Nakon 24 godine radnog staža prestar sam za uposlenje, premlad za mirovinu, za preživljavanje se dovi- jam kako umijem. Jedini izlaz su mi sezonski poslovi, no i tu su primanja vrlo mala i što je najgore, najčešća su poprilična kašnjenja u isplati. To me tjera na velike restrikcije u potrošnji, a nažalost, za uštede više nemam drugoga prostora, nego na hrani. Bio sam uposlenik sončanskog mlina, primanja su nam bila jako dobra, no nakaradna privatizacija nas je ostavila na ulici. Oduvijek sam bio ljubitelj dobroga zalogaja, pa se u prehrani moje obitelji u punoj mjeri poštovala raznovrsnost i kvaliteta namirnica. Dosta često kupovali smo i teletinu i janjetinu, kvalitetna riba nam je bila na meniju obično dva puta na tjedan, a od mesnih prerađevina rabili smo one najkvalitetnije. Uvijek smo kupovali i najkvalitetnije voće

i povrće. Danas se sve izokrenulo naglavce. Kvaliteta prehrane nam je katastrofalna. O junetini, teletini, janjetini, ribi, pa i o kvalitetnim kategorijama svinjetine možemo samo sanjati. Od povrća najviše trošimo kupus i krumpir, koji su i najjeftiniji, a od mesnih prerađevina paštete, viršle i 'mekane' salame«. Trošimo i puno tjestenine, koja baš i nije korisna, ali je najjeftinija i najzasitnija. Najžalosnije je to što u perspektivi ne očekujem niakve pomake na bolje.«

Vinko Andrašić, vojni umirovljenik, Niš: »U Zagrebu sam živio i radio od 1981. do 1985. godine. To su mi bila nezaboravna vremena. Kvaliteta hrane tih godina bila

je daleko viša nego danas, a cijene su, u odnosu na primanja, bile puno niže. Danas se ne hranimo toliko kvalitetno. U većim središtima, poput Niša u kojem živim, situacija

je nešto povoljnija zbog velikog broja tržišnih centara, pa ukoliko pratite akcijske prodaje, možete postići solidne uštede. No, ta medalja ima i drugu stranu. Na akcijama su vrlo često namirnice na istjeku roka uporabe, pa je upitno koliko su one i kvalitetne. Dosta mojih prijatelja meso jede rijetko i to ono iz jeftinijih kategorija, od prerađevina znaju samo za najjeftinije salame i viršle, a zbog visokih cijena nedostupno im je i kvalitetno povrće, pa su im u osnovi prehrane krumpir i tjestenine. Jednostavno, niska primanja druge solucije ne dopuštaju.«

Jelena Raić, kućanica, Sombor: »S obzirom da svi u mojoj obitelji rade, priprema ručka moja je briga. Naravno da ne spremam meso svaki

dan, ali može se dobar ručak napraviti i bez mesa. Možete napraviti ručak od tisuću dinara, ali uz malo mašte i

vještine i za nekoliko stotina dinara. Kada spremam nešto od mesa to je uglavnom piletina, jer je najjeftinija. Dobro bi bilo imati u jelovniku češće junetinu ili kvalitetnu morsku ribu, ali s obzirom na njihove cijene, to ne pamtim kada sam spremala. Kada sve kupujete onda ni najobičniji ručak nije jeftin.«

Margita Pekanović, umirovljenica, Sombor: »Hrana je postala najveći izdatak u svakoj obitelji i tko mora sve kupiti teško da može sebi priuštiti svaki dan meso na trpezi. Mi se snalazimo tako što sami gajimo piliće, purice, guske. Kada se izračuna hrana i uloženi rad ni to nije

jeftino, ali u svakom slučaju jeftinije je nego li kupovina mesa u mesnicama. I što je još važno, barem znate što jedete. Svinju ove godine nismo klali jer je trebalo za to izdvojiti oko 20 tisuća dinara, tako da je svinjetina tek nekoliko puta mjesečno na našoj trpezi. Povrće je ove zime bilo jeftino tako da u tomu nismo oskudjevali, kao ni u voću, naročito jabukama kojih je puna tržnica, a mogu se kupiti i za 25-30 dinara. Što se tiče slastica, vratili smo se nekim jeftinim, starim kolačima kao što su pite, pogačice...«

Smilja Darabašić, umirovljenica, Gibarac: »Mirovina mi je jako mala, a s obzirom da sam bolesna uglavnom veći dio novca potrošim

na lijekove. Moja bolest je takva da moram voditi računa o prehrani, tako da moram kupovati dijetalnu hranu, što podrazumijeva voće i povrće. Priuštiti mi ja to sebi, mada ne u onoj količini

u kojoj bi trebala i ne tako raznovrsno, jer uvijek kada kupujem vodim računa uzeti što jeftinije. Kada je voće u pitanju to su uglavnom jabuke, a sreća je što u zamrivaču imam dosta povrća iz svog vrta, pa ne moram kupovati. Ponekad samo uzmem zelenu salatu i svježi špinat, mada i to kupujem tamo gdje je povoljnije.«

Vukica Balić, umirovljenica, Adaševci: »Morala sam se odreći mnogih namirnica koje bih trebala konzumirati, jer s mojom malom mirovinom jedva podmirim

sve troškove. Dijabetičarka sam i trebam voditi računa o prehrani, a to je u današnjim uvjetima jako teško. Samo povremeno sebi mogu priuštiti primjerice junetinu, sir, južno voće koje bi trebalo češće jesti, ali jedno-

stavno kada poplaćam sve režije, kupim lijekove, jako malo mi ostane novca da bih mogla udovoljiti sebi. Ponekad sebi kupim voće i dijetalnu hranu, ali je to sve nedovoljno prema onome koliko bih trebala. Srećom djeca mi donesu namirnice kada mi dođu u posjet, inače ne bih mogla sama.«

UMJESTO DESERTA

Prema navodima anketiranih osoba dojmljivo je kako se mnogi od njih rado prisjećaju vremena opisanih u već legendarnoj Balaševićovoj pjesmi, kad se stvarno dobro jelo. I to svakoga dana u tjednu. Nekađ bilo. Naravno, nitko ne gladije i situacija nije toliko alarmanantna, ali kada si Vojvođanin i kada si navikao na dobru, jaku i raznovrsnu prehranu s mesom u tanjuru najmanje pet puta na tjedan, ove isforsirane restrikcije nisu baš lagane za prihvaćanje »zdravog za gotovo«. Upravo tako, manje crvenog mesa pogoduje boljoj krvnoj slici i smanjuje mogućnost moždanog udara, najvećeg ubice s naših životnih prostora. Više povrća dodatno poboljšava rad cijelog metabolizma i pogoduje srcu, a svakodnevno konzumiranje jabuka, koje su zbog cijene dostupne apsolutno svima, jačaju organizam i pomažu probavu.

Svi to dobro znaju, no radije bi svi željeli pune tanjure svega onoga čega se sada samo sjećaju.

Nažalost, sjećanja ne mogu napuniti trbuh, samo dušu. A jesti se mora. Svakoga dana...

Dražen Prčić, Ivan Andrašić, Zlata Vasiljević, Suzana Darabašić

FOND ZA RAZVITAK POLJOPRIVREDE GRADA SUBOTICE

Upravni odbor

Broj: I-320- 29/2014

Dana: 25. 02. 2014. godine

SUBOTICA

Trg slobode br. 1

Temeljem članka 11. stavak 1. alineja 2. Odluke o osnutku Fonda za razvitak poljoprivrede Grada Subotice (»Službeni list općine Subotica«, broj 27/04, 5/05, 26/09 i »Službeni list Grada Subotice«, broj 26/09 i 27/09-ispr. i 32/11) i 16. stavak 1. alineja 5. Pravila Fonda za razvitak poljoprivrede Grada Subotice (pročišćeni tekst) broj I-02-25/2010 od 8. 11. 2010. godine, Upravni odbor Fonda za razvitak poljoprivrede Grada Subotice dana 25. 2. 2014. godine raspisuje

NATJEČAJ

ZA DODJELU SREDNJOROČNIH KREDITA ZA POTICANJE I UNAPRJEĐENJE POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE NA PODRUČJU GRADA SUBOTICE

CILJEVI DODJELE SREDSTAVA

Osnovni ciljevi dodjele sredstva su sudjelovanje u osiguravanju financijskih sredstava za poticanje poljoprivredne aktivnosti i efikasnosti poslovanja u području poljoprivrede.

NAMJENA, UVJETI I KRITERIJI DODJELE SREDSTAVA

Sredstva po ovom natječaju dodjeljivat će se za:

- financiranje kupnje mehanizacije (pogonske i priključne) i opreme za sve grane poljoprivredne proizvodnje.

Pravo korištenja sredstava Fonda ima fizička osoba koja koje ispunjava sljedeće uvjete:

- da je nositelj, odnosno član obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva koje je upisano u Registar poljoprivrednih gospodarstava s aktivnim statusom;
- da nema nepodmirenih dospjelih i nedospjelih obveza prema Fondu za razvitak poljoprivrede Grada Subotice i
- da ima prebivalište na području Grada Subotice najmanje posljednjih pet godina i nekretninu na području Grada Subotice.

Mjerila i kriteriji dodjele sredstava prema Programu Fonda čine:

- da sudionik natječaja ima status osiguranika poljoprivrednika kod Republičkog fonda za mirovinsko i invalidsko osiguranje i da je podmirio dug na temelju doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje poljoprivrednika;
- da sudionik natječaja ima status osiguranika poljoprivrednika kod Republičkog fonda za mirovinsko i invalidsko osiguranje i
- da sudionik natječaja nema status osiguranika poljoprivrednika kod Republičkog fonda za mirovinsko i invalidsko osiguranje.

Prioritet u raspodjeli sredstava Fonda imaju osobe koje se prvi put javljaju na natječaj Fonda.

U slučaju većeg odaziva podnositelja zahtjeva, Upravni odbor Fonda zadržava pravo svakom podnositelju zahtjeva postotno umanjiti iznos dodijeljenih sredstava, tako da ukupno dodijeljena sredstva budu sukladna važećem financijskom planu Fonda za razvitak poljoprivrede Grada Subotice za 2013. godinu.

PODNOŠENJE ZAHTJEVA ZA DODJELU SREDSTAVA:

Sudionici natječaja za dodjelu sredstava osim **zahtjeva** u propisanoj formi, koji dobivaju u uredu Službe za lokalni ekonomski

razvitak, gospodarstvo, poljoprivredu Gradske uprave Grada Subotice, (Gradska kuća, II. kat, ured br. 201) podnose i sljedeće dokumente:

- originalni predračun za predmet kreditiranja u dinarskom iznosu (napomena: Fond neće prihvatiti izmjene predračuna tijekom trajanja natječaja)
- poslovni plan;
- list nekretnina za nekretninu na koju se može staviti hipoteka u korist Fonda u vrijednosti jedan i pol puta većoj od odobrene vrijednosti kredita, ne stariji od 15 dana
(napomena: podnositelj zahtjeva ne mora biti i vlasnik nekretnine koja će se staviti pod hipoteku);
- potvrda o aktivnom statusu u Registru poljoprivrednih gospodarstava;
- potvrda mjerodavnog tijela o podmirenom dugu na temelju doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje poljoprivrednika, odnosno dokaz o stečenom statusu osiguranika kod Fonda za mirovinsko i invalidsko osiguranje poljoprivrednika;
- za one podnositelje koji su status osiguranika kod Fonda za mirovinsko i invalidsko osiguranje poljoprivrednika stekli u 2014. godini, potreban je dokaz o stjecanju statusa osiguranika kod Fonda za mirovinsko i invalidsko osiguranje poljoprivrednika;
- preslik osobne iskaznice (za podnositelja zahtjeva, za vlasnika i svakog suvlasnika nekretnine).

UVJETI KREDITIRANJA

- maksimalni iznos odobrenih sredstava je 1.000.000 (jedan milijun dinara);
- rok otplate kredita: 4 (četiri) godine;
- kamatna stopa: 2% na godišnjoj razini;
- primjena devizne klauzule;
- period mirovanja otplate kredita (grace period) je 12 (dvanaest) mjeseci uz obračun interkalarne kamate od 2%;
- anuiteti za povrat odobrenih sredstava obračunavaju se i plaćaju kvartalno.

Instrument osiguranja kredita je HIPOTEKA I. REDA upisana u korist Fonda za razvitak poljoprivrede Grada Subotice. Podnositelj zahtjeva kojemu je odobren kredit (Korisnik kredita) mora dostaviti procjenu vrijednosti poljoprivrednog zemljišta ili kuće (stana) izdanu od strane ovlaštenog procjenitelja s fotografijama (ukoliko je predmet hipoteke stambeni objekt). Trošak konstituiranja hipoteke snosi Korisnik kredita prije potpisivanja ugovora o kreditu.

Natječaj Fonda za razvitak poljoprivrede Grada Subotice otvoren je od 1. 3. 2014 . godine do 17. 3. 2014. godine. Natječaj se objavljuje u listu »Subotičke novine«, »Magyar Szó«, »Hrvatska riječ«, u »Službenom listu Grada Subotice« i na službenoj internetskoj stranici Grada.

Odobrena sredstva Fonda za razvitak poljoprivrede Grada Subotice koriste se **isključivo na temelju predračuna i upućuje se na račun dobavljača.**

Zahtjev za dodjelu sredstava sa svim prilogima dostaviti na adresu: Fond za razvitak poljoprivrede Grada Subotice, 24000 Subotica, Trg slobode 1, s naznakom »ZA NATJEČAJ« ili osobno predajom u Gradskom uslužnom centru u prizemlju Gradske kuće u Subotici, Trg slobode 1, radnim danom od 7.30 do 15.30 sati.

Nepotpuni i nepravodobni zahtjevi neće biti razmatrani.

Sve dodatne informacije dostupne su u uredu br. **202/2** na II. katu Gradske kuće (Ivan Budinčević) osobno, ili telefonom: 626 – 739 od 8,00 do 14.00 sati.

Odluka Upravnog odbora Fonda za razvitak poljoprivrede Grada Subotice o dodjeli srednjoročnih kredita je konačna.

Predsjednik Upravnog odbora
Fonda za razvitak poljoprivrede Grada Subotice

Ivan Crnjaković

ROK ZA PODNOŠENJE POREZNIH PRIJAVA PRODULJEN DO 30. LIPNJA

Zakon je loš i nepravedan

Nije u redu za neku stračaru u središtu grada plaćati porez kao da je neka vila. Moramo ukazati republičkim tijelima da zakon u tom pogledu treba izmijeniti jer je nepravedan, kazao je György Bucko

Prvobitno predviđeni rok do 31. ožujka za ponovno podnošenje prijave za utvrđivanje poreza na imovinu, odlukom gradske Skupštine produljen je za još tri mjeseca, do 30. lipnja 2014. godine. Razlog zbog kojeg građani trebaju ponovno podnijeti prijave je veliki broj izmjena u Zakonu o porezu na imovinu te uvrđivanje pravog stanja i na temelju njega određivanje poreza.

Lokalna porezna administracija nedavno je prvi put objavila na portalu Grada popis fizičkih i pravnih osoba i poduzetnika koji po raznim osnovama duguju novac gradskoj kasi. Popis obuhvaća samo dugovanja iznad 50.000 dinara, a ukupan iznos dugovanja je veći od 614 milijuna dinara. Ovakva praksa javnog objavljivanja će biti nastavljena budući da Zakon o poreznom postupku predviđa kvartalno objavljivanje podataka o poreznim dužnicima. Prema ovim podacima najviše duguju pravne osobe, oko 540 milijuna dinara, a u strukturi ovog iznosa oko 300 milijuna dinara je nadoknada za građevinsko zemljište. Dug 340 poduzetnika iznosi oko 38,4 milijuna dinara, a na popisu su 1.292 imena Subotičana s dugom od 137 milijuna dinara, pri čemu najveći pojedinačni dug iznosi 2,3 milijuna dinara.

Obrazlažući na sjednici Skupštine razloge zbog kojih građani moraju ponovno podnijeti porezne prijave i odgovarajući na kritike oporbe da su građani izloženi nepotrebnom maltretiranju, gradonačelnik *Jenő Maglai* je kazao kako na takvu odluku obvezuje republički zakon, da je bitno urediti sustav prijave i evidencije o imovini sugrađana budući da porez na imovinu predstavlja izvorni prihod gradskog proračuna, te da će, bude li potrebno, rok za podnošenje biti ponovno produžavan.

»Kada pogledate popis tko sve nije plaćao porez onda vidite kakva je situacija. I nemojte, molim vas, sada po toj osnovi hvatati jeftine političke poene, ovo je potrebno za lokalnu samoupravu, koja će se postarati da građani budu što manje maltretirani, uprava će pribavljati dokumentaciju iz katastra i drugih mjesta kako bi bilo što jednostavnije i sa što manje troškova. Ovo uređenje se mora uraditi, republički zakon nas na to obvezuje i, na žalost, moramo to provesti«, kazao je Maglai.

Vijećnik SVM-a *György Bucko* je ipak ukazao da je republički Zakon o poreznom postupku veoma loš i nepravedan, jer se prilikom utvrđivanja poreza više neće uzimati u obzir kvaliteta objekta. »Normalno je da se

za vredniju nekretninu plaća više poreza, međutim novim zakonom se izostavlja taj element. Nije u redu za neku stračaru u središtu plaćati isto kao da je neka vila. Mi, kao lokalni parlament, to ne možemo promijeniti, ali moramo ukazati republičkim tijelima da zakon u tom pogledu treba izmijeniti jer je nepravedan, a tiče se cijele zemlje i svakog građanina«, kazao je György i upozorio kako prema važećem zakonu

postoji mogućnost podnošenja prekršajne prijave i plaćanje kazne zbog nepodnošenja porezne prijave. »Apeliram na građane da to ipak urade jer je to sada građanska dužnost, ali gradska vlast se treba fokusirati na ne mali broj onih koji do sada nisu niti prijavili niti su plaćali poreze, jer to je tek nepravda prema svima nama ostalima koji te poreze plaćamo«, kazao je György Bucko.

S. Mamužić

SMIJENJENO ŠEST DIREKTORA

Skupština Subotice usvojila je prijedloge razrješenja šest direktora javnih i komunalnih poduzeća i usvojila imenovanja novih kadrova na prijedlog Saveza vojvodanskih Mađara i Socijalističke partije Srbije.

Smijenjena je Snežana Pejčić iz Ravnateljstva za izgradnju grada, a novi v.d. direktora je Peter Blau. Umjesto Dragana Trklje u Zavodu za urbanizam postavljena je Timea Tripolski, umjesto Grge Horvackog u »Suboticaplinu« Dragan Božinović, na mjesto Pere Rikića iz »Toplane« imenovan je Dervo Ahmetović. Smijenjena je Jelena Zarić, direktorica »Dimnjačara«, dužnost v.d. direktora je preuzeo Nikola Pajić, a umjesto Tonija Bedalova na čelo Radio Subotice postavljen je Ljubiša Stepanović.

Vijećnici su na sjednici Skupštine najprije usvojili programe poslovanja poduzeća, a potom razriješili direktore, što je naišlo na kritiku oporbe koja tvrdi kako su smjene nezakonite, zbog čega će, kako su kazali vijećnici Demokratske stranke, uslijediti tužbe koje će uvesti Grad u spor i oštećenima će se morati platiti velike sume novca iz proračuna. U vladajućoj koaliciji pak tvrde kako su smjene neminovne, jer bivša vlast nije provela Zakon o javnim poduzećima i uskladila ga s izborom direktora za što je rok bio srpanj 2013. godine.

Spriječiti zagađenja na svom izvoru

Nedavno izlivanje isparljive organske kiseline u gradsku kanalizaciju potaknulo je gradske vlasti da se ozbiljnije posvete problemu industrijskih otpadnih voda i sastave lokalni popis potencijalnih zagađivača

Procjene su da u Srbiji godišnje 880.000 tona otpadnih voda iz kućanstava završi u prirodi, ali preciznih podataka nema koliko se otpadne vode izlije iz industrijskih postrojenja. Istodobno, pročisti se tek četiri posto, što našu zemlju stavlja na dno ljestvice europskih zemalja koje brinu o tome kakvu vodu ispuštaju u rijeke, jezera, zemljište.

Subotica je jedini grad u Srbiji koji ima postrojenje za sve faze pročišćavanja otpadnih voda, pri čemu je riječ o biološkom pročištaču koji tijekom pročišćavanja otpadnih voda ne koristi kemikalije.

POPIS POTENCIJALNIH ZAGAĐIVAČA

Međutim, početkom ove godine u kanalizacijsku mrežu netko je izlio vjerojatno nekoliko tisuća litara s isparljivom organskom kiselinom, koja je ozbiljno narušila ovu biološku funkciju pročištača, odnosno uništila dio kolonija bakterija koje odstranjuju štetne kemijske elemente. Zagađivači su ostali neotkriveni, premda su inspektori obišli neke proizvođače, ali postoji mogućnost da je vodu zagadio i neki neregistrirani pogon. Stoga je ovaj događaj potaknuo gradske vlasti da se ozbiljnije posvete problemu

industrijskih otpadnih voda na taj način što će biti sastavljen lokalni popis potencijalnih zagađivača.

Pomoćnica gradonačelnika zadužena za komunalne djelatnosti i zaštitu okoliša *Mária Kern Solya* ističe da tijekom tih desetak dana u siječnju fosfor u otpadnoj vodi nije ugrozio sustav Paličkog jezera. »Činjenica je, a to imamo dokumentirano podacima, da sve ono što pristigne kroz otpadne vode pročištač može najveći dio svega toga obraditi, ali nije cilj da takva voda dođe do pročištača, nego je cilj preduprijeti da ona ne stigne. Stoga smo razgovarali o mogućnostima da AP Vojvodina, koja je za to nadležna, napravi katastar potencijalnih zagađivača. Uredaja za pročišćavanje otpadnih voda grada Subotice. U tom slučaju mogli bismo spriječiti zagađenja već na samom izvoru, kako ona ne bi niti stigla do gradskog pročištača, a eventualna zagađenja u tom slučaju

mogla bi biti popraćena i adekvatnim kaznenim mjerama«, kaže Kern Solya i dodaje da Pokrajinsko tajništvo za okoliš ima nadležnost vršiti ispitivanja, snimanja, tražiti projektnu dokumentaciju od proizvođača o tome što i čime se bave.

Fosfor je jedna od materija koja se najteže uklanja iz otpadnih voda, ali analize pokazuju da gradski pročištač veoma učinkovito pročišćava ovaj element. Posljednje tri godine s otpadnom vodom pristiglo je oko 240 tona fosfora, od čega je pročišćeno više od 90 posto, odnosno 221 tona fosfora.

BOLJA KONTROLA SVIH ZAGAĐIVAČA

Tehnički direktor JKP »Vodovod i kanalizacija« *György Sugar* ističe da pročištač nije namijenjen za pročišćavanje toksičnih materija nego za gradsku otpadnu vodu. »Na gradski pročištač dolazi otpadna

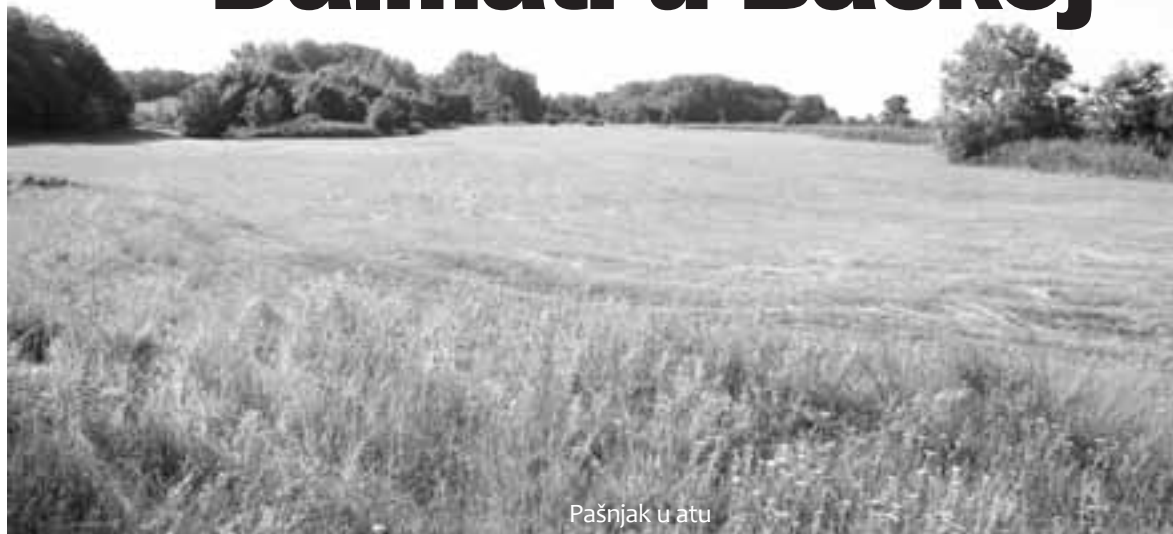
voda grada zajedno sa svom industrijom koja je trenutačno u funkciji i naravno kišnicom. Zato je potrebno napraviti ažurni katastar zagađivača kako bismo znali koja industrija kakve materijale koristiti, koji od njih su eventualno toksični, u kojoj količini i kako ih tretira u svom procesu. Imamo dvije kategorije otpadne

vode – jedna je mnogo opterećenija otpadna voda koju naravno može pročištač pročititi, a drugo su toksične materije koje niti ne bi smjele ulaziti u kanalizaciju. Zato bi nadležne institucije trebale vršiti strožiju kontrolu nad tom industrijom i zato treba napraviti katastar zagađivača«, kaže György Sugar.

Da Pokrajinsko tajništvo za urbanizam, graditeljstvo i zaštitu okoliša ima mogućnost uspostaviti bolju kontrolu svih zagađivača ističe i pomoćnik ovog Tajništva *János Dobai*. »Ono što grad Subotica čini na pročišćavanju otpadnih voda primjer je ostalim lokalnim samoupravama, jer, nažalost, imamo malo takvih kvalitetnih pročištača koji u toj mjeri pročišćavaju otpadne vode. Nadam se da ćemo u nekoliko sljedećih godina uspjeti pročititi Paličko jezero, kako bi buduće generacije imale čistiju vodu«, kazao je Dobai.

S. Mamužić

Dalmati u Bačkoj

Pašnjak u atu

žagnit dvoparoškim vilama, ostima (gvozdeni šiljci za nabadanje ribe). Dosta je da se malo zaljulja čunj s više čeljadi i ako su necigurni lako će se izvrnut u vodu, a onda... Upućen koji se zna vladat sa čunjom u vodi ima nadmoć nad neukima u čunju, pa još kad je u njemu više čeljadi.

Ludaško jezero je najpodesnije za sakrivanje čeljadi u sjevero-istočnom dilu, di se u njegov uliva rika Kireš i posli kroz kanale u trski otiče na oko po(lak) km. dalje u Kapetanski rit i iz njega u Tisu. U tom dilu jezera Kireš otiče kroz više kanala, di su trskom zakriljena mala ostrvca. U taj dio Ludoša iz jezera mož uć (uveslat čunj) jednim od nikoliko kanala, a drugi su slipi kanali tj. kanal čiji kraj završava u trski i iz njega se vraća samo natraške.

(A.S.: Ovo je moj doprinos razumnog izbora (Bajmaka) đurđinske pustare i Ludaškog jezera za sklanjanje od Turaka.)

Držim da je za našu povist važan opis otmice Eme Sučić, mlade supruge dičnog muža. Godine 1692. pošla je u mlin, »dalek na nekoliko pucnjeva«, sa još pet mladi žena. Oteli su ih Turci. Nikoliko žena su se vratile. Po onda važećem zakonu ako je mužu oteta žena, a ni posli sedam godina se nije vratila, muž se mogao oženiti. Iz tog novog braka rođen je poznati Luka Sučić, posli gradski kapetan [fő kapitány, str.25,35-36]. Farkaš je od oko 41 stranice opisa povisti varoši, o Luki Sučiću posvetio skoro jednu stranicu. Po tom se mož zaključiti njegova velika zasluga u stvaranju, obrani i razvoju Subatice i pustara.

(2) FARKAS, Bertalan. 1842.: Szabadka századjai. Szeged: Nyomatott Grün János betüivel. Subotica: Életjel – Grafoprodukt 2012.

Prošlo je oko podrug vika otkad su se Dalmati oprostili od osmanlijskog jarma (turskog zapovijadnja) na kraju XVII. vika, iako su Turci i posli upadali u ovaj kraj zulumčarit (nasilje, otimačina i sl.).

Farkaš Bertalan spominje česte upade Turaka u Bačku i od nji sakrivanje naroda u ritove, šume, močvare. Turci su otimali kršćane za robove, (cure, djevojke i mlade žene za hareme, derančice za janičare [povlašćena turska pešadija od otete kršćanske muške djece, obučeni za okrutna ubijanja sunarodnjaka]). Kad su tili izvarat narod iz ritova zvali su ih: Kate, Mare, ne boj se, možeš izaći napolje, očli su Turci... (Farkaš 1842:18-19).

(I Ante Sekulić spominje ova dešavanja. Kad su Turci odvijani 1686. iz Budima, ostali su u dilovima Bačke. Poziva se na litopisca koji se

oslonio na svidoeenje Jelene Vojnić, starice priko osamdeset godina... i da se narod najviše sklanja oko Ludaškog jezera ... di su se skrivali u jarugama, šašu, trstenicima... Da ih Turci manje uoće ukopavali su se u zemunice i sklanjali oko Bajmaka [u Đurđinsku pustaru podesnog izgleda, prim A.S.), Miljkuta i u Jankovačku šumu. Sekulić 1986:65).

Farkašov i Sekulićev opis događanja o početku života Dalmata u Bačkoj podudaraje se i ako su njim opisi iz drugi izvora i iz drugog vremena (Sekulić Farkaš Bertalana ne spominje). Tako je bilo stanje u početku života naseljeni Dalmata u opustošenu ravan, posli bitke kod Mohača (1526.) i nestanka samostalnog madžarskog kraljevstva. Ne treba da zbunjuju opisi di i kako se narod sklanja ispred zlostave Turaka.

Bajmak i njegov dio atara prema Đurđinu su ravni, ritko di s malom gredom. Zaodni (zapadni) kraj đurđinske pustare se naslanja na pačirski i moravički atar di je naglašen obronak Telečke visoravni koja popriko (Sombor-

Kula-Titel) siče Bačku ravan. Đurđinska pustara je išarana gredama-doljačama, di se ističe gredav-doljačav velik Stantićev šor (najprija naseljeni salaši), koji se naslanja na bajmački atar prema Paprenjači. Narod je pod (blizo) dolom za nastambu kopo zemunice i lagunice (ukopane staje) u padinama greda (uzvišenje) i zato su u gredavoj zemlji uočljivi sasvim izbliza.

U Ludaško jezero narod se nije sklanja na izvolite (lako uočljivo) već se sakrivo. Obala je iznutra obrasla trskom, a čistac jezera je bogat velikim kolubarima trske, koji smanjivaje pogled po jezeru. U desetak kolubara sa samo jednim otvorom mož se zavući (sakrit) u čunjovima (čamcima) čak i sa pet-šest čeljadi. Take čunjeve su hasnirali ribari i narod u košenju trske, a posli i ribolovci još i u drugoj polovici prošlog vika.

U kolubare trske čunjom mož uć i ko ne pozna jezero, al ne mož bit ciguran ima l' i di koga sakrivenog u čunju, uvučenog (sakrivenog) u trsku, iz koje neželjenog mož

VRIJEME, LJUDI, DOGAĐAJI

Pripremaju: Lazar Merković i Milovan Miković

KRONOLOGIJA od 28. veljače do 6. ožujka

28. VELJAČE 1946.

Odlukom Vrhovnog stožera Jugoslavenske armije prestala je postojati 51. divizija te u njenom sklopu 8. vojvođanska udarna brigada. Za osam mjeseci (245 ratnih dana), prevalila je dug put od tisuću i pol kilometara, sudjelujući u pet krupnih operacija na bojišnici i deset samostalnih pothvata. Iz njenog sastava, kojega čine mahom Subotičani, poginulo je i nestalo 1.116, a povrijede-no oko tri tisuće boraca.

1. OŽUJKA 1847.

Rođen je Lazar Mamužić, odvjetnik, političar, gradonačelnik Subotice punih osamnaest godina (1884. – 1902.). Bio je zamjetno vješt, poduzetan i inventivan javni djelatnik, zainteresiran za skladni razvoj u gotovo svim oblastima društvenog života grada i njegova gospodarstva. Iskustva stečena na studiju u inozemstvu i brojnim putovanjima diljem Europe, umješno je i uspješno unosio u svakodnevicu Subotice. Umro je 25. srpnja 1916.

1. OŽUJKA 1920.

Novootvoreni Pravni fakultet u Subotici počinje s radom u zgradi tadašnje Centralne osnovne škole (kasnije građevinske i kemijske škole), a za 21 godinu postojanja i rada, gradu, pokrajini i zemlji dao je više naraštaja diplomiranih pravnika, odvjetnika, sudaca i dr. Žurno je ugašen prvih dana okupacije, travnja 1941.

1. OŽUJKA 1981.

Odlukom Skupštine općine ostvarena je davnašnja želja Subotičana da se korzo u ulici Borisa Kidriča zatvori za promet i prepusti pješacima.

2. OŽUJKA 1801.

Potomci mnogočlane obitelji Luke Sučića, prvog vojnog zapovjednika i civilnog glavara, kapetana Subotičkog vojnog šanca, poslije svog slavnog pretka uz plemićku povelju stječu o pridjevaka de Pacseri (Pačirski). Ta titula je pripala Andriji, Bolti, Đuri, Jakovu, Josipu i Stipanu Sučiću, koji su bili javni bilježnici, odvjetnici, svećenici, biskupi kapetani, podžupani...

2. OŽUJKA 1882.

Bečka firma Granhut i Mandl nudi Subotici probno uvođenje električnog svjetla, ali su gradski čelnici odbili ovaj prijedlog. Plinsko osvjetljenje je uvedeno 1890. te je grad postupno osvijetljen s oko 1.100 kandelabra.

2. OŽUJKA 1997.

Na sceni Népköra, članovi Dramske sekcije HKC »Bunjevačko kolo«, izveli su premijeru predstave pučkog igrokaza Matije Poljakovića, »Ode Bolto na ogled«, u režiji Josipa Bajića.

3. OŽUJKA 1930.

U Srijemskoj Mitrovici je rođen Juraj Lončarević,

profesor hrvatskog jezika i književnosti, kritičar, esejist, putopisac i povjesničar. Službovao je u više gradova, među ostalim i u Subotici, gdje predaje u Ekonomskoj srednjoj školi. U središtu njegove pozornosti su mahom domaći pisci, kao i teme iz književne povijesti. Znatno dio svoga stvaralaštva posvetio je srijemskim i podunavskim Hrvatima. Sedamdesetih godina je zbog sudjelovanja u hrvatskom proljeću, osuđen na kaznu zatvora. Umro je u Zagrebu 1998. godine.

4. OŽUJKA 1923.

U prostorijama D. D. Ferum akcionari su odlučili osnovati Tvornicu električnih strojeva Sever. Rad je započet s osam strojeva i dvadesetak uposlenika. Tvornica je doživjela procvat u drugoj polovici 20. stoljeća kada je izrasla u modernu industriju elektromotora, strojeva i automatike, s preko pet tisuća uposlenika.

5. OŽUJKA 1882.

Skromnom svečanošću obilježeno je puštanje u promet novoizgrađene željezničke pruge Subotica – Novi Sad. Inače, prva željeznička pruga u ovom području bila je na relaciji od Segedina preko Horgoša do Palića, a nešto kasnije i do Subotice i Sombora. Puštena je u promet 12. rujna 1869. godine.

5. OŽUJKA 1967.

Umro je Pere Tumbas Hajo, umjetnik na tamburici,

skladatelj, aranžer, pedagog, pokretač i promicatelj tamburaške glazbe u Subotici i ovom podneblju. Od 1938. do pred sam II. svjetski rat, na čelu je Tamburaškog orkestra Radio Beograda. Premda je u subotičkoj Muzičkoj školi učio violini i klavir, njegov je instrument bila tamburica, za koju je napisao mnoge skladbe, kola i koračnice. Na tragu njegova djelovanja niklo je više zapaženih glazbenika i tamburaških grupa, među kojima je posebno zapažen Subotički tamburaški orkestar Stipana Jaramazovića. Rođen je 29. lipnja 1891. godine.

6. OŽUJKA 1694.

Rođen je Antun Grašalković, odvjetnik, vijećnik, veliki župan, barun, grof, dvorski savjetnik, predsjednik Ugarske dvorske komore i zemljoposjednik. Obdaren pravničkim i gospodarskim znanjem i vještinama, stekao je goleme posjede u međuriječju Dunava i Tise. Bio je jedan među najvažnijim i najmoćnijim ljudima u onodobnoj Habsburškoj Monarhiji. Odigrao je značajnu ulogu u naseljavanju i gospodarskom razvoju Bačke. Umro je 1. prosinca 1771. godine.

6. OŽUJKA 1892.

U Nacionalnoj kasini (današnjoj zgradi Gradske knjižnice) održana je osnivačka skupština Društva za javnu knjižnicu. U upravu je izabrano 30-tak najuglednijih javnih i kulturnih djelatnika Subotice.

OBITELJ DULIĆ

I velika, i fina grana

»Neka to stablo živi, raste, razvija se, cvata i plodi i napuči zemlju svojim vrijednim potomcima«, riječi su vlč. Lazara Ivana Krmpotića

Dulići su velika obitelj bunjevačkih Hrvata, jedna od najbrojnijih u Sjevernobačkom okrugu, prvenstveno u Subotici i njezinoj okolici, odnosno u Đurđinu. Jedna su od rijetkih obitelji na svijetu, a među Bunjevcima jedina, koja bi svečanim dokumentom, kao što je papin, mogla potvrditi svoju trostoljetnu prošlost. Povijest obitelji Dulić na prostorima bačke ravnice počinje krajem XVII. stoljeća doseljavanjem *Ivana Dulića* iz Hercegovine na prostore Đurđina, sela nedaleko od Subotice. Od ovoga čovjeka, korijena Dulićeva stabla, stasalo je cijelo jedno pleme, stablo sa stotinama grana koje su se raširile gotovo po cijelom svijetu, a ne samo po Bačkoj i Podunavlju. Ovu obitelj karakterizira i specifičnost nadimaka, koji su inače učestali kod Bunjevaca, ali u obitelji Dulić naročito. Koliko nadimaka danas kola po obiteljima Dulić ne zna se, ali je gotovo sigurno kako nema reda bez karakterističnog dodatka, bio on Čvarkov, Morkanov, Barnin, Frasin, Trinaesti, Fratrov, Pidin ili neki drugi, od ukupno 27 nadimaka.

PAPINA BULA

Vjerski i nacionalni identitet ove obitelji dokazuje dokument iz Vatikana. Naime, na zamolbu *Matije Dulića*, sina *Milakova*, 6.

Ante Dulić (Kurjakov) iz Đurđina najstariji je živući Dulić. Rođen je u Đurđinu davne 1921. godine, gdje je proveo i cijeli svoj život. S pokojnom suprugom *Terezijom* ima šestero djece, šesnaest unučadi i dvije praunuke, a na putu su još jedna praunuka i prvi praunuk, nasljednik njegove grane. Bać Ante je jedan od rijetkih Dulića koji zna obrazložiti nadimak koji nosi. I ne samo to. On zna i je li istina ili samo legenda, neslaganje obitelji Stipić i Dulić. Naime, sve je počelo kada je njegov pradjed *Stipe Dulić* bio optužen od strane nekolicine Stipića koji su bili u lovu, za nestanak zeca kojega su lovili. Tada su dida Stipi dali nadimak Kurjak, tj. Vuk, što je trebalo značiti da je on pojeo tog nesretnog zeca, jer je »bio gladan kao vuk«. Izgleda da se doista nisu voljele ove dvije obitelji.

Didi Ante je za 90. rođendan dobio od svoje djece i unučadi obiteljsko stablo Dulićevih, koje krase njegov salaš i kraj kojega se rado pristaje fotografirati.

travnja 1773. godine papa *Klement XIV.* izdao je papinsku bulu. Matija je bio na čelu dvanaestorice ljudi koji su te godine krenuli na put prema Rimu s konjima. Da bi se netko u to vrijeme uputio na put dug 1.500 km morao je biti učen i materijalno dobrostojeći, a nadasve bio je potreban jasan cilj putovanja. Iz dokumenta koji nam

služi kao povijesni dokaz o ovome putovanju vidi se kako su išli čak do Rima, ne bi li im papa dao blagoslov. Međutim, iako se ne može sa sigurnošću tvrditi, postoji i još jedan razlog njihova putovanja, koji nam iznosi bać *Ante Dulić*, a to je molba pape da s područja bačke ravnice ne sklanja franjevece da bi se dovelo svećen-

stvo, kako je prvotno bilo u planu, nego da se dopusti i dalje franjevcima obitavanje na ovim prostorima. Tome u prilog ide povijesni čimbenik i tijesna veza dolaska naših predaka u ove krajeve s franjevcima i godina izgradnje katedrale u Subotici, 1779., tj. svega šest godina nakon posjeta dvanaestorice Dulića Rimu.

Najzastupljenija prezimena u Sjevernobačkom okrugu prema popisu 2011.

Kovač
Horvat
Sabo
Nađ
Vuković
Tot
Kujundžić
Dulić
Varga
Stantić

RAZGRANATO STABLO

Na dokumentu iz Rima zapisana su imena dvanaestorice Dulića, koja potvrđuju istinitost prvog Dulićevog stabla kojega je dao načiniti Ivan, sin Joakimov, po umjetniku *Stjepanu Rasztiku* 7. svibnja 1859. godine. Drugu sliku stabla napravio je slikar *A. Sumegi*, gotovo nakon 50 godina od prve, 1905. godine i ona se nalazi na pozivnici za drugi obiteljski skup Dulića. Prva slika je u vlasništvu nasljednika *Bele Dulića (Frase)*, a druga je u vlasništvu obitelji *Antuna Dulića (Hauzera)* u Žedniku. Na objema slikama, osim razgranatog stabla s nasljednicima Dulićeva prezimena kroz stoljeća, a s korijenom u dida Ivanu Duliću, prikazan je i pejzaž iza stabla. Interesantno je to što prikazana priroda na ovim slikama nije karakteristična za Bačku, nego podsjeća na mediteranska područja – planine i čempresi. Također, prikazana je krivudava rijeka, za koju je vlč. *Lazar Ivan Krmpotić* istraživajući o ovoj obitelji i stablu dokazao da je rijeka Buna u Blagajskom polju, nedaleko od Mostara.

Sedmeročlana obitelj Angele i Paje Dulić (Morkanovi) iz Đurđina možda nema najmlađeg Dulića, ali zasigurno predstavlja pomladak stabla. Na fotografiji su s lijeva na desno – najmlađi Martin, najstarija Marijana, Ružica, Petar i Josip.

Skup svih Dulićevih koji žive u Subotici i njejoj blizini i daljoj okolini održan je dva puta – prvi 1971., a drugi 25 godina kasnije, 1997. godine u Đurđinu. Idejni tvorac i organizator prvog skupa bio je *Pajo Dulić (Židoran)*, dok je *Perica Dulić (Barna)* bio na čelu odbora za sada posljednjeg, tj. drugog susreta članova ove velike bunjevačke obitelji.

POZNATI DULIĆI

Vlatko Dulić je hrvatski kazališni i filmski glumac i kazališni redatelj. Mnogi ga pamte po ulogama u TV-serijama i filmovima,

posebice u filmovima »Kako je počeo rat na mom otoku« i »Maršalu«. Rođen je 1943. godine u Subotici, a glumu je diplomirao 1970. na

Akademiji dramskih umjetnosti u Zagrebu.

Deno Dulić bio je jedan od inicijatora »Bunjevačke kasine«, koja je kasnije preimenovana u »pučku«, i kroz 11 godina obnašao je dužnost njezinog prvog predsjednika. Rođen je u Subotici 1830. godine, gdje je i umro 1894. godine.

S. Jelisaveta Dulić bila je suutemeljiteljica Družbe »Kćeri Milosrđa« u Bačkoj. Zahvaljujući imetku koji je darovala Družbi, osnovan je i sagrađen prvi samostan ove Družbe u Subotici, u župi sv. Roka. Jelisaveta je rođena u Đurđinu 1885. godine, a umrla u Subotici 1972. godine.

Bolto Dulić je bio graditelj i arhitekt. Po njegovim su nacrtima sagrađene brojne građevine u Subotici i njezinoj okolini, među kojima su i crkve u Đurđinu, Hajdukovu, Bačkom Petrovcu i Aleksandrovu, subotičko dječjačko sjemenište »Paulinum«, svećenički dom »Jozefinium«, te ljetna pozornica na Paliću. Studij je završio u Zagrebu, a na Višoj tehničkoj školi i građevinskom fakultetu u Subotici radio je kao profesor. Rođen je u Đurđinu 1905., a umro u Subotici 1982. godine.

Jelena Dulić

ŽELJKO ŠEREMEŠIĆ, PREDSEDNIK KUDH-A »BODROG« IZ MONOŠTORA

»Kraljice Bodroga« okosnica udruge

Život KUD-a nisu samo naše tri manifestacije, već je to kontinuirani rad. Samo tako je naš folklor prošle godine stigao do republičkog nivoa na natjecanjima folklornih društava. Za sat i pol nasupa, treba 300 sati pripreme

Željko Šeremešić je na čelu KUD-a Hrvata »Bodrog« iz Monoštora dvije i pol godine. Pravo je vrijeme za razgovor o tomu što je za te dvije i pol godine udruga uspjela uraditi, koliko je on osobno zadovoljan postignutim te kakvi su daljnji planovi.

Željko Šeremešić

HR: Kada ste preuzimali funkciju čelnog čovjeka udruge vjerojatno ste imali nekakvu viziju i planove što bi to trebalo raditi. Koliko ste uspjeli uraditi od onoga što ste planirali i koliko ste vi osobno zadovoljni urađenim?

Ja sam samo nastavio ono što je radilo prethodno vodstvo. Ako za nešto mogu reći da je i moj osobni uspjeh, to je afirmacija pjevačke grupe »Kraljice Bodroga« i njihov prvi nosač zvuka »Alaj piva Šokica« s 15 izvornih narodnih pjesama. Trebalo je mnogo ubjeđivanja članica grupe da one to mogu, da

one to jesu, mnogo kontakata s institucijama koje su nam omogućile snimiti taj nosač zvuka, a tu prije svega mislim na Zavod za kulturu vojvodanskih Hrvata i NIU »Hrvatsku riječ«, koja nas je medijski popratila. Opet, to ne bi uspjeli da ti ljudi nisu prepoznali kvalitetu i pomogli nam i financijski i stručno i na svaki način nam dali potporu. To nam je ulilo samopouzdanje i snimili smo i drugi nosač zvuka s marijanskim pismama. Sada možemo reći da su »Kraljice Bodroga« okosnica naše udruge. Lijepo je pojavljivati se na mnogim gostovanjima ovdje i u Hrvatskoj, ali to je i velika obveza, jer nije lako uvijek okupiti grupu od 10 ili 15 žena. Ovdje bih izdvojio i manifestaciju koja je poprimila i međunarodni karakter, a to je književna večer »Divanim šokački«. Kako i sam pišem, predložio sam da se okupimo kako bi čitali naše pjesme pisane na šokačkoj ikavici, a to je preraslo u književnu večer na kojoj bude dvestotinjak posjetitelja i u kojoj sudjeluje skoro cijela udruga. Redoviti sudionici su Sončani i gosti iz Hrvatske. Osim svoje osobne afirmacije, mislim da sam doprinio tome da ova manifestacija, koja promovira šokačku ikavicu, postane jedan od redovitih programa i preraste lokalne okvire.

Istaknuo bih ovdje da značajan doprinos u radu udruge

daje i tajnica Anita Dipanov. Ona je preuzela rad s dječjom grupom, a na probama redovito imamo davedesetak djece.

HR: Kakvi su vam planovi za ovu godinu? Poziva za gostovanja je mnogo, može li se udovoljiti svima i gdje će vas to slušati i gledati uskoro?

Prvo gostovanje je 22. velječe u Osijeku. Na Cvitnicu smo pozvani u uzvratni posjet u Kupljenovo u okolici Zagreba, u travnju trebamo sudjelovati na »Pasijskoj baštini« u Zagrebu. Tu je najveći problem kako financirati ta gostovanja i prava je umjetnost naći novac.

HR: Dotaknuli ste se bolnog pitanja za sve udruge, a to je novac i stalno pitanje kako osigurati financije za stalne manifestacije, gostovanja, rad udruge...

Život KUDH-a nisu samo naše tri manifestacije, već je to kontinuirani rad. Samo tako je naš folklor prošle godine stigao do republičkog nivoa na natjecanjima folklornih društava. Za sat i pol nasupa, treba 300 sati pripreme. Mi ne možemo funkcionirati tako što kada prođe neka manifestacija kažemo sada je kraj do druge manifestacije. Ako dobijete novac za jednu ili dvije manifestacije, što raditi između toga? Kako sebe predstaviti drugima, kako nekoga pozvati u goste? Svaka udruga je individualna i svaka ima problem i svoj

način rada i to bi se trebalo uzeti u obzir.

HR: Koliko članova ima KUDH »Bodrog« i može li taj broj biti i veći?

Broj članova je relativan, ali se može reći da ih je oko pedesetak, ali taj broj ovisi od manifestacija. Danas je takvo vrijeme da se svi najviše vezujemo za manifestacije i da se onda najviše i radi. Imamo folklornu sekciju, mali folklor, pjevačku grupu »Kraljice Bodroga« i literarnu sekciju.

HR: Koliko Monoštorci čuvaju svoju šokačku tradiciju?

Sve manje nas je i ma što mi mislili, ljudi sve manje znaju o sebi usprkos velikom radu Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata, koji je učinio velike pomake na kulturnom i obrazovnom planu, nestaje naša kultura, naša povijest... Stare generacije, koje su mogle poučiti našu djecu šokačkoj ikavici, umiru, a školstvo očito neće sačuvati taj dio kulture.

HR: Na kraju vas moram pitati možemo li uskoro očekivati još neki projekt sličan afirmaciji »Kraljica Bodroga« koji će napraviti novi iskorak i na nov način afirmirati vašu udruhu?

Planiramo nešto, ali još uvijek ne mogu govoriti o detaljima. Mogu samo reći da je manje vezano za folklor, a više za običaje koji postoje u Monošturu i možda još u nekoliko mjesta.

GODIŠNJA SKUPŠTINA HKPD »PREPREK« IZ NOVOG SADA

Istaknuti temeljni problemi udruge

Suradnja naših društava je nekako na obodu ukupnih zbivanja i svatko gleda sebe, s malim izuzetcima kada se društva udruže, a to je samo iznimka, a trebalo bi biti pravilo, kaže Marijan Sabljak

HKUPD »Stanislav Preprek« iz Novog Sada održao je u subotu 22. veljače redovitu godišnju skupštinu udruge. Na dnevnom su se redu našla brojna izvješća koja su jednoglasno usvojena, a pred društvom se našao i izbor novog Upravnog i Nadzornog odbora. Novoizabrani članovi Upravnog odbora u idućem razdoblju odlučit će i o izboru predsjednika udruge. Iako je prošla godina u području kulture bila teška, ovo društvo ovogodišnju skupštinu otvorilo je veselo, izvedbama pjevačke skupine društva, nakon čega je aktualni predsjednik Marijan Sabljak podnio izvješće o radu. Iako je učinjen pomak u smjeru povećavanja broja članova, kao i otvaranje prema novim područjima djelovanja društva, kao što je pjevačka skupina, konkretne kritike na rad uputili su sami članovi.

VIŠE NIJE MOGLO

Marijan Sabljak je istaknuo kako je zadovoljan radom društva u prethodnoj godini. »Kada govorimo o prošloj godini, uz mnogo izazova, poteškoća i prilagođavanja mogu kazati kako sam, kada sve sagledam, zadovoljan. S ovim potencijalom kojim raspolažemo, sredstvima koja su iskorištena, mislim kako se

više nije ni moglo postići«. Govoreći o suradnji s drugim udrugama Sabljak je mišljenja kako je došlo do izvje-

Marijan Sabljak podnio je izvješće

sne polarizacije i da je sjever Bačke koncentriran i naginje prema Subotici, a Srijem na svoju stranu. »Smeta mi ta nemogućnost međusobnog povezivanja, jer nema odgovora od onih kojima sam uputio poziv, ili volje, ili ljudi nisu razumjeli. Suradnja naših društava je nekako na obodu ukupnih zbivanja i

govoriti i o kvaliteti te kulture, ja sam pokušao izdici tu kvalitetu, to se vidi i kroz naše drame koje izvodimo, i kroz

pjevačku skupinu kao i ljude koje nam pomažu u tome«, kazao je predsjednik.

ZBIRKA POEZIJE

Ono čime se društvo veoma ponosi je zbirka »Preprekovo proljeće«, za koju je velikim dijelom zaslužna i Marija Lovrić, članica UO i voditeljica

književne sekcije. I u godini pred nama zbirka će doživjeti svoju promociju na Salonu knjige u Novom Sadu, manifestaciji »Preprekovo proljeće«, sajmu knjiga u Beogradu i dr. »Zbirka za 2013. bit će promovirana na manifestaciji Preprekovo proljeće. U ovoj su zbirci pjesme 20 autora, za razliku od prošle u kojoj je bilo 14 autora. Osim te promjene u zbirci se nalazi i novina, a to je dio koji nosi naziv 'Matarski rastanak' gdje su predstavljene mlade pjesnikinje i to je naš veliki iskorak«, kazala je Marija Lovrić.

U vremenima kada je dobrotvora sve manje, a i zaljubljenici u kulturu su sve rjeđi, veliki doprinos radu društva i veliku financijsku potporu društvu osigurava i član UO Stanko Krstin. »Svaki čovjek ulaže u nešto što misli da je potrebno, ulaže sebe, svoje vrijeme, s obzirom da ne znam pjevati, igrati, to ne mogu uložiti, ali na neki drugi način ulažem svoje vrijeme i ono što ja mogu kako bih pridonio ovom društvu. Ono pred sobom ima još puno posla i ako gledano unatrag urađeno je puno i ja svake godine vidim napredak, mali ali primjetan«, kazao je Krstin.

U godini pred nama ovo društvo koje nosi ime Stanislava Prepreka, kao jedino društvo s hrvatskim predznakom u Novom Sadu, svojim planovima nastaviti će baštiniti i njegovati tradiciju i kulturu hrvatskog naroda.

M. H.

Činjenice da društvo nema vlastite prostorije, uvjete za rad sekcija, ne ostvaruje kontakte unutar zemlje niti u inozemstvu kako bi društvo putovalo i surađivalo s drugim društvima, istaknute su kao temeljni problemi društva i izvor nezadovoljstva članova na čijem će se otklanjanju raditi u razdoblju koje dolazi.

svatko gleda sebe, s malim iznimkama kada se društva udruže, a to je samo iznimka, a trebalo bi biti pravilo. Kada govorimo o kulturi moramo

ca književne sekcije. I u godini pred nama zbirka će doživjeti svoju promociju na Salonu knjige u Novom Sadu, manifestaciji »Preprekovo prolje-

POSELO U SOTU

Prebiranje graha

Udruga žena »Fruškogorske golubice« iz Sota organizirala je u subotu, 22. veljače, u seoskom Domu kulture treće po redu tradicionalno poselo. Ova udruga svake godine u veljači organizira tradicionalna druženja s udrugama žena iz svih sela šidske općine, kada predstavlja običaje karakteristične za ovo srijemsko mjesto. Može se sa sigurnošću reći da je ova udruga po tome jedinstvena.

Ove godine predstavljeno je prebiranje graha, kao i natjecanje u brzom i kvalitetnom

prebiranju, gdje su sudjelovale predstavnice četiriju udruga. Pretprošle godine Soćanke su prikazale raznovrsnost svojih ručnih radova, dok su prošle godine predstavile običaje češljanja perja. Gošće su poslužene tradicionalnim starinskim jelima: kokicama, pogačicama od kumpira, srijemskim domaćim specijalitetima – kobasicom, kulenom, domaćim sirom i nezaobilaznim domaćim kolačima. Svaka od udruga žena, a ove godine bilo ih je deset, donijela je svoje radove. Tako su neke od njih čistile orahe,

plele, vezle, heklale, a neke su se odmarale uz kartanje. Muški se dio, uz degustaciju domaćeg vina i rakije i uz ugodan razgovor i druženje, kartao kao što su to nekada radili njihovi djedovi i očevi na tradicionalnim seoskim poselima u svojim domaćinstvima.

Među mnogobrojnim posjetiteljima iz Šida, Morovića, Bikića, Adaševaca, Ilinaca, Bačinaca i Berkasova, na poselu je bila nazočna i jedna od najstarijih članica aktiva žena u Sotu, koja nas je podsjetila na vrijeme nekadašnjih posela: »Radila sam 46 godina u

Crvenom križu, a u aktivu žena u Sotu bila sam predsjednica 15 godina. Bila sam aktivna i tada smo svugdje putovali i predstavljali običaje našeg sela. Dok sam bila mlada, posela su se organizirala po kućama i tada nas je bilo mnogo više. Češljale smo perje, štrikale, vezle, izrađivale mnogobrojne ručne radove koje smo sačuvali do današnjih dana za ove naše mlade«, rekla nam je *Katica Augustinović* iz Sota.

Uz tamburašku glazbu, tombolu i ples, druženje se nastavilo do kasno u noć.

S. Darabašić

UNAPREĐENJE I RAZVOJ SEOSKIH SREDINA

Disnotor – običaj koji Lemešani čuvaju

Delicija – lemeški kulen u petak je, 21. veljače, okupio članove Udruge građana »Lemeški kulen«, predstavnike Regionalne gospodarske komore Sombora, ekonomske škole iz Sombora, Pokrajinske gospodarske komore iz Novog Sada i Trgovinsko-industrijske komore Bač-Kiškun s lokalnim partnerom Okružnom samoupravom Bač-Kiškun (Kecskemet, Mađarska). Povod ovom okupljanju je bio Treći gastro karavan u okviru

IPA projekta prekogranične suradnje Mađarska – Srbija »Gastro klub«, koji ima za cilj promociju gastronomske i turističke ponude. Ovaj projekt treba stvoriti gastronomski poslovni klub, kako bi njegovi članovi s obiju strana granice uspješnije razvijali međusobne odnose u toj oblasti. »Gastro klub« je projekt koji sufinancira Europska unija, a realiziraju ga Okružna trgovačko-industrijska komora Bač-Kiškun s lokalnim partnerom Okružnom

samoupravom Bač-Kiškun i Regionalna gospodarska komora Sombor s partnerom Srednjom ekonomskom školom iz Sombora. Vrijednost projekta iznosi 194.298 eura i traje do kraja juna 2014. godine.

U dvorištu kuće predsjednika UG »Lemeški kulen« *Istvana Sevalda* održan je tradicionalni disnotor. Ovo je bila prigoda prikazati kako se nekada radilo i očuvati običaj od zaborava. Degustirali su se proizvodi od svinjskog

mesa, jela su bila tradicionalno vezana za ovaj događaj, bile su tu i »mačkare«, samo nitko nije pokrao prerađevine, jer su nestale prije nego što su ih lopovi mogli pokupiti.

Ovo je bio spoj ugodnog s korisnim a ovakvi projek-

Duh zajedništva

Tradicionalni, deveti po redu Šokački bal u Baču održan je prošlog petka, 21. veljače, u dvorani Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Baču. Bal je do sada organizirala »Mostonga«, prvo hrvatsko kulturno-umjetničko prosvjetno društvo utemeljeno nakon demokratskih promjena u Baču. Budući da je ova udruga kulture već dulje vremena u fazi mirovanja, organizaciju je ove godine preuzela rimokatolička župa sv. Pavla u Baču.

Dok su gosti pristizali iz

okolnih mjesta, dočekivali su ih svima bliski zvuci tamburaškog sastava »Bački tamburaši«. Na početku zabave, u posve ispunjenoj dvorani, nazočne je prigodnim riječima pozdravio bački župnik vlč. *Josip Štefković*, koji je ukazao kako ovaj tradicionalni i kulturni događaj pred korizmu znači puno više od šokačkog bala, a predstavlja duh zajedništva okupljajući ljude različitih nacionalnosti i svjetonazora, koji stoljećima žive zajedno i složno na ovom prostoru.

Tamburaški sastav »Garavuše«

Poslije pozdravnog govora goste je nasmijao svojim improvizacijama i stihovima *Siniša Bartulov* iz Plavne, a potom je pjesnik iz Bođana *Josip Dumendžić Meštar* podsjetio nazočne na Međunarodni dan materinjeg jezika, koji se upravo obilježava toga dana, te je interpretirao dvije svoje pjesme: jednu na standardnom hrvatskom jeziku, a drugu na šokačkoj ikavici.

Vrhunac večeri bio je nastup tamburaškog sastava »Garavuše« iz Kutjeva koje su oduševile goste perfekcijom instrumentalnog i vokalnog muziciranja, te odabirom repertoara. Njih su povremeno u stankama zamjenjivali »Bački tamburaši«, kod kojih je vidljiv napredak u pojedinim glazbenim aspektima.

Zabava je trajala gotovo do jutarnjih sati, a svi su bili u dobrom raspoloženju. U zabavi, druženju, plesanju i prekrasnoj glazbi ovaj je bal možda i nadmašio mnoge ranije. Među gostima su primijećeni i ravnatelj NIU »Hrvatska riječ« *Ivan Karan*, tajnik HNV-a i načelnik Općinske uprave Bač *Željko Pakledinac*, te župnik *Marijan* iz Kutjeva i nekoliko svećenika iz ovoga kraja.

Ovim uspješnim i specifično organiziranim balom obistinile su se riječi poslovice koju je prije dvije godine na ovom mjestu naveo *Mata Matarić* iz Sombora: »Bolje da propadne selo nego običaj.«

Ipak, bilo bi još autentičnije i upečatljivije da je na ovom Šokačkom balu makar itko bio obućen u šokačko ruho!

Z. Pelajić

ti unapređuju razvoj seoskih sredina.

Disnotor (riječ je za svinjokolju koja se odomacila među mještanima) je običaj koji Lemešani žele sačuvati od zaborava u njegovom izvornom obliku. To podrazumijeva okupljanje prijatelja,

telja, zajednički rad, druženje i obavljanje jednog vrlo značajnog posla za obitelj. Disnotor bi počinjao rano ujutro okupljanjem »bele-
ra« – mesara dogovorom što, kako i koliko. Dok teče razgovor već bi i voda provrila za šurenje. Tad se zakolje svinja, pa se šuri, opali slamom, raskomada... Tu su i žene da očiste crijeva. Tako uz koju čašicu vina i »divan« dođe podne kad treba nešto pojesti – domaćica pripremi jetrica s češnjakom, krv s lukom za zajuttrak. Poslije se pravi »nadić« kobasice, gužnjaci, švargla, krvavica, majaška i neizostavan lemeški kulen,

topi se mast. Poslije toga bi se društvo okupljalo u kuhinji, gdje je domaćica već uveliko pripremala večeru. Na meniju je bila juha od kostiju, svinjski paprikaš s krumpirom, »cigansko pečenje«, sarma s taranom i na kraju, da se svijet zasladi, fanci. Kada bi večera bila gotova onda su dolazile »mačkare« – vođe ove vesele svite bi bili medvjed i mladenka (snaša). Često se događalo da uz mačkare dođu i nezvani gosti-lopovi koji bi pokupili veći dio nadjeva i mesa, ali bi domaćinu obvezno ostavili kulen.

L. T.

Gradski natječaj

Grad Sombor raspisao je natječaj za raspodjelu sredstava za sport za koji je namijenjeno više od 26 milijuna dinara. Za stručno-pedagoški rad trenera namijenjeno je 2,8 milijuna dinara, za stipendiranje najperspektivnijih mladih sportaša 840.000 dinara, za osnovne troškove klubova 10,8 milijuna, koliko je planirano i za posebne troškove klubova, dok je za organiziranje sportskih manifestacija na raspolaganju 800.000 dinara. Natječaj je otvoren do 12. ožujka.

Z. V.

HRVATSKO PROSVJETNO DRUŠTVO »TOMISLAV« IZ GOLUBINACA

Trud i rad su vidljivi

Stalno nam dolaze nova djeca i to iziskuje velika sredstva za kupovinu nošnji, glazbala i organiziranje novih manifestacija. Postoji ovdje i grupa ljudi koja dotira od svojih osobnih primanja kako bi sve to funkcioniralo, ističe Ivan Radoš

Radi očuvanja tradicije i običaja Hrvata iz Golubinaca, Hrvati iz ovog dijela Srijema osnovali su 2002. godine Hrvatsko prosvjetno društvo »Tomislav«. Društvo djeluje u nekoliko sekcija: tamburaškoj, folklornoj, literarnoj i sportskoj, a postoji i želja da uskoro ponovno počne s radom dramska sekcija.

Povijest društva

Prije osnivanja društva okupljali su se u župi sv. Jurja Mučenika, gdje su već uveliko postojale tamburaška i folklorna sekcija. Međutim, i prije osnivanja HPD-a »Tomislav«, u Golubincima su postojala u ranijim godinama i druga društva. Tako primjerice postoji podatak da je prva čitaonica u Golubincima osnovana 1896. godine kao prvo organizirano društvo u tom mjestu, a postoje i podaci da je postojala i pjevačka grupa pučke čitaonice nastale davne 1905. godine u Zemunu. Zbog nemilih događaja nastalo je malo zatišje zbog rata, tako da je 1928. godine osnovano HKD »Jelačić« koje je djelovalo sve do 1945. godine, kada je nastao ponovni prekid djelovanja zbog ratnih događanja, da bi 1945. Golubinci osnovali HKD »Vladimir Nazor«, koje je djelovalo sve do 1990. godine. Poslije ratnih događanja devedesetih godina i stanke djelovanja društva, 2002.

godine ponovno se budi želja kod župljana za osnivanjem udruge.

NEDOSTAJU PROSTORIJE

HPD »Tomislav« do sada je imalo brojna zapažena gostovanja kako u zemlji tako i u inozemstvu, jedino što im trenutačno nedostaje su prostorije: »Nemamo svoje prostorije i društvo danas radi u prostorijama župe sv. Jurja, u pastoralnom centru koji je izgrađen prošle godine. Do sada smo aplicirali kod Fonda za kapitalna ulaganja AP Vojvodine za sredstva za realizaciju projekta 'Naša kuća', koja bi bila u svojini društva, a čiju bi izgradnju financirao Fond za kapitalna ulaganja APV s 70-80 posto i Općina Stara Pazova s 20-25 posto sredstava. Mi smo od priloga građana kupili plac, ali zbog poznate ekonomske situacije sredstva još nismo dobili, iako odluka postoji i nadamo se da će u skorije vrijeme to biti realizirano. Za sada koristimo prostorije župe gdje se održavaju i probe škole tambure, a što se folkloru tiče trenutačno imamo mješovitu veteransku skupinu. Ono što bih htio naglasiti jest da u naše društvo često dođu i ljudi drugih nacionalnosti koji skupa s nama sudjeluju kako u izvođenju koreografija, tako i u tamburaškom orkestru, a imamo i financijsku potpo-

Društvo radi u župi sv. Jurja

ru lokalne samouprave, čiji su predstavnici česti gosti na našim manifestacijama«, kaže Vlatko Čačić, predsjednik HPD-a »Tomislav« u Golubincima.

OSIGURANJE SREDSTAVA

Za posao koji zahtijeva najviše angažiranja, praćenje brojnih natječaja za osiguranje sredstava, organiziranje sastanaka i praćenje broja članova društva, zadužen je tajnik Ivan Radoš. Kako kaže, danas nijedno društvo nema sigurnih izvora financijskih sredstava nego mora aplicirati kod raznih fondova i državnih i pokrajinskih institucija. »Moramo imati kvalitetne projekte i uglavnom smo do sada uspijevali popratiti

sve natječaje. Dokumentacija je sve zahtjevnija i moramo uraditi sve kako treba. Sada država i u amaterizam uvodi profesionalizam, zato moramo profesionalno odraditi posao i opravdati sredstva. Društvo funkcionira uz dosta truda i rada i uvijek moramo raditi nešto novo. Stalno nam dolaze nova djeca i to iziskuje velika sredstva za kupovinu nošnji, glazbala i organiziranje novih manifestacija. Postoji ovdje i grupa ljudi koja dotira od svojih osobnih primanja kako bi sve to funkcioniralo«, ističe Ivan Radoš.

MAČKARE

Mačkare su već decenijama u Golubincima tradicionalna manifestacija. Pripreme za taj

Vlatko Čačić

Ivan Radoš

Anica Čačić

dan u ovom srijemskom mjestu traju i po nekoliko tjedana, pogotovo kada se pripremaju maske i kostimi. Ove godine manifestacija će se održati početkom ožujka. Jedna od članica društva koja je aktivna gotovo u svim segmenitima djelovanja društva, a tako i u samoj izradi maski i kostima, je *Anica Čačić*, po profesiji učiteljica. »Još kao dijete sam kada su bile Mačkare pjevala i igrala po selu i išla od kuće do kuće obučena u kostim. Tada su nam ljudi darivali novac i jaja. Željeli smo nastaviti te običaje, ali smo dosta toga izmijenili. U petak naveče organiziramo bal pod

maskama kada je tulum za mlade, kako iz sela tako i iz okolnih mjesta. U subotu je maskenbal natjecateljskog karaktera. Prije šest godina uveli smo treći dan manifestacije karneval, koji se održava u nedelju, a po uzoru na karnevale u Kotoru, Opatiji i Zadru. S obzirom da radim u školi, djecu sam organizirala i aktivirala po razredima kako bi imali različite maske. Sada imamo preko 300 maski koje se svake godine dopunjuju. Volim naše društvo i maksimalno sam se aktivirala u svemu – od šivenja nošnji, organiziranja probi i svega ostalog što treba. Smatram

društvo dijelom svoje obitelji i sve što treba s ljubavlju odradim«, ističe Anica.

TAMBURAŠKA PRIČA

Od prošle godine u ovom društvu počela je s radom škola tambure. Trenutačno školu pohađa 25-ero djece, koja su već do sada imala nekoliko zapaženih nastupa. Tamburaška priča u Golubincima je dugotrajna. Veliku zahvalnost članovi društva iskazuju prerano preminulom članu *Iliji Žarkoviću* Žabaru, pjesniku, piscu, kroničaru, kao i začetniku tamburaške priče i jednog od

inicijatora osnivanja društva zajedno s tadašnjim župnikom vlč. *Jozom Duspárom*, jer su prva tamburaška gostovanja organizirana upravo po župama. U njegovu se čast svake godine u devetom mjesecu održava manifestacija »Večeri i noći Ilije Žarkovića Žabara«. Višegodišnji član društva i vođa tamburaške sekcije koji je, kako ističu u HPD »Tomislav«, postavio temelje tamburaškoj priči u Golubincima je Pavle Peršić. Kako kaže, njegova prva ljubav bila je muzika na struju u mladalačkim danima, a njegov prvi nastup bio je na prvom tamburaškom festivalu »Dobro veče stara damo«. »Električne gitare smo svirali dok nije kosa počela da nam sijedi. Tada smo ostavili gitare i prešli na tambure. Počeli smo kao Golubinački tamburaši 1995. godine, kada smo došli kod našeg tadašnjeg župnika *Joze Duspäre* da ga pitamo da li možemo raditi u katoličkoj porti? Probali smo i, evo, opstali do danšnjih dana zahvaljujući našem entuzijazmu i svećeniku. U početku nas je bilo 7, kasnije 10, a zatim se pojavila i mlađa grupa. Trenutačno radim na tekstovima i želja mi je konačno snimiti CD te se nadam da ćemo ove godine to i uspjeti«, kaže Pavle Peršić.

Suzana Darabašić

Školu tambure pohađa 25-ero djece

U centru Golubinaca

IŠČEZLA STOLJEĆA – CRTICE IZ POVIJESTI O NASELJIMA U SRIJEMU U SREDNJEM VIJEKU

»Posljednji križarski rat«

Piše: dr. Zsombor Szabó

Početkom 1513. godine, 20. veljače, iznenada je umro papa Julije II. (*Giuliani della Rovere*), koji je bio jedan od najenergичnijih i najmoćnijih papa renesanse. Njegovi nadimci bili su »Strašni papa« i »Ratnički papa«, on je osnovao švicarsku gardu, položio je kamen temeljac današnje bazilike sv. Petra i angažirao *Michelangela* da oslika Sikstinsku kapelu. Do izbora novog pape Svetu stolicu je vodio trijumvirat kardinala, čiji je rukovodilac bio *Tamás Bakóc* (u Hrvatskoj poznat kao *Toma Bakač*), jedan od kandidata za papu. Prvi put je u povijesti osim Talijana i jedan »stranac« bio ozbiljan pretendent na mjesto pape. Konklava od 25 kardinala (među njima 18 Talijana) započela je svoj rad 4. ožujka, a prije početka rada kardinal Bakóc održao je misu (za uspjeh) u kapeli crkve sv. Petra. Najozbiljniji protukandidat je bio *Giovanni de' Medici*, kojeg su podržavali mlađi kardinali. Poslije dva kruga glasanja izabran je Medici, koji je postao najmlađi papa, pod imenom *Lav X*. Kako je bio bolešljiv, razočarani Bakóc nije se micao iz Rima, bojeći se sramote kod kuće, ali je i vrebao eventualnu sljedeću priliku ako, ne daj Bože, bolešljivi papa slučajno umre. Papi je njegovo prisustvo bilo neugodno, i odlučio ga je »dostojno« odstraniti. Bakóca je poslao kući, kao svog legata (izaslanika) da objavi papinsku odluku – bullu i organizira novi križarski rat protiv Turaka. Ali tko je

zapravo bio taj *Tamás Bakóc* alias *Toma Bakač*?

KRATKA BIOGRAFIJA TAMÁSA BAKÓCA

Kao i papa Julije II. i on je bio prava renesansna figura svog vremena. Njegovu biografiju vrijedi ponovno ispričati, jer ona je odraz onovremenih odnosa u hrvatsko-mađarskom kraljevstvu. Rođen je u Erdelju u mjestu Erdőd (danas Ardau), kao jedan od petero sinova kolara, koji je zapravo bio kmet obitelji *Drágffy*. Dvojica starije braće su već bili u službi Crkve, *Balint* je bio vođa titelske združene opatijske (važna funkcija, jer oni su vršili dvorsku duhovnu službu kod hrvatsko-ugarskih kraljeva). Brat je od kralja dobio i plemićku titulu i mlađem bratu je namijenio sličnu karijeru u Crkvi. Uz bratovljevu pomoć, pod imenom *Erdődi Tamás*, školovao se u Boroslu (danas Wrocław), u Padovi, a godine 1464. je doktorirao u Krakovu. Brat ga je »ugurao« kod kralja da vrši kancelarske dužnosti i tada je počela njegova uzlazna karijera. Prvo je postao ostragonski nadbiskup, a zatim je uz pomoć Venecije 1500. godine dobio i kardinalsku titulu. Tadašnji mletački veleposlanik pisao je o njemu: »da je u svojoj zemlji i papa, i kralj, jednom riječju sve što želi biti«. Kasnije ga je papa Julije II. proglasio i patrijarhom Konstantinopolja, što je u to doba u crkvenoj hijerarhiji značilo da je drugi čovjek iza pape. Bliskost s energičnim papom i podrška tadašnje Poljske, Češke i Ugarsko-

Hrvatskog Kraljevstva činilo ga je ozbiljnim kandidatom za papu.

USPRKOS SLUŽBENOM MIRU, OBJAVLJEN JE RAT TURCIMA

Iako je Bakóc »papskom bulom« dobio široke ovlasti da vrbuje križare u Sjevernoj, Srednjoj i Istočnoj Europi, ipak je praktično morao »posao« započeti u Budimu, gdje je stigao na konju, ispred njega su nosili veliki pozlaćeni križ, a narod ga je oduševljeno pozdravljao, radujući se novom ratu s Turcima. Rasprava o ratu započeta je u Kraljevskom vijeću, u kojem neki članovi uopće nisu bili oduševljeni idejom križarskog rata protiv Turaka, jer upravo je potpisan novi mir na tri godine sa sultanom Selimom II., brinuli su i o tome što će se desiti kada »narod« nevičan ratovanju dobije oružje u ruke, što će biti s njihovim imanjima, tko će raditi. U raspravi je Bakóc rekao da ne očekuje od velikaša da oni ratuju, nego sakupljene križare, kojima je obećan oprost od svih grijehova, treba podučiti vojnim vještinama i onda ih skupa s isprobanim pograničnim vojnicima i njemačkim plaćenicima treba pustiti da napadnu Turke. Mir sa sultanom ne treba ih brinuti, on sada ratuje u Perziji, vojska mu je zauzeta i Turci će se lako potisnuti do Konstantinopolja. Trebalo je izabrati i komandanta križarske vojske, jer se radilo o »neplemičkoj vojsci«, prema tome visoki plemić ne može voditi »seljačku armiju«. Izbor je pao na viteza po imenu

Slika ugarskog križara na onovremenim njemačkim novinama

György Dózsa, zvani i *Székegy*, koji je službovao u Beogradu i istaknuo se u dvoboju, ubivši jednog turskog časnika. Kralj ga je bogato nagradio darovima, proglasio plemićem, darujući mu u Južnoj Ugarskoj jedno selo s 40 domaćinstava. Na koncu je Vladislav II. dao pristanak da se u proljeće 1514. godine objavi papska bulla o novom križarskom ratu i da se krene s vrbovanjem križara.

KRIŽARI U SRIJEMU

Papin legat je poslove oko vrbovanja povjerio franjevcima-opsevantima, koji su pripadali strožoj grani reda. Oni su imali sjedište svoje kustodije u Srijemu, u gradu *Francavilla*. Zborna točka križara bila je kod Slankamena, zapravo na ravnici gdje se danas nalazi Novi Slankamen. Mada su kasnije govorili pežorativno o »seljačkoj vojsci« u njoj je, osim franjevac, kmetova i slobodnih seljaka, bilo mnogo stanovnika gradova, pisara, naoružanih goniča stoke, čak i pripadnika sitnog plemstva i profesionalne vojske. Vođa srijemskih križara bio je svećenik po imenu *Borbaš*.

Mačkare u Golubincima

GOLUBINCI – HKPD »Tomislav« iz Golubinaca i ove godine organizira »Mačkare«. Manifestacija počinje večeras, u petak 28. veljače u 22 sata balom pod maskama, koji okuplja mlade. U subotu 1. ožujka u 19 sati u školi u Golubincima održava se izbor najbolje izrađenih maski gdje najbolje budu bogato nagrađene (prošle godine nagrada je bila – 10 dana na hrvatskom primorju). Trećega dana manifestacije, u nedjelju 2. ožujka, organizira se središnji događaj – karneval koji je ušao u turističku ponudu Općine Stara Pazova, ali i Republike Srbije.

Književno prelo u Subotici

SUBOTICA – Hrvatska čitaonica priređuje Književno prelo večeras (petak, 28. veljače), s početkom u 18 sati u HKC-u »Bunjevačko kolo« u Subotici. Tijekom večeri organizator na »preljski stol« stavlja knjigu i riječ, ali i predstavu »Tripit Bog pomaže« autora *Marjana Kiša* u izvedbi HBKUD-a »Lemeš« iz Lemeša. U programu sudjeluju pjesnici, recitatori, glumci, tamburaši...

Godišnja skupština HKPD-a »Jelačić«

PETROVARADIN – Redovita godišnja skupština HKPD-a »Jelačić« iz Petrovaradina bit će održana večeras (petak, 28. veljače) u novom uredu udruge, na adresi Koste Nađa 21 u Petrovaradinu (vjeronaučna dvorana župe Uzvišenja sv. Križa). Početak je u 18 sati. Upravni odbor udruge poziva svoje članstvo i simpatizere da sudjeluju u skupštini.

Veliko bunjevačko-šokačko prelo u Somboru

SOMBOR – HKUD »Vladimir Nazor« priređuje sutra, u subotu 1. ožujka »Veliko bunjevačko-šokačko prelo«, 80. po redu. Prelo se održava u dvorani Hrvatskog doma, a početak je u 19,30 sati. U programnu sudjeluju folklorna sekcija »Nazor« i gosti iz Metkovića KUD »Metković«, dok je za dobru zabavu zadužen tamburaški sastav »Mesečina« iz Sombora.

Z. V.

Prelo u Đurđinu

ĐURDIN – HKPD »Đurđin« organizira pokladnu manifestaciju pod nazivom »Prelo na Đurđinu«, koje će biti održa-

no u subotu 1. ožujka u župnoj dvorani sv. Josipa Radnika s početkom u 19,30 sati. Na prelu će nastupati tamburaški sastav »Đurđinske cure«. Kontakt telefon za kupnju ulaznica, po cijeni od 1.000 dinara, je 024/768-157 ili 064 0196760.

Je. D.

Hrvatski nakladnici na Salonu knjiga

NOVI SAD – Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata i NIU »Hrvatska riječ« organiziraju predstavljanje knjiga i periodičnih publikacija u nakladi tih dviju ustanova i drugih hrvatskih nakladnika iz Vojvodine objavljenih u 2013. godini, koje će biti održano u okviru 20. međunarodnog Salona knjiga u Novom Sadu, u nedjelju 2. ožujka, s početkom u 15 sati, na središnjoj bini pokraj štanda izdavačke djelatnosti na jezicima nacionalnih manjina iz AP Vojvodine Pokrajinskog tajništva za kulturu i javno informiranje (dvorana Master).

U predstavljanju će sudjelovati urednici i autori izdanja: *Tomislav Žigmanov*, ravnatelj ZKVH-a, *Zvonko Sarić*, v. d. urednika nakladničke djelatnosti NIU »Hrvatska riječ«, *Vladan Čutura*, urednik, *Željka Zelić*, autorica i urednica.

Moderatorica predstavljanja bit će *Katarina Čeliković*, koordinatorica kulturnih aktivnosti ZKVH-a.

»Prelo sićanja« u Subotici

SUBOTICA – Katoličko društvo za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović« i HKC »Bunjevačko kolo« organiziraju IV. po redu »Prelo sićanja«, koje će biti održano u nedjelju 2. ožujka u Subotici. Sudionici prela okupit će se u 17,30 sati ispred subotičke katedrale svete Terezije Avilske, kako bi svi zajedno sudjelovali na večernjoj svetoj misi u 18 sati. Nakon sv. mise okupljanje je u dvorani HKC-a »Bunjevačko kolo«, gdje će u 19,30 sati biti svečano otvorenje »Prela sićanja«. Sve okupljene zabavljat će tamburaški orkestar HKC-a »Bunjevačko kolo« i ansambl »Hajo«. Jedini uvjet za sudjelovanje na ovome prelu jest nošnja, dakle svi sudionici moraju biti obučeni u nošnju bunjevačkih Hrvata. Svi koji žele sudjelovati, a nemaju nošnju, mogu se javiti *Ivanu Piukoviću* na broj telefona 064/31-888-09.

Humanitarni nastupi HBKUD-a »Lemeš«

LEMEŠ – HBKUD »Lemeš« iz Lemeša u suradnji s KUD-om »Neven« iz Alekse Šantića održava više humanitarnih nastupa pod geslom »Nečije malo nekome znači mnogo«. Sav prikupljeni novac s ovih četiriju događaja bit će dodijeljen *Ivani Petković* (članica je dramskog odjela u Lemešu), koja mora na operaciju oka, te *Biljani Horvat-Matković* iz Alekse Šantića.

U sklopu akcije, dramska skupina HBKUD Lemeš s predstavom »Tripit Bog pomaže« gostuje 4. ožujka u A. Šantiću, s početkom u 19 sati. Cijena ulaznice je 150 dinara.

L. T.

U cilju promicanja jezične kulture i raznovrsnosti, kao i višejezičnosti, članice Unesco-a, među kojima i Srbija i Hrvatska, obilježile su prošloga petka, 21. veljače – Međunarodni dan materinskoga jezika. Višejezičnost je u sadašnjosti više predstava o idealnom stanju stvari nego realnost, usprkos mnogim pozitivnim primjerima u raznim djelovima svijeta, smatraju stručnjaci. Naime, prema njihovim procjenama, gotovo svakodnevno u svijetu nestane po jedan jezik, a lingvisti prognoziraju kako će od oko 6.000 jezika, do kraja 21. stoljeća odumrijeti više od polovice, čak i do 90 posto jezika.

MANJINSKI JEZICI U SRBIJI

Kada je riječ o jezicima nacionalnih manjina u Srbiji, prema pisanju Tanjuga, dužnosnici tvrde kako im ne prijeti opasnost od izumiranja, kao što je to slučaj u nekim drugim dijelovima Europe i svijeta. Ravnateljica Ureda

MEĐUNARODNI DAN MATERINSKOGA JEZIKA – 21. VELJAČE

Gotovo svakodnevno u svijetu nestane po jedan jezik

za ljudska i manjinska prava *Suzana Paunović* istaknula je za Tanjug kako u obrazovnom sustavu Srbije djeca pripadnici manjina pohađaju cjelokupnu nastavu na jezicima nacionalnih manjina, a kada to nije moguće, prije svega zbog broja učenika, osigurano im je učenje materinskog jezika s elementima nacionalne kulture.

Prema najnovijim podacima Ureda, u predškolskom obrazovanju u Srbiji na 10 jezika nacionalnih manjina odgaja se i obrazuje više od 10.000 djece. U osnovnim školama nastava se izvodi na 13 manjinskih jezika i obuhvaća više od 45.000 djece, a u srednjim školama više od 13.000 mladih nastavu pohađa na jeziku svoje nacionalne manjine.

Paunović je podsjetila i kako u Srbiji izlazi više od 100

tiskanih glasila na 16 manjinskih jezika. Također, 42 jedinice lokalne samouprave imaju u službenoj upotrebi oko 10 jezika nacionalnih manjina.

HRVATI U VOJVODINI

U povodu Dana materinskoga jezika, *Katarina Čeliković* iz Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata podsjeća kako je materinski jezik važan i za očuvanje nacionalnog identiteta.

»U višejezičnim sredinama, u kojima žive Hrvati u Srbiji, napose je važno njegovati svoj materinski jezik, ali i govor. Ne zaboravimo kako su Hrvati bili šezdesetak godina bez obrazovanja na svom materinskom jeziku, te su skloni asimilaciji više od drugih nacionalnih zajednica s kojima žive. Jezik nas identificira i kao osobe i kao

pripadnike određene nacionalne zajednice. Bez očuvanja svoga materinskog jezika ubrzano se gubi i nacionalni identitet. Stoga je pravo na školovanje na materinjem jeziku jedno od esencijalnih ljudskih prava za ukupni obrazovni i intelektualni razvoj djeteta«, smatra ona.

Katarina Čeliković dodaje i kako se moramo truditi njegovati i svoj regionalni ili subetnički govor poput bunjevačke i šokačke ikavice.

Generalna skupština Unesca proklamirala je 1999. godine Dan materinskoga jezika kao sjećanje na studente koji su 21. veljače 1952. godine ubijeni u Daki u Istočnom Pakistanu, danas Bangladešu, jer su prosvjedovali zbog toga što njihov materinski jezik nije proglašen za službeni.

D. B. P.

PREDSTAVLJENA IZDANJA NAŠE NOVINSKO-IZDAVAČKE KUĆE

»Hrvatska riječ« u Drenovcima

Ivan Karan i Andrija Matić

Predstavljanje izdanja NIU »Hrvatska riječ« iz Subotice održano je u subotu u mjestu Drenovci u Republici

Hrvatskoj. O časopisima i knjigama u nakladi naše kuće govorio je ravnatelj »Hrvatske riječi« *Ivan Karan*.

Promocija je održana u sklopu 152. »Razgovora ugodnih« u organizaciji udruge »Duhovno hrašće«, čiji je pokretač vlč. *Marko Đidara*. Vlč. Đidara je ovom prilikom istaknuo kako knjige iz naklade NIU »Hrvatska riječ« nisu nepoznate tamošnjoj publici, posebice djela *Ilije Okrugića Srijemca*, *Andrije Kopilovića* i *Josipa Temunovića*.

Promocija je održana u Općinskoj narodnoj knjižnici Drenovci. Ravnatelj ove ustanove *Goran Pavlović* je kazao

kako knjižnica ima 22.000 naslova i da planira napraviti poseban kutak za knjige vojvođanskih Hrvata. S tim u svezi, knjižnica je otkupila jedan komplet knjiga u nakladi NIU »Hrvatske riječ«.

Iničijator ove promocije, ujedno i moderator večeri, bio je dipl. ing. *Andrija Matić*, inače pročelnik odjela za poljoprivredu Vukovarsko-srijemske županije. Ovom prigodom dogovorena je i daljnja suradnja koja podrazumijeva promocije izdanja naše kuće u još nekoliko mjesta u Hrvatskoj, ali i predstavljanje knjiške produkcije iz Drenovaca u Vojvodini.

D. B. P.

Bez ozbiljnijih promjena nakon 5. listopada

»Vojvodina: Otvoreno ili zatvoreno društvo?« naziv je tribine koja je nakon u nekoliko vojvođanskih gradova, u ponedjeljak održana i u Subotici. Povod tribine je nedavno objavljeni zbornik »Zatvoreno–otvoreno: društveni i kulturni kontekst u Vojvodini 2000. –2013.«, u kojem se tematizira pitanje – je li Vojvodina nakon 5. listopada iz jednog zatvorenog društva, zasnovanog na nacionalističkom autoritarizmu, uspjela prerasti u otvoreno i demokratsko društvo.

Politolog prof. dr. sc. *Boško Kovačević* s Otvorenog sveučilišta u Subotici naveo je kako u Vojvodini nije bilo ozbiljnih političkih i društvenih promjena još od 1989. godine, te da su izostala ozbiljnija restrukturiranja koja bismo trebali očekivati u postsocijalističkim društvima.

»Nažalost, ni autoritarna vlast iz posljednjeg desetljeća prošloga stoljeća, a potom ni vlast iz prvog desetljeća ovoga stoljeća, nisu načinile ozbiljne, temeljne promjene koje ovakva društva čeka-

ju. Mi se još uvijek nalazimo na početku«, kazao je Kovačević.

Govoreći o pitanju identiteta u kontekstu interkulturalnosti, on smatra kako je nužno nadvladati partikularne identitete, makar u javnom prostoru, po uzoru na model kojega zaziva Europa.

»Europa je zajednica sudbina, zapisao je Moren. Ja držim da je to Vojvodina. Ali, ima puno problema da se ta vrsta situiranja pokuša operacionalizirati na jednoj političkoj, socijalnoj, razvojnoj, kulturnoj ravni. Ne možemo čak ni u intelektualnim krugovima ostvariti tu vrstu otvorenosti, ne-bojaznosti od drugoga i različitoga«, ocijenio je Kovačević.

Publicist i ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata *Tomislav Žigmanov* je govorio o izazovima nacionalno-manjinskih zajednica u Vojvodini u kontekstu interkulturalne komunikacije.

»S jedne strane, imamo stvaranje određenih institucionalnih, programskih i drugih okvira da se razvije vlastiti kulturni prostor, a s druge strane da se ne ostane u nekoj lažnoj samodovoljnosti, da se ne getoizira, već da taj prostor razmjene pogleda s one strane vlastitoga bude u stalnoj percepciji«, kazao je Žigmanov.

U tom kontekstu, Žigmanov je naveo primjer časopisa »Nova riječ« u produkciji ZKVH-a, koji je otvoren za događanja na drugim književ-

nim scenama poput mađarske i srbijanske, te se bavi i njihovim odnosima s hrvatskom književnošću.

Žigmanov je ocijenio i kako su nacionalne manjine slabo vidljive na kulturnoj sceni Srbije. »Najveća književna nagrada, NIN-ova nagrada, dodjeljuje se za roman pisan isključivo na srpskom jeziku, što je jedna vrsta ekskluzivizma, koja je više nego upitna. Nadalje, Ministarstvo kulture je donedavno otkupljivalo knjige isključivo na srpskom jeziku, pa je uz napore nevladinih udruga i drugih taj model ipak dekonstruiran«, naveo je on.

Na tribini su govorili i novinari *Dinko Gruhonjić* i *Nedim Sejdinović*, te sociolog *Milorad Đurić*, a moderatorica je bila *Aleksandra Đurić-Bosnić*, urednica Zbornika.

Tribinu su zajednički organizirali Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, Nezavisno društvo novinara Vojvodine, Centar za interkulturalnu komunikaciju i Otvoreno sveučilište Subotica.

D. B. P.

OBJAVLJEN ZBORNİK »NACIONALNA VIJEĆA NACIONALNIH MANJINA I KULTURA«

Markirana pitanja od interesa za kulturni život manjina

Zavod za kulturu Vojvodine u suradnji s Pokrajinskim ombudsmanom priredio je zbornik »Nacionalna vijeća nacionalnih manjina i kultura«. Ovaj zbornik priređen je u godini u kojoj će biti održani treći po redu izbori za nacionalna vijeća nacionalnih manjina. Urednici zborni-

ka su politolog dr. sc. *Duško Radosavljević*, zamjenica pokrajinskog ombudsmana zadužena za zaštitu prava nacionalnih manjina *Eva Vukušinić* i nekadašnji ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Rusina *Miroslav Keveždi*. Oni u uvodnom dijelu ističu da su zborni-

kom željeli markirati pitanja od interesa za kulturni život manjina i članovima novih nacionalnih vijeća ponuditi informacije o pravnom i praktičnom miljeu u kome djeluju kulturni sustavi nacionalnih manjina.

U zborniku su radovi 15 autora koji, između ostaloga,

govore o problemima nacionalnih vijeća malobrojnih nacionalnih manjina, djelovanju nacionalnih vijeća na području kulture, te praksi Pokrajinskog ombudsmana u području zaštite nacionalnih manjina.

Z. V.

Iz tradicijske baštine bunjevačkih Hrvata u Bačkoj

Znanstveni kolokvij pod nazivom »Iz tradicijske baštine bunjevačkih Hrvata u Bačkoj« bit će održan danas (petak, 28. veljače) s početkom u 11 sati u prostorijama Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata (Harambašićeva 14) u Subotici. Uvodničarke će biti: *Sonja Periškić*, *Ivana Ružić* i *Valentina Vujević*, studentice Odsjeka za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu, sudionice terenskog etnološkog istraživanja bunjevačkih Hrvata u Bačkoj

tijekom 2013. godine realiziranog u suradnji Odsjeka i Zavoda pod mentorskim vodstvom prof. dr. sc. *Milane Černelić*.

Periškić i Ružić govorit će o temi »Porod i običaji vezani uz porod kod Hrvata Bunjevaca s područja Bačke«. Ovom temom obuhvatile su i pitanja položaja žene u drugom stanju, nakon poroda u zajednici u kojoj živi, njezinog odnosa s ukućanima i vanjskim svijetom, djeteta kao novog člana obitelji, te žene kao majke. Također su ih zanimala i vjerovanja veza-

na za ovo razdoblje života majke i djeteta. Cilj istraživanja bio je dati uvid u načine rađanja, tko je pomagao ženi pri porođaju, razloge rađanja kod kuće, te doznati više o cjelokupnom životu žene prije, za vrijeme i nakon poroda. Vremenski okvir koje ovo istraživanje obuhvaća odnosi se na kraj XIX. i XX. stoljeća.

Valentina Vujević će imati izlaganje na temu »S koljena na koljeno: vjerovanja i priče Bunjevaca u Bačkoj/Vojvodini«. Naime, rezultati terenskog istraživanja pokazuju da su postojala vjerovanja

u vile i vještice, iako su takva vjerovanja davno iskorijenjena. Vjerovanja u uroke nisu bila predviđena kao tema istraživanja, no kazivači su često u razgovoru samoinicijativno spominjali vračke, pa je tematski okvir istraživanja proširen. Priče ovakvog karaktera daju nam mali uvid u prošlost naših predaka, te predstavljaju baštinu nekog naroda. Iz tog ih je razloga potrebno zabilježiti u pisanom obliku, jer se usmenom predajom postupno gube detalji, a sjećanja blijede iz generacije u generaciju.

H. R.

ČASOPIS ZA KNJIŽEVNOST, UMJETNOST I ZNANOST

Novi svezak »Klasja naših ravni«

Izišao je novi svezak časopisa za književnost, umjetnost i znanost »Klasja naših ravni« (9.-12. 2013.). U rubrici »Stajališta« *Zdenko Samaržija* piše o ulozi povjesničara u konzervatorskim istraživanjima, *Ante Sekulić* se bavi hrvatskim subotičkim topnimima, a *Jasna Melvinger* potpisuje tekst »Jovan Hranilović u Novom Sadu i u Petrovaradinu«. U rubrici »Jezikoslovlje« možete pročitati dva teksta: »Hrvatsko leksičko blago iz zapadne Hercegovine« *Sanje Vulić* i »Putovanje prema Hercegovini« *Andree Slišković*, a u rubrici »Kazalište« također dva uratka: »Uloga Vojvodine u razvoju HNK u Zagrebu« *Antonije Čota-Rekettye* i »Kasna drama velika-

na s Brodwaya« *Frane Marije Vranković*.

Časopis donosi i prozne uratke *Milovana Mikovića*, *Stjepana Bartoša* i *Stipana Švrake*, te predstavlja stvaralaštvo *Hrvoja Pere Sende*. Nadalje, *Zora Šipoš* piše o likovnoj i primijenjenoj umjetnosti u Gradskom muzeju Sombora, a *Snežana Ilić* je autorica teksta »Sa otoka Sna, Jave ili Sumatrec«. Tu su i prikazi knjiga iz pera *Nikole Šimića Tonina*, *Vere Erl*, *Samua Kertesza* i *Nevenke Nekić*, dok u rubrici »Baština« *Antonija Čota-Rekettye* piše o Krleži na vojvođanskoj sceni.

Časopis »Klasje naših ravni« obavljuje ogranak Matice hrvatske u Subotici, a cijena sveska je 150 dinara.

D. B. P.

KNJIGA DR. ANDRIJE ANIŠIĆA PREDSTAVLJENA U ZAGREBU

Antunovićeve misli aktualne i danas

Predstavljanje je održano u dvorani Matice hrvatske

Knjiga je dobrodošla za svakoga, a posebno za one koje zanima povijest, vjerski i društveni život Hrvata izvan domovine, rekao je dr. Stjepan Baloban

U organizaciji Matice hrvatske i Udruge za potporu bačkim Hrvatima iz Zagreba, u velikoj dvorani Matice hrvatske u Zagrebu prošle srijede 19. veljače predstavljena je knjiga dr. *Andrije Anišića* »Vjersko-moralna obnova braka i obitelji – model opstanka i napretka naroda u djelima Ivana Antunovića«. Nakon pozdravnih riječi potpredsjednika Matice hrvatske *Stjepana Sučića* i predsjednika Udruge za potporu bačkim Hrvatima *Stjepana Skenderovića*, prvi predstavljatelj bio je profesor na Katoličkome bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu dr. *Stjepan Baloban*.

TEMELJNA PORUKA

Čestitajući autoru, istaknuo je kako je imao radost kao mentor pratiti i izradu magistrarskog, a potom i doktorskog rada koji je temelj toj knjizi. Rekao je kako je temeljna poruka knjige: u novim okolnostima tražiti model opstanka i napretka hrvatskoga naroda u Vojvodini, s posebnim naglaskom na vjersko-moralnoj obnovi braka i obitelji. Primijetio je i da Anišić ne poznaje samo pisanje biskupa *Ivana Antunovića*, nego i

Antunovićev duh. Tom knjigom Ivan Antunović dobiva značajno mjesto među pastoralnim djelatnicima teolozima, a knjiga je dobrodošla za svakoga, a posebno za one koje zanima povijest, vjerski i društveni život Hrvata izvan domovine, rekao je dr. Baloban. Drugi predstavljatelj mons. *Stjepan Beretić* istaknuo je kako je obitelj vrijednost za koju se borilo i u 19. stoljeću, no »priznajemo vjersko-moralna obnova braka i obitelji nam je potrebna kao i u Antunovićeve dane«. Rekao je kako je tu knjigu Anišić napisao da pokaže »koliko je Antunović u svojim djelima znao pokazati model opstanka i napretka naroda«. Pripremajući disertaciju, Anišić je toliko zaronio u Antunovićeva pisana djela da je danas za proučavanje Ivana Antunovića ta disertacija nezaobilazan izvor. Na 259 stranica

nalazimo do u tančine obrađenu temu, rekao je mons. Beretić te istaknuo da Anišić prikazuje Antunovićevu misao o braku i obitelji u svim njegovim djelima, a na poseban način u njegovim novinskim člancima. Mons. Beretić kratko je predstavio pastoralni i spisateljski rad Antunovića, koji je počeo pisati u 55. godini. U tom vidu je posebno istaknuo neke zanimljivosti kojima je Antunović poticao na moralnu obnovu sve članove obitelji, od najmanjih do najstarijih, kao i one koji se pripremaju za brak, ili su pak izgubili bračnog druga.

MOGUĆI DOPRINOS OBNOVI

U zahvalnoj riječi autor dr. Anišić podsjetio je da se ranije uglavnom pisalo o preporoditeljskom i prosvjetiteljskom radu Ivana Antunovića, a manje se bavi-

lo njegovom teološkom misli. Govoreći o aktualnosti misli Ivana Antunovića, tj. djelima koja su nastala prije više od sto dvadeset godina, istaknuo je da su ona aktualna i danas, jer »Antunović svoj nauk o braku i obitelji temelji na Svetom pismu i nauku Crkve onoga vremena, ali je taj nauk ostao nepromijenjen. Antunovićev stil i originalne misli, kao i način djelovanja sigurno i danas mogu biti poticaj i pomoć u vjerskoj i moralnoj obnovi braka i obitelji«. Stoga je na kraju ustvrdio, kako Antunovićev model prikazan u toj knjizi može biti doprinos obnovi hrvatskoga naroda u Bačkoj, kao i Crkve u Hrvata u Bačkoj.

Predstavljanje je moderirao *Naco Zelić*, a u glazbenom dijelu sudjelovao je *Pere Ištvančić*.

(IKA)

Rad Stevana Mačkovića u osječkom »Glasniku«

U Osijeku je predstavljen novi broj »Glasnika«, časopisa Arhiva Slavonije i Baranje, dvanaesti po redu u posljednjih 20 godina. Zbornik, među ostalim, donosi i rad *Stevana Mačkovića*, ravnatelja Povijesnoga arhiva u Subotici, pod nazivom »Pregled fondova kojima u imenu stoji pridjev hrvatski i drugih od značaja za izučavanje Bunjevaca-bačkih Hrvata u Povijesnom arhivu Subotice«. Autor je donio pregled pet fondova koji su prema građi Arhiva registrirani u Subotici a relevantni su za izučavanje povijesti Hrvata u Vojvodini.

S. Ž.

SUSRET BRAČNIH PAROVA

Komunikacija supružnika

U organizaciji Pokreta novih obitelji Djela Marijina, u subotu 22. veljače u subotičkoj župi sv. Roka održan je susret bračnih parova iz subotičkih župa, kao i drugih župa širom Vojvodine. Stotinjak osoba bilo je nazočno na predavanju »Komunikacija supružnika«, koje je održao katedralni župnik iz Zrenjanina mons. *László Gyuris*, nakon čega je uslijedilo svjedočenje supružnika o vlastitom iskustvu komunikacije *Jánosa* i *Melinde Meszaros* iz Bečeja, koji su ispričali svoje iskustvo bračne krize i kako su je nadvladali. U ime Tajništva

Novih obitelji, voditelji rasprave bili su *Dori* i *Istvan Meszaros* iz Pančeva, koji su također svjedočili, kao i *Vesna* i *Ladislav Huska*, koji su uz svjedočenje ovoga puta bili i domaćini susreta. U daljnjem nastavku susreta u razgovor su se uključili i drugi nazočni supružnici, koji su govorili o svojim pozitivnim i negativnim iskustvima, te su postavljali pitanja na koja su odgovarali sam predavač, kao i župnik župe sv. Roka mons. dr. *Andrija Anišić*, te kao gost subotički pravoslavni paroh o. *Dragan Stokin*, koji je govorio kao duhovnik, ali i kao suprug i otac desetero djece.

Kako bi i roditelji s manjom djecom mogli prisustvovati susretu, organizatori su se pobrinuli i za čuvanje djece, te su ona imala zaseban program.

DJELO MARIJINO

Pokret fokolara ili Djelo Marijino vjerski je pokret koji je 1943. godine utemeljila *Chiara Lubich* u Trentu

na sjeveru Italije. Iako je to prvenstveno katolički pokret, stvorio je jake veze s glavnim kršćanskim religijama, drugim vjerama, pa i s ljudima bez vjerskih uporišta. Danas pokret djeluje u 182 zemlje i pokriva više od pet milijuna ljudi. Fokolar znači ognjište. Ove se godine obilježava 70 godina djelovanja ovoga pokreta.

Ž. V.

Zajednička molitva župa i filijala

U župnoj crkvi svetog Ivana Nepomuka u Gibarcu je u nedjelju, 23. veljače, održana sveta misa na kojoj su bili nazočni vjernici iz cijele šidske općine. Tom svetom misom započela je obiteljska molitva župa i filijala, koja će se na inicijativu župnika vlč. *Nikice Bošnjakovića* održavati svake zadnje nedjelje u mjesecu, svaki put u drugoj župi ili filijali, na kojoj će biti nazočni vjernici iz svih mjesta šidske općine. Tako su protekle nedjelje Gibarčani bili domaćini, a crkva svetog Ivana Nepomuka bila je mjesto gdje su se okupili brojni vjernici koji su svi skupa pjevali, čitali, a nakon mise sudjelovali u kršćanskom zajedništvu. U svojoj propovijedi vlč. Bošnjaković je istaknuo i poručio svim vjernicima da budu savršeni, kao što je i sam Otac Nebeski: »Isusove riječi su uvijek zahtjevne. Budite onakvi kakvog vas Otac želi. Molite za one koji vas vrijeđaju, pružite pomoć onima koji je traže i volite se u vašim obiteljima. Budite savršeni kao što je Otac Nebeski, a to ćemo svi zajedno postići tako što ćemo slušati što Bog od nas traži«, istaknuo je vlč. Bošnjaković. Prisutne je vjernike svojim stihovima dobrodošlice pozdravila i pesnikinja iz Gibarca *Anica Pinterović*. Sljedeća obiteljska molitva župa i filijala bit će 30. ožujka u Sotu.

Suzana Darabašić

Koncert »Zlatnih klasova«

Dječji katedralni zbor »Zlatni klasovi« u povodu 30. godina postojanja i djelovanja priređuje koncert koji će biti

održan u subotu 1. ožujka u subotičkoj katedrali bazilici svete Terezije Avilske s početkom u 19 sati. Na koncertu će osim spomenutog zbora nastupiti juniorski Subotički tamburaški orkestar, kao i učenici Muzičke škole u Subotici. Zborom i orkestrom ravnat će *Miroslav Stantić*. Ulaz je slobodan.

Misa mladih za mir

Misa mladih za mir, prvog petka u ožujku (7.), služit će se u Đurđinu u župnoj crkvi sv. Josipa Radnika s početkom u 20 sati.

Devetnica sv. Josipa

U župnoj crkvi sv. Roka u Subotici 10. ožujka započinje devetnica u čast svetom Josipu, koja će trajati do samog blagdana 19. ožujka. Svaki dan u 17 sati je križni put ili neka druga pobožnost, dok je u 17.30 sveta misa i propovijed. U sklopu devetnice 16. ožujka bit će uobičajeni blagoslov trudnica, a ujedno će se proslaviti i obljetnica smrti biskupa *Lajče Budanovića*.

Zaručnički tečaj

Zaručnički tečaj za sve one koji se ove godine namjeravaju zvjenčati, kao i za starije od 17 godina započinje 24. ožujka na hrvatskom jeziku u 19.30 sati u Harambašićevoj 7. Dodatne informacije možete dobiti na tel. broj: 024/ 600-240

MEDITACIJA

Piše: dipl. theol. Ana Hodak

Naš svakodnevni život obilježen je mnogobrojnim brigama. Čovjek se brine što će sutra jesti, kako će platiti račune. Brine se za svoje zdravlje, za svoju djecu, za svoj posao. Nekada mu se čini kao kako svaki dan izviru nove brige i tome nikad kraja. I dok smo tako zatrpani raznim vrstama briga, a najviše onima materijalne prirode, Isus poručuje da ne brinemo za sutra, nego da se ugledamo na bezbrižnost poljskih ljiljana i nebeskih ptica (usp. Mt 6, 24-34).

KAKO NE BITI ZABRINUT?

U vrijeme ekonomske krize, kada svi samo govore o besparici i brinu brigu kako zaraditi za osnovne životne potrebe Isus kaže: »Ne budite zabrinuti za život svoj« (Mt 6, 25). Nije to Isusova poruka za neka druga i drugačije vremena, nego za naša danas. Ljudi su uvijek istu brigu mučili. Ni u Isusovo vrijeme nije bilo lako zaraditi i prehraniti obitelj, kao što nije ni danas. Nije Isus izgubio pojam o realnosti, znao je on dobro kakve muke brinu običnog čovjeka radnika, pa i sam je to bio. Ali, njega ovdje brine što je čovjek počeo voditi brigu samo oko zemaljskog živo-

ta, a na vječni je zaboravio. Isto tako, čovjek zaboravlja da sve što ima, što zaradi i stekne, ima zahvaljujući Božjoj dobroti. Ipak, mi se često ponašamo kao da materijalna strana našeg života nije u Božjoj domeni, kao da sve što imamo stječemo samo svojim radom, a Bog s tim nema ništa. Naravno da moramo raditi kako bismo zaradili, ali da nam Bog nije dao, uzalud bi bio sav naš trud. No, mi s Bogom ne računamo i mislimo kako sve moramo sami, pa se tako zaokupimo poslom, a na Boga zaboravimo. Ne nalazimo za njega vremena, jer moramo misliti što ćemo jesti i u što ćemo se obući.

»Zar život nije vredniji od jela i tijelo od odijela?« (Mt 6, 25) Svima je jasno što je vrednije, ali nekako u zaborav pada kako je i život i jelo, kao i tijelo i odijelo dar od Boga. Bog je gospodar i stvoritelj svega. Kao što hrani i oblači ljiljane i ptice, isto tako hrani i oblači i nas, ali mi nemamo dovoljno povjerenja u njega. Pouzdajemo se samo u svoje snage i svojih deset prstiju. A Bog želi povjerenje. Svatko se u životu nekada osvjedočio kako je Bog pomogao u najtežim trenucima, providio izlaz iz situacija koje su nam izgledale bezizlazne. Ali, mi opet nemamo dovoljno povjerenja i dopuštamo da nas brige za sutrašnjicu pregaze, a Isus kaže: »Ne budite dakle zabrinuti za sutra.« (Mt 6, 34). Zahvali Bogu za danas i sve što ti je danas dao, a sutra stavi u njegove ruke, imaj povjerenje da će i sutra biti uz tebe. Bez povjerenja u Boga ostaje nam samo briga, briga koju je teško nositi na svojim leđima, ali ako s Bogom računamo, imamo siguran oslonac i mir koji izrasta iz povjerenja u njega.

Povjerenje u Boga

BOG ILI BOGATSTVO

»Nitko ne može služiti dvojici gospodara... Ne možete služiti Bogu i bogatstvu.« (Mt 6, 24). Čovjekom gospodari ono što mu je u srcu. Ako mu je u srcu bogatstvo, cijeli će njegov život tome biti podređen. Samo će imati na pameti kako uvećati svoj imetak. A ako mu je u srcu Bog, onda će se truditi kako njemu udovoljiti, mislit će na to kako Bogu posvetiti vrijeme i živjeti po njegovim zapovijedima. Jedno s drugim jednostavno ne može ići. Jer, onaj tko juri bogatstvo, nema vremena za Boga. Bog želi naše vrijeme, želi naše misli. No, u svijetu profita vrijeme je novac, a ako se misli skrenu s osnovnog cilja, to stvara gubitke.

Služitelj bogatstvu nije nužno onaj tko teži za milijunima, vilama i jahtama. Takvih među nama gotovo i nema. Ali, onaj tko se uspo-ređuje s drugim, pa želi veće,

bolje i skupocjenije stvari od susjeda, želi lagodniji život od njega, postaje rob materijalnog. I kad cijeli svoj život usmjerimo stjecanju, gdje je tu Bog? On ne želi od nas da nemamo ništa, ali želi da njega tražimo, da ga stavimo na prvo mjesto. Da bi imao život, čovjek se mora posvetiti svojoj vjeri i shvatiti kako sve što stekne na ovom svijetu ovdje i ostaje. Nitko pred lice Božje nije ponio sa sobom bogatstvo i slavu. Ali, onaj koji traga za Kraljevstvom njegovim naći će Život. Onaj tko misli na vječnost i traži Boga, vapi za susretom s njim, ne mora sve svoje snage trošiti na pre-tjeranu zabrinutost oko ovozemnih stvari. Uz nagradu u vječnosti, Bog će se pobrinuti za njega i u njegovim svakodnevnim brigama. Jer, Bog neće nikada iznevjeriti onog koji u njega ima povjerenja. U ovom svijetu ništa nije sigurno, osim Božje dobrote i vjernosti prema onima koji ga ljube.

U carstvu boja

Po rođenju Monoštorac, po mjestu stanovanja Somborac, umirovljenik, slikar autodidakt, pčelar, sve je to *Stipan Kovač*. Zapravo najtočnije bi bilo reći, posljednjih dvadeset, pa i više godina, slikar prije svega, pa onda sve ostalo.

Kad smo ga posjetili u obiteljskom domu, nadomak centra Sombora gdje živi sa suprugom *Marijom – Bebom*, Stipa je upravo ispratio drage goste – sinove, unučad i snahu, koje je ugostio, a čime bi drugo, no ribljim paprikašom. O tome ćemo paprikašu nešto kasnije, jer kako bismo priču sa Stipom započeli nego s pričom o slikarstvu. I dok sjedimo okruženi motivima monoštorskih trščara i ritova, bačkom ravnicom, zimom, kreće i naša priča.

»Uvijek sam volio nešto crtati i slikati. Da sam tada

znao kako ću se jednoga dana ozbiljno baviti slikarstvom, vjerojatno bih krenuo drugim putem, ali tada u selu nije bilo nikoga da me uputi. Kada smo se upisivali u srednju školu, jednostavno smo vlakom došli u Sombor, sišli na Striliću i otišli upisati se u najbližu školu, a bila je to poljoprivredna škola. Ozbiljno sam počeo slikati negdje 1990. godine i to slučajno«, priča nam Kovač. A tu slučajnost može zahvaliti tome što se u to doba ozbiljno bavio pčelarstvom. Zatekao se kod pčela u vrijeme jedne likovne kolonije na Dunavu. »Na prijedlog prijatelja koji su znali da pomalo slikam, uzeo sam platno i krenuo raditi. Već sljedećeg tjedna pozvan sam na likovnu koloniju. Prvu samostalnu izložbu imao sam 1999. godine«, kaže Stipa. Njegove slike su

danas, slobodno se može reći, širom svijeta, odnosno svuda gdje ima ljudi s ovih prostora kojima Kovačeve slike vraćaju dio davno napušte-

nog zavičaja. Ovdje posebice treba spomenuti kako je njegova slika nekadašnje crkve u Gakovu, u Ulmu, u Muzeju podunavskih Švaba.

MAŠKARE U NIKINCIMA PO DRUGI PUT

Začetak lijepe tradicije

Uz aktivno sudjelovanje pripadnika hrvatske nacionalne zajednice u Nikincima, a u organizaciji Mađarskog kulturno-umjetničkog društva »Petefi Šandor« i župne crkve svetog Antuna Padovanskog u nedjelju, 24. veljače, održane su druge po redu maškare.

Ako se po jutru dan poznaje, onda bi Nikinci idućih godina trebali biti mjesto održavanja jedne lijepe manifestacije, budući da se ove godine, za razliku od 2013. kada su maškare održane prvi put, za sudjelovanje prijavilo 38 sudionika, male i velike

djece u prekrasnim kostimima gorskih vila, vještica, kauboj... tako da je žiriju bile više nego teško podijeliti 10 nagrada, uvjetno rečeno, najboljim maskama. U ugodnom ozračju nedjeljne večeri, u prepunim prostorijama društva »Petefi Šandor« podijeljeno je po pet nagrada velikoj i pet nagrada maloj djeci, ali su istinski pobjednici manifestacije bili svi njeni sudionici, kao i njeni organizatori, koji su se pobrinuli da sve bude besprijekorno, kao i tamburaši koji su goste zabavljali do kasnih večernjih sati.

N. J.

SVE VIŠE SLIKAR, A SVE MANJE PČELAR

Prva samostalna izložba bila je, a gdje drugdje, nego u Monoštoru. Do sada ih se nanizalo 24, broj urađenih slika 1.500 do 2.000. Vjetar u leđa našem sugovorniku bile su dobre kritike koje je dobivao i dobiva za svoj rad. I prilikom našeg posjeta zatekli smo ga u radu. Zanimljivo, Sombor je bio okovan snijegom, a Stipa je radio ljetne i jesenske motive. Reći će samo kratko, to je meni »bensedin« i tu nalazim zadovoljstvo. Primjećujemo kako se i sada na Kovačevim slikama pojavljuju i motivi Sombora, ali ipak ostaje vjeran Monoštoru i Podunavlju.

Prije nekoliko godina počeo je raditi murale i kuliše. Zamolio nas je da u tom dijelu priče spomenemo i njegova prijatelja *Milorada Rađenovića Đeneta*, jer murale i kuliše rade zajednički. Uradili su nekoliko velikih zidnih slika u privatnim kućama, veliku sliku u Monoštoru površine 25 četvornih metara, kuliše u Monoštoru, veliku sliku u »Vladimiru Nazoru«, Džepnom pozorištu »Berta Ferenc«...

Htjeli smo u ovoj priči porazgovarati i o pčelarstvu, ali nas naš domaćin prekida uz opasku da je sve manje pčelar. »Uloži se puno truda i rada, ali se to ne može vratiti. Bilo je godina kada se od pčelarstva moglo nešto i zaraditi, ali danas je priča drugačija.

MONOŠTORAC, A NE LOVI RIBU

Kovač je rođeni Monoštorac, zaljubljenik u vodu i prirodu i što bi bilo logičnije nego da je i ribič. No, iznenađuje nas odgovorom, ne lovi ribu. Pitamo dalje, kuha li riblje

dodati som, terpan. Ipak, mi Monoštorci reći ćemo kako je najbolja čorba od dunavske deverike i mreke«, kaže Kovač, koji je s našim čitateljima rado podijelio svoj recept za riblji paprikaš, na koji rado dolazi i njegova rodbina iz Mađarske.

Veliku podršku Stipa sve ove godine ima od supruge Bebe, nastavnice glazbenog odgoja u mirovini, s kojom je u braku 42 godine. Kaže, najbolji su mu kritičari unuci. »Šestogodišnja unuka *Nina* pogleda sliku i odmah bez pardona kaže, deda, ovo ti nije dobro«, dodaje naš domaćin. Baka Beba je opet Nini i sedmogodišnjem *Davidu* usadila ljubav prema klasičnoj glazbi.

Na odlasku nismo mogli a ne zapaziti veliki fikus, koji plijeni ne samo veličinom, već i zdravim izgledom. O njemu Kovač skrbi više od tri desetljeća. Njegova briga su i amarilisi koji su upravo u vrijeme našeg posjeta procvjetali.

A tek ljeti, dvorište Kovačevih pravi je rajski vrt, ili bolje reći vinograd. Tvrdoglavo je Stipa odbio ovaj svoj mali raj mijenjati za stanove u susjednoj betonskoj zgradi. Kaže, nije to za njega.

Zlata Vasiljević

DIJELIMO S VAMA RECEPT!

RIBLJI PAPRIKAŠ

Sastojci:

- 4 kilograma ribe (to su dva ili tri šarana)
- 4 litre vode
- 3 dl kuhane rajčice
- oko 6-7 glavica luka
- 3 češnja češnjaka
- 2 žlice monoštorske slatke aleve paprike
- 2 žlice monoštorske poluljute paprike
- feferone
- sol po ukusu

Priprema:

- Kuha se oko 30 minuta, na vatri koja se ne smije prekida-
ti. Uz paprikaš se služe domaći rezanci.

Bolesti, klimatske promjene, nekontrolirana uporaba zaštitnih sredstava, niska cijena meda, sve su to razlozi zbog kojih se pčelarstvom bavim sve manje. Pčelarim još samo iz zadovoljstva«, kaže Stipa.

paprikaše. E, tu je odgovor već očekivan. »Pravi riblji paprikaš kuha se onako kako se kuha od mađarske granice do Bogojeva. Osnova je šaran, može se dodati malo štuke, ali kod štuke treba biti oprezan da se ne pretjera, može se

POLIKLINIKA

Jelene Čović 28, 24000 Subotica, www.badawi-su.com, poliklinika@badawi-su.com
 024/553-774, 024/567-495, 063/508-813, 0600/553-774, 0600/567-465

Kućni posjeti, prijevoz pacijenata

Badawi

od 1991. sa vama

Alergotestiranje na 370 alergena, bez bola, bez krvi, pouzdano.

Poliklinika za vašu obitelj

SUPER BAKA IZ SOTA

Lijep život na selu

Sve je u Sotu nekad bilo lijepo, kuće bijelo oličene, dvorišta čista, s cvijećem, a svaka kuća puna djece, prisjeća se baka Kajka

Za baku *Kajku Bohnički* iz Sota mještani kažu da je pravi »virtuoz« povijesti Sota i običaja vezanih za to mjesto. Iako ima 79 godina, baku *Kajku* zdravlje za sada dobro služi. Živi sama i brine se o domaćinstvu, a na pedantnosti i urednosti mogle bi joj pozavidjeti mnoge mlade žene, jer kod nje prosto sve blista. Svaka stvar nalazi se na svome mjestu, a u besprijeckorno uređenim sobama, pokraj kredenca starog preko dvjesto godina, na krevetima su namještene čiste uštirkane i izglacane vezene ponjave, koje je sačuvala od svoje bake, a neke od njih je i sama izradila. Odrasla je sa svojom bakom jer joj je majka rano umrla, a redovito su išle u crkvu i pomagale u spremanju. Sa svojim, sada već pokojnim suprugom *Tunom* izrodila je dvije kćeri – *Katicu*, koja sada živi u Hrvatskoj i *Andelku*, koja živi u Šidu. Djed *Tuna* je bio jedan od četiri kovača u selu koji se tim poslom bavio 66 godina, svirac (svirao je kontru), a baka *Kajka* mu je bila jedini šegrt u kovačkom poslu. Okivao je djed *Tuna*, kako kaže baka *Kaja*, fijkere i za *Tita* kada je dolazio u Pajdoš, a jedan i za *Karadordevo*. Lijepo se tada živjelo od tog posla, uspjeli su pomoći kćerima da završe

Kajka Bohnički

svoje kuće i urede ih, a to je bilo i vrijeme kada je u selu bilo svih zanata i ništa se nije moralo kupovati.

NEKADAŠNJI ŽIVOT

O životu u Sotu nekad, baka *Kaja* kaže: »Lijepo se živjelo sve dok je narod iskreno vjerovao u Boga. Nedjeljom se nije radilo i nitko nije prezaio konje i sve nam je bilo puno ljepše i bolje, dok danas svi nedjeljom uveliko rade i zato nam i jest ovako. Nekada je cijela obitelj spavala u dvije do tri sobe: svekar, svekrva, snahe, zetovi i nije bilo mnogo novca, ali je bilo više radosti. Najradosniji praznik za *Soćane* bio je *Božić* i to je bilo vrijeme koje nas je sve objedinjavalo, a isto tako i za duhove. Za 1. svibnja su u centar sela momci iz šume na leđima donosili deblo grabovine pa smo se svi okupljali i slavili. Pred *Spasovo*, prosni dan, po tri dana smo molili kod križa kod zavjetne kapele svete *Ane*, koja je obnovljena na prijedlog moga

strica *Stjepana Kiša*. Sve je u Sotu nekad bilo lijepo, kuće bijelo oličene, dvorišta čista, s cvijećem, a svaka kuća puna djece«, prisjeća se baka *Kajka*. Za svoju kuću u kojoj je odrasla baka *Kajka* kaže da je bila jedna od vodećih u selu, koju je svaki svećenik koji bi došao u Sot prvu posjetio, nakon čega je ona zajedno s bakom pomagala u crkvi: »Znam za devet svećenika u Sotu. Prvi kojeg pamtim zvao se *Niko Fontelo*, zatim *Krsta Silov*, pa *Josip Haulibrih*, koji je nas – *Kajku*, *Vinku* i *Dobrinku*, stavio u prvi red da pjevamo. A znala sam pjevati sve pjesme i pjevala sam sve dok mi djed nije umro. Sjećam se i svećenika *Tome Takača*, *Stjepana Mijatovića*, *Stjepana Kljajića* i *Pere Šokčevića*, koji je u Sotu bio punih 26 godina. Bio je vriedan i radan i popravljao je sve crkve u šidskoj općini, kao danas naš svećenik *Nikica*. Tu je i naš *Zdravko Čabrac*, koji je prošle godine otišao iz Sota za *Beočin*«, kaže baka *Kajka*.

OBIČAJI U SOTU

Sjeća se ova mudra baka i »posila« u selu, kada su se žene u večernjim satima okupljale jedne kod druge, gdje su pod lampom prele kudjelu, tkale krpore, dok su starije bake prele vunu za čarape i štrikale. I dan-danas ova vrijedna baka čuva u trubama pamučne krpore u predivnim bojama koje je sama izradila, a kako kaže, naheklala je zepa za cijelo selo, a možda i više. Za *Šokice* u Sotu kaže da su uvijek bile lijepo i uredno odjevene u suknje i šokačke džege, svile, marame i križare, koje su namještane u začesljanu kosu. Danas se baka *Kajka*, među svim tim starinama i ručnim radovima, sa setom sjeća tih lijepih vremena, kada se u Sotu bezbrižno i lijepo živjelo i kada je bilo mnogo više sreće i radosti. Mi smo joj na kraju razgovora poželjeli puno zdravlja koje je za sada još dobro služi.

Suzana Darabašić

PRIČA O FOTOGRAFIJI

Klub dizača utega »Herkules«

U drevnom gradu na Mostongi prije šezdesetak godina počeo je živjeti sport dizanje utega. To su bili začeci teškoatletske discipline po kojoj su se Bačlije uvrstili među najjače ljude na Balkanu i Mediteranu.

Klub dizača utega »Herkules« u Baču utemeljen je početkom 1953. godine, a osnivač je bio *Matija Bujak*, koji se osobno upoznao s *Elekom Huberom*, trenerom državne reprezentacije. U siječnju 1953. Bujak je dobio pismo od nadležnih vlasti iz Novog Sada s pozivom da dođe u Petrovaradin po utege. Prve natjecateljske utege su u Bač dopremili vlakom Matija Bujak, *Đura Lutrov* i *Stevan Peketić*. Odluka o formiranju kluba donijeta je u kavani »Bijela lađa«, u Fruškogorskoj ulici 35 u Baču, čiji je vlasnik bio *Antun (Antal) Bujak*, otac Matijin. Za stolom su se našli Matija Bujak, *Đura Lutrov*, *Ivan Čeke* i *Stevan Peketić*, a s njima je bio i njihov gost *Elek Huber*, trener državne reprezentacije.

DUEL VOJVODINE I BIH

Prvo veliko natjecanje u dizanju utega održano je u svibnju 1953. godine na bačkoj utvrdi. Snage su odmjerile reprezentacije Vojvodine i Bosne i Hercegovine, a za Vojvodinu je nastupio Matija Bujak. Klub »Herkules« u Baču bio je i ostao sinonim jakog kolektivnog duha, a afirmirao se i na međunarodnoj sceni. Već 1959. godine gostovao je u Beču i time je sudjelovao u međunarodnom natjecanju prije jugoslaven-

ske državne reprezentacije. Ostvario je značajne pobjede u međunarodnim susretima s ekipama iz Austrije, Bugarske i Mađarske.

Od samoga osnutka klub je bio i ostao rasadnik državnih rekordera. Prof. *Vinko Sentivanski*, kao trener Herkulesa, 1970. godi-

ne osnovao je u Baču prvu školu dizanja utega u bivšoj Jugoslaviji. U narednim godinama, na inicijativu saveznog izbornika državne reprezentacije Eriha Špajzera, bačvanska škola dizanja utega prerasla je u natjecanje učenika osnovnih škola. Danas je to »Memorijal Eriha Špajzera«, na kome se

pobjednicima, osim pehara Saveza, uručuje prijelazni pehar obitelji Špajzer.

ZANIMLJIVOSTI IZ ŽIVOTA KLUBA

Na svojim putovanjima natjecatelji su često prvi put nešto doživjeli. U Ljubljani 1957. godine Matija Bujak je kupio svakom dizaču po jednu bananu, koju su tada neki prvi put okusili. U Sarajevu 1958. godine cijela je ekipa prvi put gledala film o Tarzanu. Za vrijeme prikazivanja filma, kada se Tarzan pojavio na ekranu, dizači utega su se toliko uživjeli u situaciju da su se spontano podigli sa sjedala i pobjegli u stranu. U Rijeci 1959. godine većina herkulesovaca je prvi put vidjela more i okupala se u njemu. U Bugarskoj na planini Vitoša, 1965. godine, prvi put se cijela ekipa vozila žičarom.

Kada se netko od dizača Herkulesa ženi, tradicija je da pokaže svoju snagu podizanjem tereta u težini svoje izabranice. Mladoženja podiže utege obično na raskrižju ulica, na putu prema mjestu vjenčanja. Ovim sportskim običajem simbolično se dokazuje zrelost mladoženje za predstojeći brak. Ideju je osmislio Erih Špajzer, a utege je na svojoj svadbi prvi podigao Matija Bujak stupajući u brak s *Katicom Zarecki*. Taj zanimljiv običaj objavile su mnoge novine u svijetu, a o njemu su snimljena i dva filma. Japanska TV kompanija Fuji 1987. godine snimila je svadbu Herkulesovog reprezentativca i rekordera *Josipa Horvata*.

Zvonimir Pelajić

Zašto? Kako? Molim?

Što su SATELITI?

Sateliti su glasni-Sci i promatrači na nebu. Oni kruže visoko, visoko iznad naših glava i prenose telefonske razgovore, promatraju razvoj vremenskih uvjeta, navode brodove i zrakoplove, te provode zadatke koje je nemoguće izvesti na tlu. Sateliti putuju 10 do 30 puta brže od putničkog zrakoplova, zbog takve brzine ne mogu pasti na Zemlju niti biti izbačen iz orbite.

Dijele se na nekoliko vrsta: **kommunikacijske** (koji prenose s kontinenta na kontinent telefonske razgovore i televizijske programe), **meteorološke** (koji meteorolozima šalju slike stvaranja oblaka), **promatračke** (koji vide infracrveno svjetlo pa mogu promatrati vegetaciju, tlo i stijene, snijeg i led, vodu i gradska područja) i **astronomske** (koji astronomima pružaju jasniji pogled na svemir).

SMIJEH

Pričaju dva štrebera

- Čuj, starci su mi otputovali, imam praznu kuću.
- Blago tebi, možeš učiti naglas.

Pita učiteljica djecu

- Tko bi od vas volio ići u Raj?
- Svi dignu ruke osim Perice, zatim učiteljica pita:
- Perice, zašto ti ne bi volio ići u Raj?
- Zato što mi je mama rekla da odmah poslije škole moram doma!

Režija

- Pita Ivica tatu.
- Tata, čime se ti baviš?
- Režijom, odgovori tata.
- Na to će Ivica:
- Je li to ono struja, voda...?

Slon i miš

- Zašto slon ne želi kupiti kompjutor?
- Jer se boji miša.

Na satu likovne kulture

Učenici 3. razreda OŠ »Pionir« iz Žednika skupa s učiteljicom *Mirjanom Bošnjak* poslali su nam radove koje su napravili na satu likovne kulture.

Ljubav prema životinjama učenici su izrazili i kroz svoje kreativne radove. Životinje su izrađivali od materijala koji za većinu ljudi predstavljaju otpad: plastične boce, toalet papir, karton od kutija, plastelin, itd. Evo što o ovome kaže njihova učiteljica: »Na taj način razvi-

Interkulturalni mozaik

U proteklu nedjelju u Srijemskoj Mitrovici je u prostorijama OŠ »Boško Palkovljević Pinki« održana manifestacija pod nazivom »Interkulturalni mozaik«. Ova je manifestacija organizirana u okviru projekta »Uvod u interkulturalno obrazovanje«, pod pokroviteljstvom Ekumenske humanitarne organizacije iz Novog Sada, odnosno norveške i švicarske vlade. Cilj ove manifestacije bio je prvenstveno da se djeca različitih kultura približe jedni drugima, da se bolje upoznaju, druže, uče jedni od drugih. Predstavljene su kulture onih naroda čiji se

jamo kod djece ne samo ljubav prema životinjama, već i svijest o značaju očuvanja životnog okoliša. Ovo je jedan od načina kako pametno i kreativno iskoristiti otpadne materijale. Uvjerila sam se da su učenici više motivirani kada se radi različitim materijalima, kada se reže, lijepi, boji, itd. Atmosfera koja vlada na našim satima likovne kulture je veoma zapažena, tako da nam se i učenici iz drugih razreda često priključuju», kazala je učiteljica Mirjana.

jezici izučavaju u ovoj školi, tako da je predstavljena srpska, hrvatska, francuska, engleska, njemačka i romska kultura.

Kako je manifestacija trajala dva dana, posjetitelji su imali mogućnost kušati tradicionalnu hranu koja obilježava svaku od navedenih kultura. Tim su povodom djeca koja pohađaju predmet hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture, svoju hrvatsku zajednicu predstavili hranom koja je karakteristična za različite dijelove Hrvatske: štrukle iz Zagorja, fritule iz Dalmacije i štricle, tradicionalno jelo srijemskih Hrvata.

Drugoga dana posjetitelji su mogli upoznati glazbu, ples i dječje igre hrvatske, njemačke, francuske, romske, engleske,

te srpske kulture. Uz pomoć mladih članova HKC »Srijem-Hrvatski dom« djeca su se predstavila splotom igara iz Srijema.

Organizatori manifestacije su, anketirajući djecu, došli do saznanja da se dječje igre ne razlikuju puno od kulture do kulture, te da djeca cijelog svijeta tijekom svog djetinjstva igraju iste igre. No, ipak su zamolili djecu da im prikažu neke od možda sada već zaboravljenih igara. I ovdje su se odazvala djeca iz hrvatske zajednice, koja su pokazala tradicionalnu dječju igru »klis« ili »klisa«, koja se najčešće spominje u spisima hrvatske kulture.

**PETAK
28.2.2014.**

06:40 Najava
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
08:00 Vijesti
08:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:18 Kad srce zatrepri ,
telenovela
10:00 Vijesti
10:14 Samo dalje na istok:
Kroz sjeveroistoču Kinu
do Vladivostoka,
dokumentarna serija
11:00 Ni da ni ne
11:50 Vijesti iz kulture
12:00 Dnevnik 1
12:35 Znaj da te volim
13:20 Labirint
14:10 Abeceda zdravlja
14:20 Vijesti iz kulture
14:30 Vijesti uz hrvatski
znakovni jezik
14:45 Ekumena: Percepcija
religije u medijskoj
javnosti
15:15 Index
15:45 Alpe-Dunav-Jadran
16:15 Gorski liječnik, serij
17:00 Vijesti
18:20 Znanstveni krugovi
18:50 Iza ekrana
19:30 Dnevnik
20:07 One pokreću svijet:
Vrijeme za život,
dokumentarna serija
21:02 Godišnjica mature
22:17 Dnevnik 3
22:52 Muškarci koji bulje u
koze, američki film -
Filmski maraton
00:24 Povratak u Brideshead,
britanski film - Filmski
maraton
02:32 Vrebač, kanadski film (R)
04:02 Lapuh, dok. film
04:24 Vijesti iz kulture
04:32 Ekumena: Percepcija
religije u medijskoj
stvarnosti
05:02 Hrvatska uživo
06:02 Ljubav u zaleđu, serija
 05:25 Najava
05:28 Alisa, slušaj svoje srce
06:10 Alisa, slušaj svoje srce
06:55 TV vrtić: Arheolog (R)
07:05 Ninin kutak: Kazalište
sjena
07:10 Krtić prikazuje:
Blizanci, Kome smo
nalik, Suze
07:14 Tajni dnevnik patke
Matilde: Ovca koja je
voljela posuđivati
07:25 Jura iz džungle

07:50 Action Man, serija
08:15 Obična klinka, serija
08:37 Olujni svijet, serija
09:00 Školski sat: Dizajn i
čovjek
09:30 Puni krug
09:45 Svaki dan dobar dan:
Moja životna pustolovina
10:25 Pozitivno
10:55 Biblija
11:35 Napravljeno po mjeri,
dokumentarna serija
12:00 Hotel dvorac Orth ,
serija
12:45 Gastronomski užici s
Alexom i Mattom,
dokumentarna serija
13:10 Vrebač, kanadski film
14:45 Edgemont , serija za
mlade
15:10 Whistler , serija za
mlade
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Školski sat: Dizajn i
čovjek
17:00 Puni krug
17:15 Briljanteen
17:55 Tračerica, serija
18:40 Večer na 8. katu
19:30 TV vrtić: Arheolog
19:40 Tajni dnevnik patke
Matilde: Ovca koja je
voljela posuđivati
20:00 Ne plači, kanadski film
21:30 Zločin s naslovnice
22:30 Zločin s naslovnice
23:30 Zločinački umovi
00:15 Optuženi , serija
01:15 Noćni glazbeni program

07:05 Bolji život, serija
07:50 Pčelica Maja, crtana
serija R
08:15 Pčelica Maja, crtana
serija
08:40 TV izlog
08:55 IN magazin R
09:40 TV izlog
09:55 Zauvijek susjedi, R
11:10 Dila, serija R
12:15 IN magazin R
13:05 Navy CIS, serija
14:55 Zora dubrovačka,
serija R
15:55 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:10 Suze Bospora, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Zora dubrovačka, serija
21:00 Dila, serija 43/70
22:05 Seks i grad igrani film
01:00 Zodiak, igrani film
04:10 Ezo TV, tarot show
05:40 Sutkinja Maria Lopez,
serija R
06:05 Dnevnik Nove TV R
06:55 Kraj programa

06:55 RTL Danas, (R)
07:40 Ben 10: Ultimate Alien,
animirana serija
08:05 Moji džepni ljubimci,
animirana serija
08:20 Virus attack, animirana
serija
08:35 TV prodaja
08:50 Ne brini za mene,
dramska serija (R)
10:00 Snažne žene, dramska
serija
10:55 TV prodaja
11:10 Ekkluziv Tabloid,
magazin (R)
12:05 Pet na pet, kviz (R)
12:55 TV prodaja
13:10 Ne brini za mene,
dramska serija
14:20 Tajne, dramska
serija (R)
15:25 Otok s blagom, mini
serija/ avanturistička
16:30 RTL Vijesti
16:45 Cobra 11, akcijska serija
17:30 Ekkluziv Tabloid,
magazin
18:30 RTL Danas
19:15 Pet na pet, kviz
20:00 Razbijač, igrani film,
akcijski
21:30 Bourneov ultimatum,
igrani film, akcijski
23:05 Eurojackpot
23:10 Bourneov ultimatum,
igrani film, akcijski
23:50 Merlin i knjiga zvijeri
- TV premijera, igrani
film, fantazija
01:35 RTL Danas,
informativna emisija (R)
02:20 Kraj programa

**SUBOTA
1.3.2014.**

06:50 Iza ekrana
07:20 Najava programa
07:35 Prolaz u kanjonu,
američki film - ciklus
klasičnog vesterna (R)
09:05 Normalan život, emisija
o obitelji i osobama s
invaliditetom
09:50 Vijesti iz kulture
10:00 Vijesti
10:15 Subotom ujutro
12:00 Dnevnik 1
12:35 Veterani mira, emisija
za branitelje
13:23 Duhovni izazovi
13:55 Prizma
14:45 Kućni ljubimci
15:20 Kako je moglo biti,
kanadski film
16:41 Kulturna baština
17:00 Vijesti
17:15 Indijski ocean sa
Simonom Reeveom,
dokumentarna serija
18:15 Manjinski mozaik:
Viktor Axmann - Obrisi
grada
18:31 Lijepom našom
19:30 Dnevnik
20:05 Loto 7/39
20:12 Moj najbolji prijatelj se
ženi, američki film
22:00 Obitelj Borgia , serija
22:55 Dnevnik 3
23:30 Ubojica u meni, američki
film - Filmski maraton
01:15 Prolaz u kanjonu,
američki film - Filmski
maraton (R)
02:45 Subotom ujutro
04:25 Jelovnici izgubljenog
vremena
04:45 Duhovni izazovi
05:15 Veterani mira, emisija
06:00 Prizma
04:42 Najava programa
04:45 Turistička klasa (R)
05:15 Alisa, slušaj svoje srce
06:00 Alisa, slušaj svoje srce
06:42 Dim dam dum
06:47 Wot wot's, crtani film
06:57 Priče za sva vremena,
crtana serija
07:12 Matkova čudovišta,
crtana serija
07:27 Linus i prijatelji,
serija za djecu
07:52 TV vrtić: Teleskop
08:03 Čarobna ploča - Širimo
vidike: Arhitektura i
dizajn
08:45 Dotaknuti Sunce: Peter
i Pompej, australski
film za djecu
10:25 George Clark:
Čudnovate zamisli,
dokumentarna serija
11:10 Kroz tvoje oči,
dokumentarna serija
11:35 Kuhajmo zajedno:
Kaneloni s blitvom i
svježim kravljim sirom
11:40 Kvittfjell: Svjetski
skijaški kup - spust (M),
prijenos
13:00 Dolina sunca, serija
13:45 Dolina sunca, serij
15:05 Simpsoni, serij
15:30 Gustav, crtani film
15:35 Gustav, crtani film
15:40 Novi klinici s Beverly
Hillsa, serija za mlade
16:20 Puni krug - specijal
subotom
16:55 Rukomet - SEHA liga:
Nexe - Vardar, prijenos
18:30 Top Gear ,
dokumentarna serija
19:30 (Mala TV)
19:31 (Vedranovi velikani)
20:00 Šuti i pjevaj - Dixie
Chicks, dok. film
21:35 Korak ispred, američki
film

23:20 Lewis (6), serija
00:50 Garaža: She Loves
Pablo
01:20 Noćni glazbeni program

06:55 In magazin R
07:25 TV Izlog
07:40 Zauvijek susjedi, R
08:50 Lego Ninjago, crtana
serija
09:15 Peppa Pig, crtana serija
09:30 Traktor Tom
09:45 Mia i ja, crtana serija
10:10 Pčelica Maja, R
10:25 Pčelica Maja
10:55 Smallville, serija
12:50 Mala princeza, film
14:45 Zauvijek susjedi, serija
15:55 Provjereno R
17:00 Vijesti Nove TV
17:10 In magazin vikend
17:50 Lud, zbunjen, normalan,
serija R
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Velika krađa, igrani film
21:50 Ljubav krvavi, film
23:45 Europska MMA liga
02:15 Strahom na strah, film
04:20 Ezo TV, tarot show
05:40 Dnevnik Nove TV R
06:30 Kraj programa

05:40 RTL Danas, (R)
06:25 Ekkluziv Tabloid, (R)
07:10 Phineas i Ferb,
animirana serija
08:25 Sofija Prva, animirana
serija
08:50 Učilica, kviz za djecu
09:25 TV prodaja
09:40 Galileo, zabavna/
obrazovna emisija (R)
10:35 TV prodaja
10:50 Malcolm u sredini,
humoristična serija
11:15 Malcolm u sredini,
humoristična serija
11:45 Malcolm u sredini,
humoristična serija
12:25 Princ otkriva Ameriku,
igrani film, komedija
14:45 Idiot u uniformi, igrani
film, komedija
16:30 RTL Vijesti
16:45 Jezikova juha, reality
show
17:45 Studio 45, talk show
18:30 RTL Danas
19:15 Galileo, zabavna/
obrazovna emisija
20:00 WALL-E, igrani film,
animirani
21:50 Začarana, igrani film,
romantična fantazija
23:50 Elektra, film, akcijski
01:40 Astro show
02:40 RTL Danas, (R)
03:20 Kraj programa

TV PROGRAM

NEDJELJA 2.3.2014.

06:45 Lijepom našom
07:45 Najava programa
08:00 Liga džentlmena, britanski film - Zlatna kinoteka
10:00 Vijesti
10:15 Press klub
11:00 Ubojstvo, napisala je
12:00 Dnevnik 1
12:30 Plodovi zemlje
13:25 Split: More
14:00 Nedjeljom u 2
15:05 Mir i dobro
15:40 Pošteno i prema zakonu
16:30 Dokumentarna serija
17:00 Vijesti
17:20 Vrtlarica
17:55 Gospodica Marple, serija
19:25 Najava programa
19:30 Dnevnik
20:05 Loto 6/45
20:12 Potjera, kviz
21:10 Stipe u gostima, humoristična serija
21:45 Damin gambit
22:30 Dnevnik 3
23:05 Klasika mundi: Mitsuko Uchida i Bečka filharmonija pod ravnanjem Riccarda Mutija u čast W.A.Mozarta (2. dio)
00:05 Igrani film - strani
01:50 Press klub
02:40 Nedjeljom u 2 (R)
03:40 Damin gambit
04:20 Mir i dobro
04:50 Plodovi zemlje (R)
05:40 Split: More
06:10 Vrtlarica

04:05 Najava programa
04:08 Labirint (R)
04:53 Alisa, slušaj svoje srce - telenovela
05:35 Alisa, slušaj svoje srce - telenovela
06:20 Moomini, crtana serija
06:45 Tintinove pustolovine, crtana serija
07:10 Zvonko u Zemlji igračaka, crtana serija
07:20 Vatrogasac Sam, crtana serija
07:30 Gladijatorska akademija, crtana serija
07:55 Mowgli, crtana serija
08:20 Tajni dnevnik patke Matilde: Ovca koja je voljela posuđivati
08:35 Laboratorij na kraju svemira: Kupus
08:45 Dotaknuti Sunce:

Princeza Kate, australski film za djecu
10:20 Pozitivno
10:50 Biblija
11:00 Špansko: Misa, prijenos
12:00 Kvittfjell: Svjetski skijaški kup - superG (M), uključenje u prijenos
13:00 Ni da ni ne: Čirilica u Vukovaru
13:50 Tisuću puta jača, švedski film (R)
15:30 Magazin LP
16:00 Nedjeljom lagano
17:30 Uoči SP, Brazil 2014. - dokumentarna serija
18:00 koncerti i festivali zabavne glazbe
19:30 Tajni dnevnik patke Matilde
19:45 Laboratorij na kraju svemira
20:00 Doba nevinosti, američki film
22:15 Večer s Joolsom Hollandom
23:15 Whitechapel, serija
00:05 Whitechapel, serija
00:55 Putokazi: Dotakni mjesec, snimka koncerta
01:55 Noćni glazbeni program

06:30 Zauvijek susjedi, R
07:10 TV Izlog
07:25 Lego Ninjago
07:50 Peppa Pig
08:05 Traktor Tom
08:20 Mia i ja, crtana serija
08:45 Pčelica Maja, crtana serija R
09:15 Pčelica Maja
09:30 Smallville, serija
11:20 Muškarci u krizi, serija
13:15 Lak za kosu, igrani film
15:25 Zauvijek susjedi, serija
16:35 Tragači, grani film
17:00 Vijesti Nove TV
17:10 Tragači, grani film
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Lud, zbunjen, normalan
21:35 Superzgoditak na lutriji, igrani film
23:30 Velika krađa, film R
01:15 Ljubav krvavi, igrani film R
03:00 Savršena nevjesta, serija
04:25 Smallville, serija R
05:55 Dnevnik Nove TV R
06:45 Kraj programa

06:10 RTL Danas, (R)
06:30 Kraj programa
06:55 Phineas i Ferb
08:05 Sofija Prva, animirana serija (R)
08:55 TV prodaja
09:10 Studio 45, talk show (R)
09:50 Lice s naslovnice,

NAGRADNA IGRA HRVATSKE RIJEČI

Poštovani čitatelji,

od ovoga broja započinje Nagradna igra Hrvatske riječi koja će trajati sljedećih šest brojeva našeg i vašeg tjednika.

Pravila su vrlo jednostavna i potrebno

je sakupiti šest kupona (pod brojevima od 1-6), koji će biti objavljivani počevši od današnjeg 569. broja i sve skupa ih poslati na adresu naše redakcije: Trg Cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica. Prva nagrada je televizor, druga je bicikl (Venera bike), a tijekom trajanja nagrad-

ne igre predviđeno je osiguravanje još mnogo drugih, lijepih nagrada o kojima ćete biti obavještavani u sljedećim brojevima.

Svaki sudionik nagradne igre može poslati neograničeni broj kuverti pod uvjetom da se u svakoj nalazi šest nagradnih kupona (1-6) ili ih donijeti osobno u našu redakciju.

Nagradna igra traje do ponedjeljka 14. travnja, kada je i zadnji dan za prijem nagradnih kupona.

Javno izvlačenje nagrada bit će upriličeno u prostorijama Hrvatske riječi u uto-
rak 15. travnja u 11 sati, a popis sretnih dobitnika bit će objavljen u broju 576 koji izlazi 18. travnja.

dokumentarna serija (R)
10.45 TV prodaja
11.00 Malcolm u sredini, humoristična serija
11.30 Malcolm u sredini, humoristična serija
11.55 Malcolm u sredini, humoristična serija
12.25 TV prodaja
12.40 WALL-E, igrani film, animirani (R)
14.30 Prašćić Babe, igrani film, obiteljska avanturistička komedija
16.20 Ljubav je na selu, dokumentarna sapunica
16.30 RTL Vijesti
16.40 Ljubav je na selu, dokumentarna sapunica
17.35 RTL Extra Magazin, showbiz emisija
18.30 RTL Danas
19.15 Galileo, zabavna/obrazovna emisija
20.00 Sulejman Veličanstveni, povijesna dramska serija
21.00 Sulejman Veličanstveni, povijesna dramska serija
21.50 Lice s naslovnice, dokumentarna serija
22.45 CSI: Miami, kriminalistička serija
23.40 RTL predstavlja: Oskari - uvodna emisija, uživo
01.00 RTL predstavlja: Oskari - crveni tepih, prijenos uživo
02.30 RTL predstavlja: Oskari - prijenos dodjele, uživo
06.30 Kraj programa

PONEDJELJAK 3.3.2014.

06:40 Najava programa
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska

08:00 Vijesti
08:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:15 Kad srce zatrepri, telenovela
10:00 Vijesti
10:13 Alpe iz zraka, dokumentarna serija
11:05 Što vas žulja
11:45 Jezik za svakoga
12:00 Dnevnik 1
12:35 Znaj da te volim, telenovela
13:20 Glas domovine
13:45 Pogled preko granice - Hrvati u BiH
14:10 Jezik za svakoga
14:20 Vijesti iz kulture
14:30 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:45 Društvena mreža: Treća dob - emisija za umirovljenike
15:20 Gabrijel, serija
16:02 Gorski liječnik
17:00 Vijesti
17:15 Hrvatska uživo
18:20 Potrošački kod
18:50 Provodi i sprovodi, humoristična serija
19:30 Dnevnik
20:07 TV Bingo
20:30 Hrana kao lijek: Bobičasto voće, dokumentarna serija
21:00 Fokus
22:00 Mamutica, serija
22:50 Dnevnik 3
23:25 Dva igrača s klupe - ciklus hrvatskog filma
01:10 Što vas žulja
01:50 Društvena mreža: Treća dob - emisija za umirovljenike
02:25 Potrošački kod
02:55 Fokus
03:50 Jezik za svakoga (R)
04:00 Glas domovine
04:25 Pogled preko granice - Hrvati u BiH
04:55 Hrvatska uživo
05:55 Ljubav u zaleđu, serija

05:25 Najava programa
05:28 Alisa, slušaj svoje srce - telenovela
06:10 Alisa, slušaj svoje srce - telenovela
06:55 TV vrtić
07:05 Crtani film
07:12 Čarobna ploča
07:25 Jura iz džungle, crtana serija
07:50 Action Man, serija
08:15 Obična klinka, serija
08:37 Olujni svijet, serija
09:00 Školski sat
09:30 Notica
09:45 Briljantreen
10:25 Dr. Oz, talk show
11:05 Uredite svoj životni prostor, dokumentarna serija
11:30 Ideje za uređenje prostora, dokumentarna serija
12:00 Hotel dvorac Orth, serija
12:45 Gastronomski užici s Alexom i Mattom, dokumentarna serija
13:10 Glazba, glazba
13:15 Opsesija, kanadski film
14:45 Edgemont, serija
15:15 Whistler, serija
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Školski sat
17:00 Notica
17:15 Uredite svoj životni prostor, dokumentarna serija
17:40 Ideje za uređenje prostora, dokumentarna serija
18:05 Kuhajmo zajedno
18:10 Svaki dan dobar dan: Kockari
18:50 Dr. Oz, talk show
19:30 TV vrtić (R)
19:40 Čarobna ploča

20:00 Top Gear
21:05 Carstvo poroka , serija
22:00 CSI Miami , serija
22:45 Spirala zločina , serija
23:35 Seks i grad , serija
00:05 Noćni glazbeni program

06:20 Suze Bospora, serija R
07:10 Bolji život, serija R
07:55 Pčelica Maja, R
08:10 Pčelica Maja
08:20 TV izlog
08:35 IN magazin R
09:20 TV izlog
09:35 Zauvijek susjedi, R
10:50 Dila, serija R
11:55 IN magazin vikend R
12:45 Bolji život, serija
13:35 Navy CIS, serija
15:25 Zora dubrovačka, serija
16:25 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:10 Suze Bospora, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Zora dubrovačka, serija
21:00 Dila, serija 44/70
22:05 Milost, serija 59/73
23:05 Večernje vijesti
23:25 Hatfieldovi i McCoyevi 1, mini-serija
02:45 Nikita, serija 22/22
03:30 Ezo TV, tarot show
04:30 Sutkinja Maria Lopez
04:55 Nikita, serija R 22/22
05:40 Dnevnik Nove TV R
06:30 Kraj programa

06:45 Jutro s Oskarima
09:00 Sulejman Veličanstveni
10:00 Sulejman Veličanstveni
11:00 TV prodaja
11:15 RTL Extra Magazin, showbiz emisija (R)
12:05 Pet na pet, kviz (R)
13:00 TV prodaja
13:15 Ne brini za mene, serija
14:25 Ljubav je na selu, (R)
15:30 Villa Maria, serija
16:30 RTL Vijesti
16:45 Cobra 11, akcijska serija
17:30 Ekkluziv Tabloid, magazin
18:30 RTL Danas
19:15 Pet na pet, kviz
20:00 Tajne, dramska serija
21:00 Montevideo, Bog te video - TV premijera, igrani film, sportska drama
23:30 Cobra 11, serija (R)
00:25 RTL Vijesti
00:50 Lice s naslovnice, dokumentarna serija (R)
01:40 CSI: Miami, kriminalistička serija (R)
02:30 CSI: Miami, kriminalistička serija (R)
03:15 Astro show

04.15 RTL Danas, (R)
04.55 Kraj programa

UTORAK 4.3.2014.

06:37 Najava programa
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
08:00 Vijesti
08:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:15 Kad srce zatreperi
10:00 Vijesti
10:13 Alpe iz zraka, dokumentarna serija
11:05 Što vas žulja
11:45 Jezik za svakoga
12:00 Dnevnik 1
12:35 Znaj da te volim
13:20 Reporteri
14:10 Jezik za svakoga
14:20 Vijesti iz kulture
14:30 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:45 Društvena mreža
15:30 Dokumentarna reportaža
16:00 Gorski liječnik, serija
17:00 Vijesti
17:15 Hrvatska uživo
18:20 Pravilo 72
18:50 Provodi i sprovodi, humoristična serija
19:30 Dnevnik
20:07 Potjera, kviz
21:02 Pogledi:
22:00 Mamutica , serija
22:50 Dnevnik 3
23:25 EU fondovi
23:40 Američka umjetnost, dokumentarna serija

00:35 Krležijada, snimka kazališne predstave
02:15 Što vas žulja
02:55 Društvena mreža
03:40 Dokumentarna reportaža
04:10 Jezik za svakoga (R)
04:25 Duhovni izazovi (R)
04:55 Hrvatska uživo
05:55 Ljubav u zaleđu, serija

05:25 Najava programa
05:28 Alisa, slušaj svoje srce
06:10 Alisa, slušaj svoje srce
06:55 TV vrtić
07:05 Crtani film
07:10 Ninin kutak
07:15 Danica
07:20 Profesor Baltazar
07:25 Jura iz džungle, crtana serija
07:50 Action Man, serija
08:15 Obična klinka, serija
08:37 Olujni svijet, serija
09:00 Školski sat

09:35 Navrh jezika: A i E
09:45 Svaki dan dobar dan: Moja životna pustolovina (R)
10:25 Dr. Oz , talk show
11:05 Uredite svoj životni prostor , dok. serija
11:30 Ideje za uređenje prostora, dok. serija
12:00 Hotel dvorac Orth
12:45 Kruh i peciva Paula Hollywooda, dokumentarna serija
13:15 Zamjenska supruga, američki film
14:45 Edgemont , serija
15:15 Whistler , serija
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Školski sat
17:05 Navrh jezika (R)
17:15 Uredite svoj životni prostor, dok. serija
17:40 Riječki karneval, reportaža
18:05 Kuhajmo zajedno
18:10 Svaki dan dobar dan: Inkluzija
18:50 Dr. Oz , talk show
19:40 Ninin kutak
19:45 Danica
19:50 Profesor Baltazar
20:00 Dragi Frankie, britanski film
21:45 Carstvo poroka , serija
22:40 CSI Miami , serija
23:25 Spirala zločina , serija
00:15 Seks i grad , serija
00:45 Noćni glazbeni program

06:45 Suze Bospora, serija R
07:35 Bolji život, serija R
08:20 Pčelica Maja, R
08:35 Pčelica Maja
09:00 Zauvijek susjedi, R
09:40 TV izlog
09:50 Milost, serija R
10:50 Dila, serija R
11:55 IN magazin R
12:45 Bolji život, serija
13:35 Navy CIS, serija
15:25 Zora dubrovačka, R
16:25 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:10 Suze Bospora, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Zora dubrovačka, serija
21:00 Dila, serija 45/70
22:05 Milost, serija 60/73
23:05 Večernje vijesti
23:25 Hatfieldovi i McCoyevi 2, mini-serija
01:50 New Jack City, film
03:45 Vampirski dnevnik
04:30 Ezo TV, tarot show
05:30 Sutkinja Maria Lopez
05:55 Dnevnik Nove TV R
06:45 Kraj programa

06:05 RTL Danas, (R)
06:50 Ben 10: Ultimate Alien
07:15 Moji džepni ljubimci
07:30 Virus attack
07:45 Ne brini za mene, (R)
08:55 TV prodaja
09:10 Snažne žene, serija
10:05 Villa Maria, serija (R)
11:00 TV prodaja
11:15 Ekkluziv Tabloid, (R)
12:10 Pet na pet, kviz (R)
13:00 TV prodaja
13:15 Ne brini za mene, serija
14:25 Tajne, serija (R)
15:30 Villa Maria, serija
16:30 RTL Vijesti
16:45 Cobra 11, akcijska serija
17:30 Ekkluziv Tabloid
18:30 RTL Danas
19:15 Pet na pet, kviz
20:00 Tajne, dramska serija
21:00 Princezini dnevnik 2: Kraljevske zaruke, igrani film, romantična komedija
23:05 Cobra 11, serija (R)
00:00 RTL Vijesti
00:30 Montevideo, Bog te video - TV premijera, igrani film, sportska drama (R)
02:40 Astro show
03:40 RTL Danas, (R)
04:25 Kraj programa

SRIJEDA 5.3.2014.

06:40 Najava programa
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:15 Kad srce zatreperi
10:00 Vijesti
10:13 Alpe iz zraka, dok. serija
11:05 Što vas žulja
11:45 Jezik za svakoga
12:00 Dnevnik 1
12:35 Znaj da te volim
13:20 Reporteri
14:10 Jezik za svakoga
14:20 Vijesti iz kulture
14:30 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:45 Društvena mreža
16:00 Gorski liječnik
17:00 Vijesti
17:15 Hrvatska uživo
18:20 Eko zona
18:50 Provodi i sprovodi, humoristična serija
19:30 Dnevnik
20:05 Loto 7/39
20:12 Hrvatsko vođeno blago: Paklenica, dokumentarna serija
21:05 Paralele
21:35 Pola ure kulture
22:05 Mamutica , serija
22:55 Dnevnik 3
23:30 Pod njezinim prozorom, slovenski film - ciklus

Kino Europa
01:00 Što vas žulja
01:40 Društvena mreža
02:55 Reprizni program
03:25 Paralele
03:55 Pola ure kulture
04:25 Eko zona
04:55 Hrvatska uživo
05:55 Ljubav u zaleđu, serija

05:25 Najava programa
05:28 Alisa, slušaj svoje srce
06:10 Alisa, slušaj svoje srce
06:55 TV vrtić
07:05 Crtani film
07:10 EBU drama za djecu
07:25 Jura iz džungle
07:50 Action Man, serija
08:15 Obična klinka, serija
08:37 Olujni svijet, serija
09:00 Školski sat
09:30 EBU dokumentarci - Izazovi
09:45 Svaki dan dobar dan: Kako me rat obilježilo (R)
10:25 Dr. Oz , talk show
11:05 Uredite svoj životni prostor
11:30 Ideje za uređenje prostora
12:00 Hotel dvorac Orth
12:45 Kruh i peciva Paula Hollywooda, dokumentarna serija
13:10 Glazba, glazba
13:20 Netko ih je gledao, američki film
14:45 Edgemont , serija
15:15 Whistler , serija
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Školski sat
17:00 EBU dokumentarci - Izazovi
17:15 Uredite svoj životni prostor
17:40 Ideje za uređenje prostora, serija
18:05 Kuhajmo zajedno
18:10 Svaki dan dobar dan: Izvorno hrvatsko
18:50 Dr. Oz , talk show
19:30 TV vrtić (R)
19:40 EBU drama za djecu (R)
20:00 Nogomet - prijateljska utakmica: Švicarska - Hrvatska, emisija
20:20 Nogomet - prijateljska utakmica: Švicarska - Hrvatska, prijenos
22:20 Nogomet - prijateljska utakmica: Švicarska - Hrvatska, emisija
22:45 CSI Miami , serija
23:30 Spirala zločina , serija
00:20 Seks i grad , serija
00:50 Noćni glazbeni program

06:45 Suze Bospora, serija R
07:35 Bolji život, serija R
08:20 Pčelica Maja, R

08:35 Pčelica Maja
08:45 TV izlog
09:00 Zauvijek susjedi, R
09:40 TV izlog
09:50 Milost, serija R
10:50 Dila, serija R
11:55 IN magazin R
12:45 Bolji život, serija
13:35 Navy CIS, serija
15:25 Zora dubrovačka, R
16:25 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:10 Suze Bospora, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Zora dubrovačka, serija
21:00 Dila, serija 46/70
22:05 Milost, serija 61/73
23:05 Večernje vijesti
23:25 Put osвете, igrani film
01:10 New Jack City, film R
03:05 Vampirski dnevnik
04:35 Ezo TV, tarot show
05:35 Sutkinja Maria Lopez
06:00 Dnevnik Nove TV R
06:45 Kraj programa

06:05 RTL Danas, (R)
06:50 Ben 10: Ultimate Alien
07:15 Moji džepni ljubimci
07:30 Virus attack
07:45 Ne brini za mene, (R)
09:10 Snažne žene, serija
10:05 Villa Maria, serija
11:15 Ekkluziv Tabloid, (R)
12:10 Pet na pet, kviz (R)
13:15 Ne brini za mene, serija
14:25 Tajne, serija (R)
15:30 Villa Maria
16:30 RTL Vijesti

16:45 Cobra 11, akcijska serija
17:30 Ekkluziv Tabloid
18:30 RTL Danas
19:15 Pet na pet, kviz
20:00 Tajne, dramska serija
21:00 Kost, serija
22:05 Kost, serija
23:00 Cobra 11, serija (R)
23:55 RTL Vijesti
00:25 Princezini dnevnik 2:
Kraljevske zaruke, film,
romantična komedija (R)
02:15 Astro show
03:15 RTL Danas, (R)
04:00 Kraj programa

ČETVRTAK 6.3.2014.

06:37 Najava programa
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:15 Kad srce zatreperi
10:00 Vijesti
10:13 Alpe iz zraka, dok. serija
11:05 Što vas žulja
11:45 Abeceda zdravlja
12:00 Dnevnik 1
12:35 Znaj da te volim
13:20 Reporter
14:10 Abeceda zdravlja
14:30 Vijesti uz hrvatski
znakovni jezik
14:45 Društvena mreža
16:00 Gorski liječnik
17:00 Vijesti
17:15 Hrvatska uživo
18:20 Turistička klasa
18:50 Provedi i sprovedi,

humoristična serija
19:30 Dnevnik
20:07 Večer na 8. katu
20:57 Labirint
21:45 Naše majke, naši očevi
22:40 Dnevnik 3
23:15 Drugi format
23:55 Marija Ujević Galetović,
dokumentarni film
00:45 Što vas žulja
01:25 Društvena mreža
02:40 Labirint
03:25 Abeceda zdravlja (R)
03:35 Abeceda zdravlja (R)
03:45 Drugi format
04:25 Turistička klasa
04:55 Hrvatska uživo
05:55 Ljubav u zaleđu, serija

05:25 Najava programa
05:28 Alisa, slušaj svoje srce
06:10 Alisa, slušaj svoje srce
06:55 TV vrtić
07:05 Profesor Baltazar
07:11 Laboratorij na kraju
svemira
07:20 Crtani film
07:25 Jura iz džungle
07:50 Action Man, serija
08:15 Obična klinka, serija
08:37 Olujni svijet, serija
09:00 Školski sat
09:30 Kokice
09:45 Svaki dan dobar dan:
Različiti smo i odrastamo
zajedno (R)
10:25 Dr. Oz, talk show
11:05 Uredite svoj životni prostor
11:30 Ideje za uređenje prostora
12:00 Hotel dvorac Orth

12:45 Kruh i peciva Paula
Hollywooda, dok. serija
13:10 Skupljač milja, američki
film (R)
14:45 Edgemont, serija
15:15 Whistler, serija
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Školski sat
17:00 Kokice
17:15 Uredite svoj životni prostor
17:40 Ideje za uređenje prostora
18:05 Kuhajmo zajedno
18:10 Svaki dan dobar dan:
Nadarena djeca
18:50 Mladi glazbenik za
Euroviziju, prijenos
natjecanja
20:20 Attenboroughova arka,
dokumentarni film
21:15 Velika bijela nada,
američki film
22:45 CSI Miami, serija
23:30 Spirala zločina, serija
00:20 Seks i grad, serija
00:50 Noćni glazbeni program

06:45 Suze Bospora, serija R
07:35 Bolji život, serija R
08:20 Pčelica Maja, R
08:35 Pčelica Maja
09:00 Zauvijek susjedi, R
09:50 Milost, serija R
10:50 Dila, serija R
11:55 IN magazin R
12:45 Bolji život, serija
13:35 Navy CIS, serija
15:25 Zora dubrovačka, R
16:25 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin

18:10 Suze Bospora, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Zora dubrovačka, serija
21:05 Dila, serija 47/70
22:05 Provjereno
23:15 Večernje vijesti
23:35 Otrovnost Ivy, igrani film
01:20 Put osвете, igrani film R
03:15 Vampirski dnevnik
04:45 Ezo TV, tarot show
05:45 Dnevnik Nove TV R
06:35 Kraj programa

06:05 RTL Danas, (R)
06:50 Ben 10: Ultimate Alien
07:15 Moji džepni ljubimci
07:30 Virus attack
07:45 Ne brini za mene, (R)
09:10 Snažne žene, serija
10:05 Villa Maria, serija(R)
11:15 Ekkluziv Tabloid, (R)
12:10 Pet na pet, kviz (R)
13:15 Ne brini za mene, serija
14:25 Tajne, serija (R)
15:30 Villa Maria, serija
16:30 RTL Vijesti
16:45 Cobra 11, akcijska serija
17:30 Ekkluziv Tabloid
18:30 RTL Danas
19:15 Pet na pet, kviz
20:00 Tajne, dramska serija
21:10 Državni neprijatelj,
film, akcijski triler
23:35 Cobra 11, serija (R)
00:35 RTL Vijesti
01:00 Kost, serija (R)
01:50 Kost, serija (R)
02:35 Astro show
03:35 RTL Danas, (R)
04:20 Kraj programa

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku »Dnevnik« emitira se od ponedjeljka do subote u terminu od 17.45 minuta na Drugom programu Radio-televizije Vojvodine. Emisija »Izravno« - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture »Svjetonik« nedjeljom od 16.30 sati.

Polusatna emisija na hrvatskom jeziku emitira se subotom s početkom u 21 sat na Radio Novom Sadu.

GLAS HRVATA

Radijska emisija »Glas Hrvata« u produkciji HKUD »Vladimir Nazor« iz Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 19 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 18 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom »Glas domovine«, emitira se na HRT1 ponedjeljom od 13.05 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18.00 - 19.00

Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov prilog »Bolja Srbija« • Agencijske vijesti iz RH • Kronologija - Dogodilo se na današnji dan • Jezični savjetnik »Govorimo hrvatski«

19.00 - 19.30

• Poetski predah • 'Popularne melodije' - zabavna glazba (ponedjeljkom) • 'Na valovima hrvatske glazbene tradicije' - narodna glazba (utorkom) • 'Veliki majstori glazbe' - ozbiljna glazba (srijedom) • 'Rock vremeplov' (četvrtkom) • 'Minute za jazz' (petkom)

19.30 - 20.00

• 'Europski magazin' - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom) • 'Kulturna povijest' (utorkom) • 'Znanjem do zdravlja' (srijedom) • 'Razmišljanje dopušteno' (četvrtkom) • 'Tjedni vodič' (petkom)

20.00 - 20.30

• »U pauzi o poslu« (ponedjeljkom) • 'Aktualije' (utorkom) • »Otvoreni studio« (srijedom) • »Kultur café« - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • »Vodič za moderna vremena« - emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20.30 - 21.00

• Narodna glazba • Blic vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA: Subota

• 18.00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
• 18.15 'Vojvodanski tjedan'
• 18.30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19.00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
• 20.00 Divni novi svijet
• 20.55 Odjava programa

Nedjelja

• 18.00 Najava programa, Vijesti dana
• 18.10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti, zabavna glazba)
• 18.30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19.30 'Putnici kroz vrijeme' emisija za djecu Hrvatskoga radija
• 20.00 'Hrvatima izvan domovine' - emisija Pitomog radija iz Pitomače (RH)
20.55 Odjava programa

104, 4 Mhz

Ured Hrvatskih svjetskih igara
Trg Stjepana Radića 3, 10 000 Zagreb
Tel.: +385 (0) 1 6115 116, 01 778 7726
www.igre-zagreb2014.com
ured@igre-zagreb2014.com
ravnatelj@igre-zagreb2014.com

Pozivaju se Hrvati iz svih krajeva svijeta da se prijave za natjecanje na **Hrvatskim svjetskim igrama** koje će se od 21. do 26. srpnja 2014. godine održati u Zagrebu. Ovo su treće Igre po redu, a prošle su održane 2006. odnosno 2010. godine s više od 800 natjecatelja iz 40-tak zemalja svijeta.

Organizator ovog značajnog projekta je **Hrvatski svjetski kongres**, krovna udruga hrvatskih iseljenika diljem svijeta, koja kao međunarodna, neprofitna, nevladina i nestranačka organizacija, članica Ujedinjenih naroda, povezuje Hrvatice i Hrvate, hrvatske udruge i ustanove izvan Domovine i tako stvara bolje uvjete za interese hrvatskog izvandomovinstva.

Igre se održavaju pod visokim pokroviteljstvom Predsjednika Republike Hrvatske. Pokrovitelji Igara su Hrvatski sabor, Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske, Grad Zagreb, Hrvatska matica iseljenika, Turistička zajednica grada Zagreba, pojedine županije, gradovi i općine, Hrvatski olimpijski odbor, Hrvatski nogometni savez te mnogobrojni sportski nacionalni savezi.

Igre se održavaju u slijedećim ljetnim sportskim disciplinama: atletika, boćanje, judo, karate, košarka, nogomet, mali dvoranski nogomet (futsal), odbojka, odbojka na pijesku, plivanje, rugby, rukomet, tenis, stolni tenis, taekwondo, vaterpolo. Točan broj disciplina odredit će se prema broju prijava. Zadnji prijavni rok je do 1. svibnja 2014. godine. Pored sudionika izvan Domovine, na Igrama sudjeluju i sudionici iz Hrvatske te Bosne i Hercegovine.

Sudionici ne trebaju biti članovi niti jedne sportske, kulturne ili druge udruge ili organizacije već je potrebno da imaju hrvatsko podrijetlo. Nastup na Igrama moguće je osobama starijim od 16 godina, u svojstvu nacionalnih momčadi. Prijave za nastup ostvaruju se preko nacionalnih organizacijskih odbora, koji su uspostavljeni u svim zemljama sudionicima, a na Igrama mogu nastupiti i veterani, osobe starije od 35 godine u svim gore navedenim disciplinama.

Javiti se izravno na mrežnu stranicu Igara:
www.igre-zagreb2014.com

svom nacionalnom koordinatoru ili na email:
ured@igre-zagreb2014.com
ravnatelj@igre-zagreb2014.com

ili na telefone:
[+385 \(0\) 1 6115 116](tel:+385(0)16115116)
[+385 \(0\) 1 7787 744](tel:+385(0)17787744)

Dobrodošli kući!

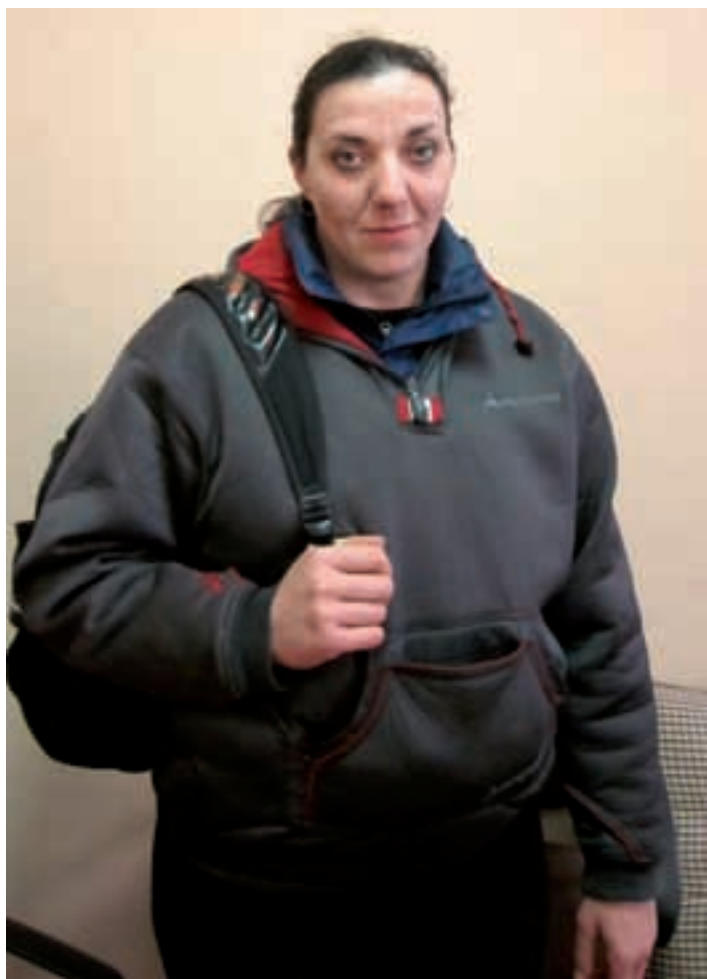
mr. sc. Željko Batarilo, prof.,
ravnatelj Hrvatskih svjetskih igara

Mijo Marić, dipl. oec.,
predsjednik Organizacijskog odbora

DIJANA ŠEFČIĆ, BACAČICA KUGLE

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Samozatajna šampionka

**Norma za EP
je glavni cilj
prvoga dijela sezone**

ne u trenažnom procesu je dobra. Nastavak priprema odrađujem na našem stadionu u Subotici i u tijeku je tzv. srednja faza priprema tijekom koje se naglasak stavlja na tehniku bacanja. Svakoga dana treniram dva puta, izuzev nedjelje kada na bacalište izađem samo jednom. Na svakom treningu bacim najmanje 40 hitaca. Nažalost, treninge odrađujem bez financijske potpore Saveza i grada, pa sam primorana sve to sama financirati uz pomoć svoje obitelji. Savez financira samo odlazak na natjecanja, a sve ostalo, što minimalno iznosi najmanje 500 eura mjesečno, isključivo je na meni.

EUROPSKA NORMA

Prema riječima naše sugovornice za nastup na predstojećem Europskom atletskom prvenstvu u Zurichu (Švicarska) potrebno je imati hitac od najmanje 16,30 metara. Može li Dijana Šefčić dobiti traženu dužinu?

»Vjerujem kako će europska norma biti dosegnuta na jednom od predstojećih natjecanja tijekom mjeseca ožujka. Naporno svakodnevno radim, osobito na ubrzanju, jer za dobar hitac je jako važna brzina prilikom izbačaja. Zbog toga se sada i smanjuje težina utega na treninzima u teretani, te uz rad na tehnici bacanja, rezultat ne bi smio izostati. Norma od 16,30 metara je dostižna, jer ja sam već bacala te dužine. Primjerice, moj osobni rekord iznosi 17,20 metara i znam da bih mogla ponovno bacati dužine s kojima bih se mogla pridružiti sudionicama predstojećeg Europskog prvenstva u Švicarskoj. Samo neka me zdravlje posluži i bit će još mnogo dobrih rezultata«, skromno je poželjela višestruka državna šampionka u bacanju kugle Dijana Šefčić, članica subotičkog Spartaka.

Višestruka šampionka države u bacanju kugle *Dijana Šefčić*, unatoč svojim već pomalo veteranskim godinama, i dalje je neprikosnovena na domaćim bacalištima, a redovito bilježi i zapažene rezultate na međunarodnim natjecanjima. Naslov državne prvakinja na nedavno održanom zimskom prvenstvu Srbije i pobjeda na mitingu u Novom Sadu, nadmoćno potvrđuju njezinu superiornost nad mnogo mlađim rivalkama.

»Naslov državne prvakinja na zimskom prvenstvu Srbije osvojila sam ne baš dugim hicem od 14,50 metara, ali i to je bilo dovoljno za prvo mjesto. Mnogo bolja sam bila na mitingu, također u Novom

Sadu, gdje sam bacila mnogo pristojnijih 15,70 metara. No, želim i moram bacati mnogo više u nastavku sezone, ukoliko želim dosegnuti normu za Europsko prvenstvo u Švicarskoj«, samozatjna je višestruka državna prvakinja Dijana Šefčić.

PRIPREME I NATJECANJA

Nakon baznih zimskih priprema obavljenih u Baru (Crna Gora), Dijana je nastavila s pripremama u Subotici i svakodnevno trenira u skromnim uvjetima Gradskog stadiona.

»Tijekom siječnja prove-la sam dva tjedna u Baru i to mi je mnogo značilo, jer svaka promjena sredi-

Kugla iz osnovne škole

Bacanjem kugle sam se počela baviti još u osnovnoj školi, zavoljela ovu disciplinu i ostala neraskidivo vezana uz nju svih ovih godina, priznaje Dijana.

No, i pokraj svega navedenoga, Dijana Šefčić nastavlja bilježiti zapažene rezultate, osobito na domaćim stadionima. Hoće li nastaviti uspješan niz i na predstojećim međunarodnim natjecanjima?

»Već u nedjelju, 2. ožujka, čeka me nova provjera na Otvorenom mitingu u Novom Sadu, koji jedini ima

POGLED S TRIBINA

Ždrijeb

Iako je teoretski bilo moguće da se u jednoj kvalifikacijskoj skupini za sljedeće Europsko nogometno prvenstvo nađu sve bivše jugoslavenske države, na svu sreću do toga nije došlo.

I bolje. Neka svatko zasebno traži svoju sreću i put prema Francuskoj 2016. godine.

Legendarni talijanski vratar Dino Zoff izvukao je hratsku kuglicu iz drugog jakosnog pota i smjestio je upravo

pokraj svojih Talijana u skupinu H, u koju su prije toga voljom ždrijeba pridružene još i Norveška, Azerbajdžan, Bugarska i Malta. Reklo bi se posve pristojan ždrijeb.

Opće je poznato kako je upravo Hrvatska jedna od rijetkih nogometnih reprezentacija koja ima pozitivan skor protiv Azzura, trostrukih svjetskih prvaka. Norveška već odavno nije na razini nekadašnjih rezultata, baš kao ni Bugarska iz vremena legendarnog Hriste Stoičkova i generacije koja je bila četvrta na SP u SAD 1994. godine. Azerbajdžan je zemlja u kojoj se nogomet tek počinje ozbiljnije razvijati, a Maltežani su momčad koja slavi svaki osvojeni bod. Upozorenje, svojevrjeme je Hrvatska u jednim kvalifikacijama upravo protiv Malte na njezinom otoku odigrala neodlučenih i nevjerojatnih 1-1.

Voljom ždrijeba umalo se nije dogodilo da Hrvatska i Srbija ponovno budu skupa u istoj kvalifikacijskoj skupini, ali su Danci, na koncu, upali u skupinu I (jedina sa samo 5 reprezentacija) i svoj francuski put tražit će još skupa s Portugalom, Albanijom i Armenijom.

No, novim formatom natjecanja na završnom turniru predviđeno je čak 24 mjesta za najbolje europske nacionalne nogometne momčadi, što znači da će prve dvije momčadi iz svake skupine automatski izboriti nastup u Francuskoj 2016. godine. Također, najbolja treće ekipa će isto biti izravni sudionik Eura, dok će preostalih osam trećeplasiranih momčadi kroz baražne duele odlučivati koje će još četiri momčadi upasti u posljednji francuski vlak.

Realno, i Hrvatska i Srbija bi po kvaliteti svojih momčadi morale biti sigurni putnici u vlaku I razreda (izravan plasman). Bez dileme...

D. P.

NOGOMET

Pobjede Dinama i Hajduka

Dvije prvoplasirane momčadi 1. HNL zabilježile su nove pobjede, Dinamo je svladao Hrvatski dragovoljac (1:0), a Hajduk je bio bolji od Lokomotive (2:0).

Ostali rezultati 23. kola: Rijeka – Osijek 1:0, Split – Zadar 3:1, Slaven – Istra 1961 0:2

Tablica: Dinamo 52 (-1), Hajduk 47, Rijeka 41 (-1), Lokomotiva 39, Split 34, Istra 1961 32, Zadar 23, Slaven 18, Osijek 15, Hrv. dragovoljac 10

KOŠARKA

Cedevita i Cibona nastavljaju s pobjedama

Uvjerljivim pobjedama Cedevita (protiv Radničkog 78:61) i Cibona (Krka 92:78) nastavljaju uspješan put prema završnom turniru najboljih momčadi ABA lige, samo je Zadar nastavio s neuspješnim nizom u porazu protiv MZT Skoplja (78:69). Cedevita je druga s 37 poena, Cibona četvrta s 35, a Zadar posljednji, četrnaesti s 26 bodova.

TENIS

Čilić pobjednik Delray Beacha

Najbolji hrvatski tenisač igra svoj najbolji tenis i treći tjedan uzastopno je igrao finale ATP turnira. Poslije pobjede u Zagrebu i poraza u Rotterdamu, uzeo je finale u Delray Beachu poslije velike borbe protiv Kevina Andersona (7:6, 6:7, 6:4). S novim, 11. naslovom u profesionalnoj karijeri Marin Čilić sada zauzima 25. mjesto na svjetskoj ranking ljestvici.

NAMA JE DOVOLJNO
DA ZNATE ZA NAS

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće
- Subotica, Karađorđev put 2,
- Telefon (danonoćno):
(024) 55-44-33

Raspored sprovođa i umrlice na
Internetu: www.funero.co.rs
e-mail: funero@funero.co.rs
Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtno pomoći koju daje PIO.

Prodajem brašno TIP 500, TIP 400 meko i oštro od 1, 5, 25 kg. Tel.: 024562-415 ili 064 2779948.

Mijenjam 2 jutra zemlje i salaš u Ljutovu za garsonjeru u Subotici. Tel.: 061 2358099.

Prodajem brašno T-500 krušno, T- 400, čisto i T- 400 oštro. Po narudžbi pečem domaći kruh. Tel.: 024 562-415 ili 064 2779948.

Prodajem bojler 10 litara, aspirator i električnu biciklu malu. Tel.: 024 562-415 ili 064 2779948.

Prodajem kuću-vikendicu na obali jezera Palić. Tel.: 062 8687964.

Prodajem kuću u Gornjem Tavankutu, 120 m², sendvič zid, etažno grijanje s okućnicom, Tel.: 061 1478823.

Prodajem noviju kuću iza Dudove šume, trosobnu s dvorištem, dodatnim prostorijama i garažom. Cijena po dogovoru. Tel.: 064 2525946

Prodajem zemlju 5,62 ha od 2 parcele (cca 10 jutara), Šupljak (ko Palić), 3 km

iza stare škole, produžetak senčanske ljetnje ceste, uz kanal. Cijena: 63.000 eura. Tel.: 061 2724822 i 063 1648043.

Izdajem opremljen stan veličine 25 m četvornih sa zasebnim ulazom. Ulica Branka Pešića 41, Zemun. Dogovor na broj telefona 011 3077036 ili 011 2104257.

Odmor u Vrbovskoj, otok Hvar, povoljno. Tel.: 063 7139337.

Prodajem 3 motike placa (2 km udaljen) iza Crvenog sela, blizu somborske ceste (10.000 eura) Tel.: 024 532570.

Prodajem starinsku spavaću sobu »čistu sobu«, stol, stolice, razna bunjevačka ruha: sefire, sukna, pregače, marama, ponjave, čaršave, muške čačšire, čizme (br. 43) i sl. Tel.: 024 528682.

Prodajem traktorsku prskalicu RAV 440 eura, zob, starinska klupa, dolaf, ormani. Tel.: 024 532570.

Prodajem dvorišni stan 43 m² u Petrovaradinu. Tel.: 060 5450440.

Prodajem štrikaći stroj stolni »Empisak«,

skoro nov. Tel.: 5742-136 Odžaci.

Povoljno izdajem manje skladište, podrum i tavana prostor, veliko dvorište pogodno za parkiranje kombija, kamiona i za auto-plac, kod autobusnog kolodvora u subotici. Tel.: 064 9640745.

Prodaje se nov el. štednjak sa ravnom pločom, orahovo stablo, 2 felne s čeličnim prstenovima za kamionsku prikolicu. Tel.: 024 532570.

Naprodaj moderna ekskluzivna prelijepa italijanska vjenčаница, tepih i staze. 024 528682.

Prodajem metalni kavez za gajenje pilića s hranilicama. Tel.: 024 453-5319.

Prodajem klasični kauč sa naslonom u dobrom stanju ručne izrade, tapacirain. Tel.: 024 453-5319.

Izrađujem hrastove čamce, nekoliko tipova, od 3 do 6 metara dužine. Prijevoz po dogovoru. »Novogodišnja akcija« - vesla – bijeli barski jasen. Petar Okrugić, Morović. Tel.: 064 3467056. www.okrugic-camci.co.rs

Prodajem vilerove goblene. Tel.: 063 8579679.

Prodaje se garaža u sklopu stambene zgrade na Radijalcu, A. M. Tita 26/b s priključkom na grijanje, vodu i struju. Tel.: 069 2887213.

Prodajem zob, deblo oraha i kruške, muške čačšire i kožne čizme, rojtoš i plišane marama, stol na razvlačenje sa stolicama. Tel.: 024 532-570.

Tečajevi italijanskog jezika, početne i napredne grupe. Naučite jezik ljepote i elegancije. Tel.: 065 2597700.

Besplatni mali oglasi uz kupon iz »Hrvatske riječi« VAŽI DO 7.3.2014.

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, i dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon kojega objavljujemo u svakom broju »Hrvatske riječi«. Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova
»Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Vesna Prčić (predsjednica)
Ivan Gregurić, Mato Groznica,
Slavica Mamužić, Zvonko Sarić,
Josip Stantić, Thomas Šujić,
Vesna Zelenika, Tomislav Žigmanov

DIREKTOR

Ivan Karan
e-mail: hrdirektor@tippnet.rs

ODGOVORNA UREDNICA:

dr. sc. Jasminka Dulić (hrurednik@tippnet.rs)

POMOĆNIK I ZAMJENIK

ODGOVORNE UREDNICE:
Zvonko Sarić (zsarić@hrvatskariječ.rs)

REDAKCIJA:

Davor Bašić Palković (kultura i urednik Kužiša)
(dbpalkovic@hrvatskariječ.rs)
Slavica Mamužić (novinarka) (smamuzic@hrvatskariječ.rs)
Dražen Prčić (sport i zabava) (dprcic@hrvatskariječ.rs)
Željka Vukov (društvo) (zvukov@hrvatskariječ.rs)
Zlata Vasiljević (dopisništvo Sombor)
Suzana Darabašić (dopisništvo Šid)

ŠEF DOPISNIŠTAVA I KOREKTOR:

Mirko Kopunović (mkopunovic@hrvatskariječ.rs)

TEHNIČKA REDAKCIJA:

Thomas Šujić (tehnički urednik) (tsujic@hrvatskariječ.rs)
Jelena Ademi (grafička urednica) (jademi@hrvatskariječ.rs)

FOTOGRAFIJE:

Nada Sudarević (nsudarevic@hrvatskariječ.rs)

UREDNIK WEB IZDANJA:

Dražen Prčić

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević (distribucija@hrvatskariječ.rs)
Ljubica Vujković-Lamić (tajnice@hrvatskariječ.rs)
Branimir Kuntić (pravnik@hrvatskariječ.rs)

KOMERCIJALA:

Mirjana Dropulja (komercijala@hrvatskariječ.rs)

TELEFON: ++381 24/55-33-55; ++381 24/55-15-78;
++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskariječ@tippnet.rs

WEB: www.hrvatskariječ.rs

TISAK: »Rotografika«
doo Subotica

List je upisan u Registar javnih glasila
Agencije za privredne registre Republike Srbije
pod registarskim brojem: NV000315

COBISS SR-ID 109442828

CIP - Каталогизacija
у публикацији Библиотека
Матице српске, Нови Сад
32+659.3(497.113=163.42)

ČESTITAMO: ROĐENJE DRUGE KĆERI

Lejla – got me on my knees..

Igor ('81) i Magdolna ('82) Pokrić dobili su nedavno drugu kći, Lejlu. Tri godine nakon rođenja svoje prve djevojčice Linde, ove se zime

drugim djetetom sve lakše, uhodani su te im ništa ne pada teško. Zapravo, ovo je treći put da se Igor susreće s dječjom opremom, jer

obitelj povećala na četiri člana. Posebna zanimljivost je da je Lejla rođena samo jedan dan nakon Lindinog rođendana, malo je falilo da obje cure slave rođendan na bukvalno isti dan!

Kao i kod njene starije sestre, porod je nosio izjestaan rizik, te su obje porođane uz epiduralnu anesteziju. Lejla je sretno rođena 18. prosinca 2013. godine, bila je jedna od većih beba u rodilištu. Inače, oba imena su vezana za stvaralački opus poznatog gitarista Erica Claptona, uz čije su pjesme odrasle generacije, a kojeg vole slušati i Pokrići.

Susret s Igorom je lako dogovoriti, jako je voljan prenijeti svoje očinsko i roditeljsko iskustvo na naše čitatelje. Prije podne je zauzet, jer doma pomaže u kuhanju, ali poslijepodnevnu kavu rezervirao je za »Hrvatsku riječ«.

Ispričao nam je kako je s

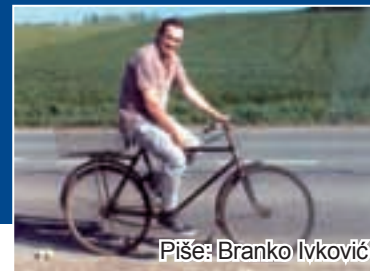
je i tijekom školovanja u Medicinskoj školi prošao kroz obuku za bebe. Otkriva nam i malu tajnu, a to je da se bebe odlično uspavljaju uz zvuk fena za kosu. Efekt se postiže i uživo i puštanjem snimke na računalu!

Što se oca tiče, Stomatološki fakultet završio je u Novom Sadu, a praksu za zubara je odradio u Osijeku. Tada je cijela obitelj živjela u ovom slavonskom mjestu, Lejla je tamo i začeta, no završetkom te životne faze vratili su se u Suboticu. Dentalnu licencu Igor još nije dobio, jer ju izdaje komora, koja pak traži nostrifikaciju a ona ja dosta skupa – te samim time još ne može polagati niti državni ispit. U planu mu je nastaviti karijeru u Hrvatskoj, bila to Slavonija ili Istra. Dakle, za nekoliko mjeseci se može dogoditi da opet mijenjaju mjesto boravka.

Nikola Perušić

IZ IVKOVIĆ ŠORA

Sve ekološko na naši salaši...

Piše: Branko Ivković

Faljni čeljadi moja, jevo da vam ispričavam kako sam se provo na prelu u Tavankutu. Nisam stigo prija, ta nikako da se malo povratim od ti preljenja, nisam više ko kadgod, pa nemož vazdan doć sebi. Taman mislim, ajd klin se s klinom izbija, kad opet me svlada. Prelo je bilo zdravo lipo, dokleg sam ja zapantijo, igralo se i pivalo, ilo i pilo, skobili me oni Morkanovi s nazdravljanjem pa me već malo i uvalo, al ne da se Braniša, ne kažu zabada vad da matori konji deru pokrovce. Niki dan se skupio svit ode kod nas na niko pridavanje o tim kako triba zdravo radit zemlju, ne triba hasnirat erbi cide i kojikake otrove, tamo ti vamo, ja se rasrdijo da sam se već počeo češat, pa sam moro već izdivanit moje: »Slušaj ti deranac, ta taj divan ti divani digod na drugim mistu, a ne nama paorima, ta ko od nas ne živi jekološki. Niki dan vidim Peru kako baca veštak po žitu ode na kraj Ivković šora, a za traktorom mriši kugod da kogod peče palačintu, kaže on da je to taj olaj od uljane ripice, kobajage je malkoc jeptiniji, al ga traktor guta kugod ja vino. Na kraju izađe na isto, ako imadeš sriće pa ne satareš traktor. Vidi vako, ode u selu svi tiramo bicigle i idemo pišće, nema se novaca na benzin, ne triba vardat, dosta vi varošćani provardate, jevo ja sam moju biciglu skroz pripravijo za nov sezon, prominijo sam joj šarhanj, zalipijo gume, izmazo kenjačom i što je tribalo i što ne triba pa da vidiš kako sad ide, ko bisna, a za otrove e baja moj tu sam te čekio, tek to je sporna pripovitka, znadeš ti derane

zašto se toliko truže, e ako ne znadeš Braniša će ti kajst. Zato što ste vi mladi svi pobigli u varoš na kojikake škole, a nas ostavili da rmbačimo na salaši, a sad kad smo omatorili i triba nam pomoć, vas mladariju baš briga da se vratite i zapnete, ta sveca vam vašeg dičijeg, samo u našim šoru u dvajst čeljadi imade više od iljadu godina, nećemo valjda mi kopat, a kako vidim vi nećete cigurno.« Av, baš sam bijo pravo bisan, al nji baš briga što se mi idemo i sekiramo, oni tiradu svoje. Kad zafali novaca jal se isprazni zamrzivač, ajd kod baće i nane na salaš, a ovima u opštini isto kad zafali onda naizmišljajedu koji šta u taj njev »budžet«, koji kaki papira, a sve triba debelo odrišit buđelar. Ta mante se čeljadi već sadite s leđa običnim čoviku, žuljite nas već fajin. Al počeli su već divani i o novim vokšovanju, dolazidu polagano u selo ovi što obećavaju med i mliko, samo nikako siromaški, ja više ne tarem čizme na idište po tim divanima, al mi se Josu žali da je niki dan bijo u selu i nije kaže bilo ništa za iće i piće, zabada vad je išo. He, izgleda da se i na to nemade novaca, zavrnila se slavina, ne mož se stalno vadit iz špajca, a nikad nadomećat čeljadi moja, jedared se i tamo dođe do zadnje basamage. E tako i to sam opravijo, idem sad malo u šor isprobat biciglu, sve je više volim, ko bi kazo da su još pedest šeste znali za tu njevu jekologiju, sveca njim huncuckog. Ajd zbogom čeljadi moja, baš smo se izdivanili.

Radijo ne radijo nadnica nema

Bač Iva već odavno ni bijo tako pun jida i jada. Šlajbok mu prazan, a nakupilo se koišta za poplaćat. Bože, misli se, šta se sve ne pripovida na televizije, šta sve ni natrukovano u novina, a šta se, ope, puno drugače, ne radi svudam okolo. Znade da on ni kriv zoto, al ope... sramota mu od dice i od samoga sebe što nema. A ni da nema, imade on zaraditi nadnica na dva-tri mista i to ne baš malo, tribovale su mu već davno bit isplatite, al gazde samo kuku, nema se, pa se nema. Njegova, ope, u te njezne fabrike samo što ne spava. Druga na poslu sve manje. Dosta ji na bolovanju, a bome, dosta ji i napuščalo fabriku, kažu da više ne možu. Probala i ona tako, ošla ko doktora. Ščim je čo di radi, oma je do misec dana bolovanja, ni ništa ni pito. I bome, zoti misec dana je malo i došla k sebe. Ni medecine je nisu tribovale, ope je se vratijo naj smij od kakoga se bač Ive oduvik znalo srce zacigrat. No, zoto je imala jada i jida ka je dobila nadnice, za cili taj misec pešest iljada. Ni za struju dosta. E, onda se već i bač Ive steškalo, ni je više do it u fabriku. Vad neće pušćat da tamo krepava ko marva, ka se već oti njezni nadnica baš i ne možu jako pomoć. Snalažljiv je on, za dram našo za se još dva mista di će po malo radit, veli to će ope bit više neg vo njezno. I bome, lipo se krenilo. Radijo je on kako triba, gazde ga oma isfalile, sve ga tapšu po ramena i livom i desnom i jedan i drugi. Bilo i njemu drago, oma se unaprid prisapijo kuće i kako to potrošit, al kanda zabadva. Projde jedan misec, projde drugi, treći, nadnica nema. Zove on gazde, al nikako do nji, uvik su na nikakima koferencijama. I ka se nakratko izdivanu, samo mu kažu biće za koji dan, eto baš se danas nema. Kako jedan, tako i drugi. A stalno tražu da njegov posov nikako ne stane. Vi dana se i obadve cure javile, svaka iz svoje varoši, velu da će dojt doma u subotu i nedilju, pa ka se krenu natrag, tribaće jim i koji dinar. Varoš je vražja, lagano se potroši. Došo i petak, fruštukovali, pa njegova skuvala kafu, u to vrime je najviše volji popit i malo se š njom ispriopovidat. »Bogu fala, za jist se još ne moramo trzat, imade i na dvoru i u kočaku i u štale, a i posmrzavanoga imademo i za u lonac i za u rernu. Jedino ne znam kako ću se snajt, moramo jim dat i koji dinar ka oćedu it natrag«, veli njegove i srkne malo vruće kafe. Uto Taksa sto lajat ko bisan, na vraca banijo poštaš. Izvadijo nikaku tašnicu, izvadijo novce, ne baš ni malo, bač Iva do krsta, pa broji i sam sebe ne viruje. Eto, poslo mu jedan treći gazda nadnice što ji zaslužijo još priklane, već je i digo ruke od nji. Samo je jako izdanijo, naškobijo se i poštašu tutnijo u šake lipi radaš. Taksa još dugo lajo za njim.

Piše: Ivan Andrašić

Mazzini: Vladari zaboravljaju obećanja, a narodi nikada.

Hendrix: Ja sam onaj koji mora umrijeti kada dođe vrijeme za umiranje i zato me pustite da živim kako želim.

Goethe: Tko šuti neka ga ne more brige – čovjek ostaje skriven ispod jezika.

Tko časti rundu...

Nela Eržišnik

Koje je godine i gdje rođena hrvatska komičarka Nela Eržišnik?

Kako joj je bilo pravo ime?

Gdje je završila studij glume?

U kom je kazalištu započela glumačku karijeru?

Kako se zove film u kojim je debitirala?

Kada je nastao njezin najpoznatiji lik Marica Hrdalo?

Pod kojim je nazivom objavljena njezina autobiografija?

Kada je i gdje umrla Nela Eržišnik?

Rođena je 18. lipnja 1922. godine u Banjaluci.
Njezina Marica.
Na zemaljskoj glumačkoj školi u Zagrebu.
U zagrebačkom HNK.
Sinji galeb (1953.)
Na Radio Zagrebu u humorističnoj seriji Porodica Veselić pedestih godina prošlog stoljeća.
Moja tri života.
Umrta je 14. kolovoza 2007. godine u Voloskom.

Došao muž doma nakon 12-satne smjene:

- Noge su mi mrtve umorne!

- Kako se osjete, mislim da su umrle još prije tri dana!

Gleda stariji bračni par film na video rekorderu:

- Zaustavi, ne tu, malo naprijed, ne, ne, još malo, malo naprijed. E tu...

- Svida ti se ova scena? - upita muž.

- Ne, nego zavjesa. Hoću ovakvu da mi kupiš!

Lijepa lica dobre književnosti!
Nove knjige u nakladi NIU „Hrvatska riječ“.

Knjige se mogu nabaviti u NIU "Hrvatska riječ" po sljedećim cijenama:

U kompletu 4 knjige - 1.200,00 dinara

U tri riječi - **SVJEŽE, DOMAĆE, ZDRAVO !**

ЈКП "Суботичке пијаци"
Szabadkai Piacok KKV
JKP "Subotičke tržnice"

www.supijace.co.rs

Datum putovanja 7.-9. ožujka 2014.

ČARI DUNAVSKIH PRIJESTONICA ZA 8. OŽUJKA

JP SUBOTICA-TRANS

TELEFON: +381 24/555-466, FAX 555-548,
ta.sutrans@gmail.com www.sutrans.rs

Cijena aranžmana: 125 eura
za djecu do 12 godina 20% popusta

Aranžman obuhvaća:

- prijevoz turističkim autobusom-klima, audio-video, Euro 5
- plovidba brodom na relaciji Bratislava – Beč (u jednom smjeru)
- smještaj u hotelu Medium **** u Bratislavi na bazi 2 noćenja s doručkom
- pratilac grupe;
- dodatno putničko osiguranje prtljaga

SVE NA JEDNOM MJESTU

- PRODAJA POGREBNE OPREME
- PRUŽANJE USLUGA PRIJEVOZA I CEREMONIJALA POKOPA
- KOMUNALNE USLUGE

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

WWW.POGREBNO.RS

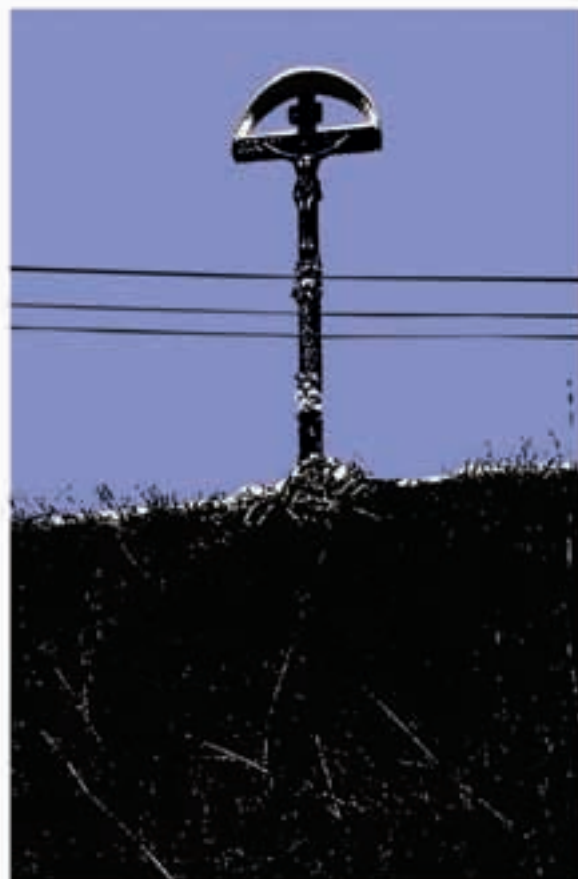
KONTAKT TELEFON
ZA DETALJNIJE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATA

BUNJEVAČKI PUT KRIŽA

S novim križom dočekajmo
ovogodišnji Uskrs!

Kupujući grafiku s motivom križa krajputaša,
pomažete njihovu obnovu!

Okupljajući se oko projekta „Bunjevački Put križa“ čuvamo
svoju vjersku popudbinu i obogaćujemo vjersku praksu!

Grafika kao sredstvo likovnoga izraza razvila se nakon Gutenbergova otkrića tiskarskog stroja. U osnovi je umnožavanje crteža putem matrice. Često je rabljena u povijesti sakralne umjetnosti u svijetu (npr. Rembrandt van Rijn, Albrecht Dürer), a kod nas je posve raritetno zastupljena.

Grafika s motivom križeva krajputaša djelo je **Darka Vukovića**, profesora na Akademiji umjetnosti u Novome Sadu. Riječ je o 7 motiva, koji će biti izrađeni po 90 primjeraka, a svaki će biti otisnut u nekoliko boja. Na taj način željeli smo osvježiti i obogatiti ponudu umjetnina na vjersku tematiku.

Od toga će organizatori pokriti najosnovnije materijalne troškove, a ostatak novca bit će utrošen za obnovu križeva. Naravno, pojedinci, ali i poduzeća, mogu uplatiti i više...

**OBOGATITE VLASTITU KOLEKCIJU UMJETNINA!
PODRŽITE TAKO OBNOVU DIJELA NAŠE BOGATE
VJERSKE BAŠTINE!**

